AVONTUREN VAN TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **48** 1566 - 1609 Het wroegwezen

AVONTUREN VAN
TOM POES

DOOR

MARTEN TOONDER

MV **48**	1566 - 1609	Het wroegwezen

1977 De Bezige Bij Amsterdam in samenwerking met Het Stripschap

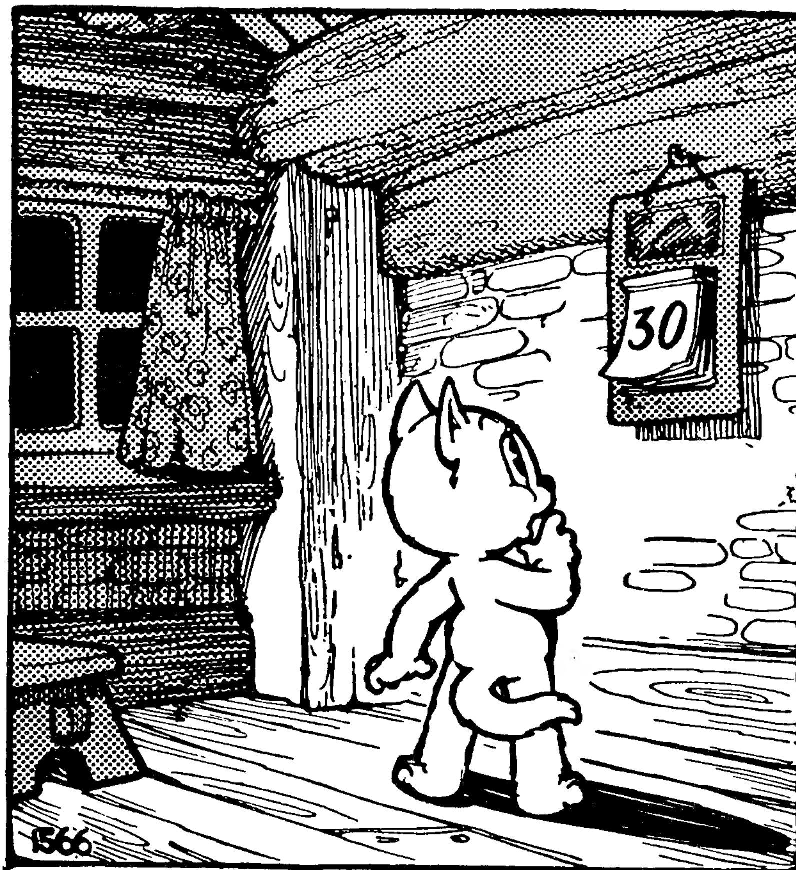
MV 48 Het wroegwezen

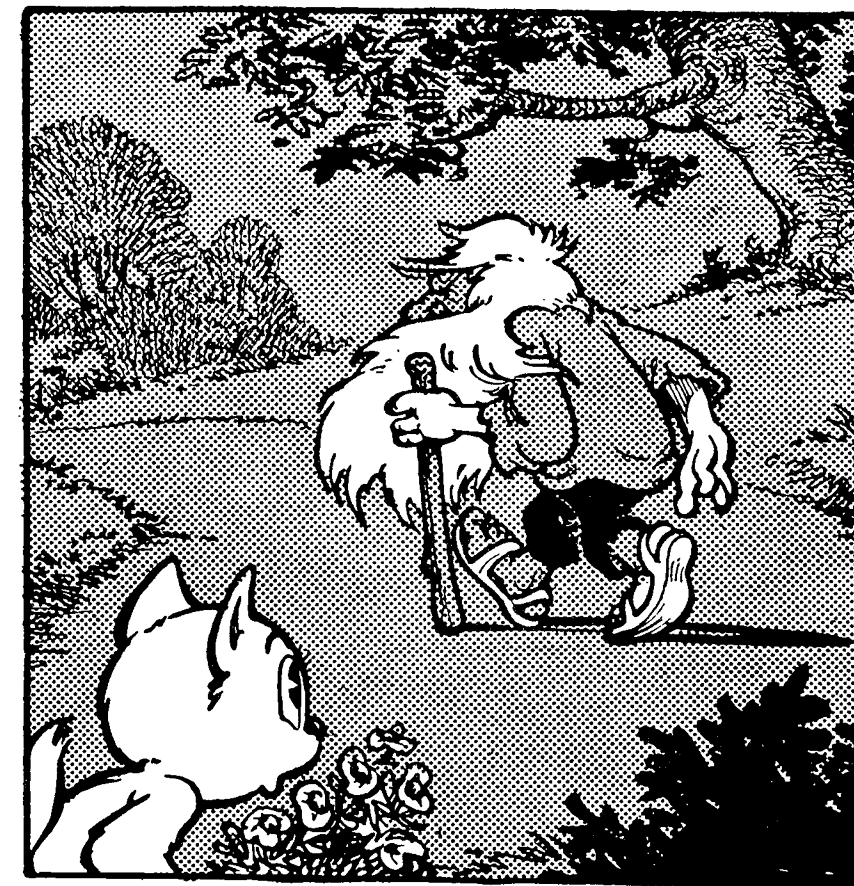
1952 Eerste krantestrippublikatie, dagbladen NRC en De Volkskrant.

Druk Van Boekhoven-Bosch bv, Utrecht

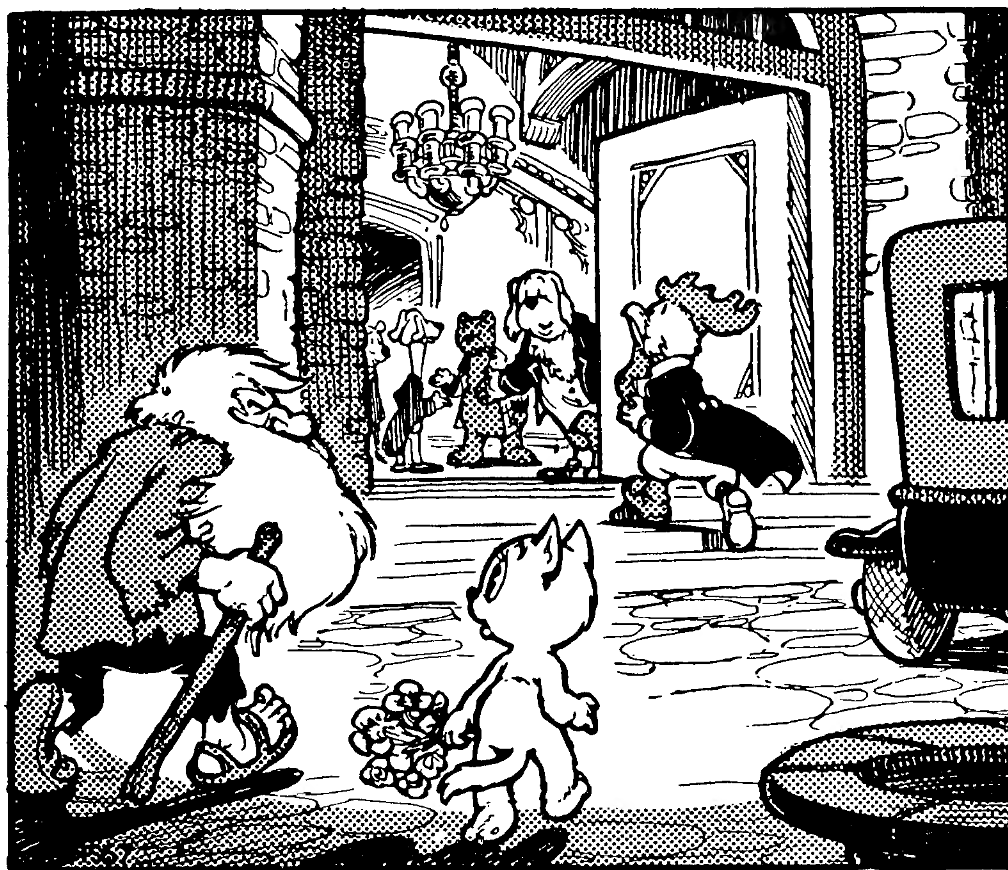
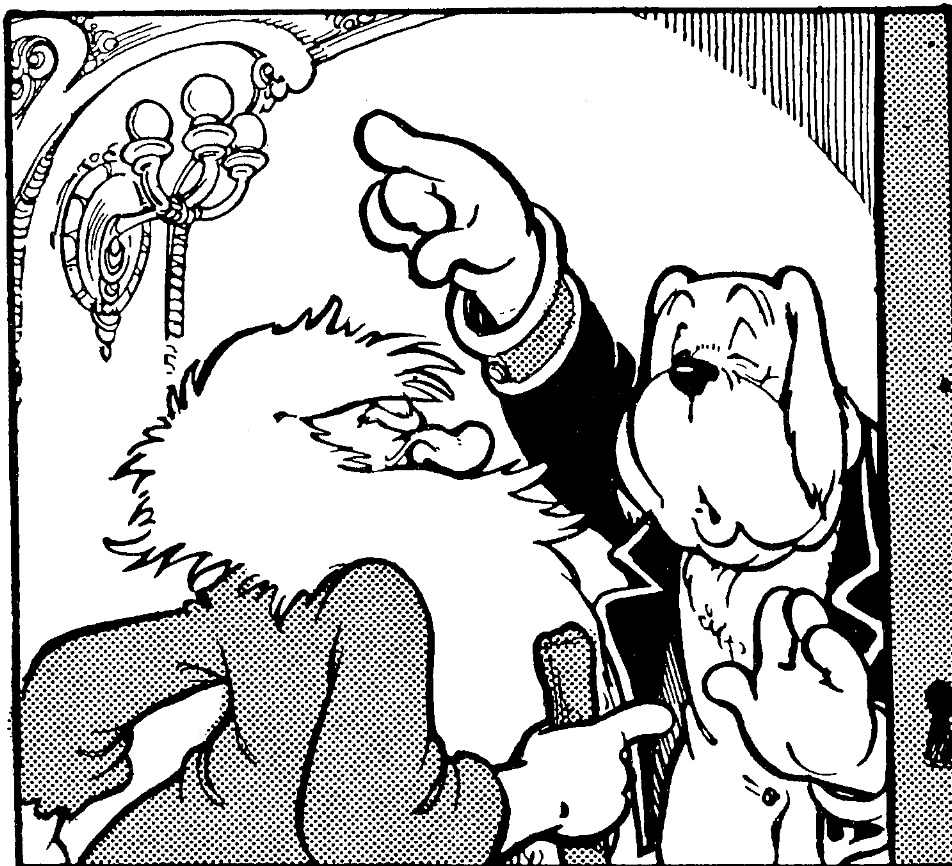
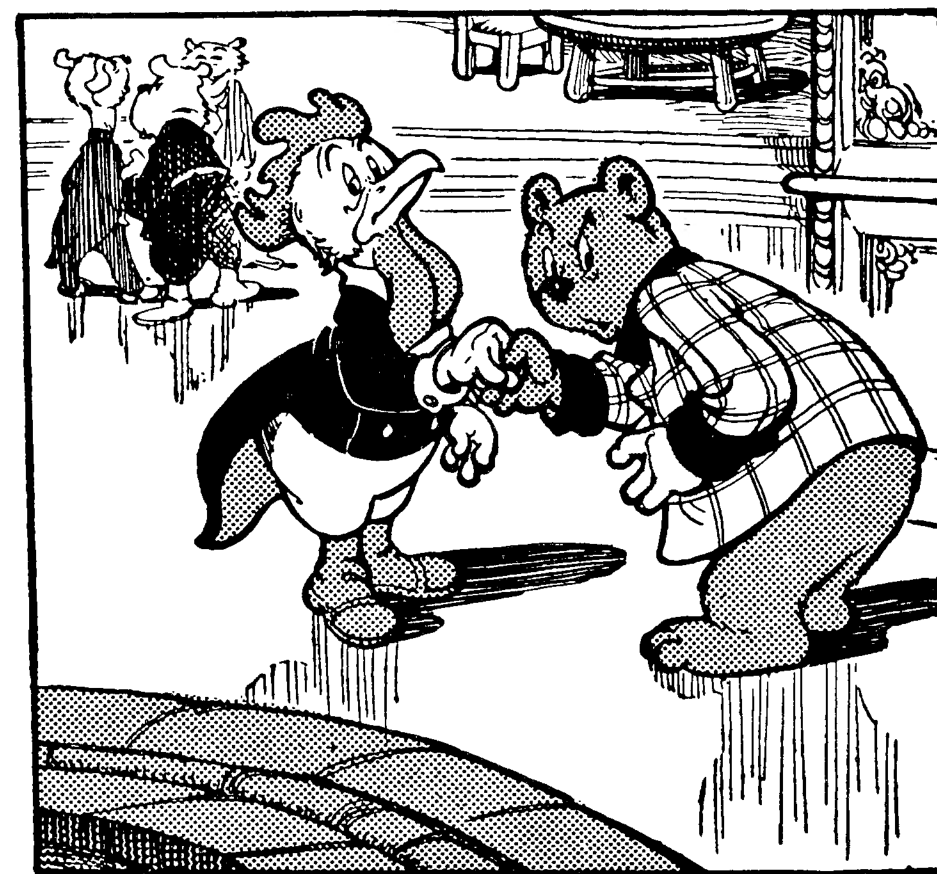
ISBN 90 234 5230 5

Delen 35 & 48 ISBN 90 234 5234 8

Toen Tom Poes op een dag op zijn kalender keek, zag hij, dat het heer Ollie's verjaardag was. (In werkelijkheid is het nog niet zo ver. Maar omdat de dagen vlugger gaan dan dit verhaal gaat, loop ik maar wat vooruit. Dan zal het op een dag wel kloppen).
Tom Poes ging dus in zijn tuin en plukte wat vroege bloemen waar hij een mooie ruiker van maakte. En tegen het vallen van de avond begaf hij zich op weg naar Bommelstein om zijn vriend te gaan feliciteren.
Nu had heer Bommel voor deze gelegenheid het plan opgevat om een echt en deftig feest te geven.
'Het is goed en wel om een heer van stand te zijn', had hij tegen zijn bediende Joost gezegd, 'maar wat heeft men daar aan, als niet iedereen weet, dat men dat is, als je begrijpt wat ik bedoel?' En hij was te werk gegaan en had iedereen, die werkelijk iets betekende in de buurt, uitgenodigd om zijn verjaardag te komen vieren.
Toen Tom Poes dan ook over de weg liep, viel hem het ongewoon drukke verkeer van zéér oude limousines op en hij hield de pas wat in!
'Misschien is het beter, dat ik morgen ga!' dacht hij. 'Als al deze vervelende lieden op visite komen is er maar weinig aardigheid aan. En het is best mogelijk, dat heer Ollie me er liever niet bij heeft – zonder mij kan hij veel sterkere verhalen vertellen'.
Op dat moment werd zijn aandacht getrokken door een gebogen figuur, die plotseling bij een kromming van de weg opdoemde.
Het was een totaal verwilderde, morsige grijsaard, die zich vastbesloten in de richting van het slot bewoog, intussen met krakende stem tot zichzelf pratende...

Tom Poes kwam gelijktijdig met de oude vreemdeling voor slot Bommelstein aan. Het was daar een drukte van belang. Door de openstaande deur was in het licht van kristallen luchters een deftig beweeg zichtbaar en de bediende Joost ontving juist buigend de markies Cantecler de Barneveldt.

Tom Poes bleef wat aarzelend aan de voet van het bordes staan, doch de verwilderde grijsaard beklom zonder schroom de stoeptreden.

'Gegroet!' riep hij met galmende stem. 'Kan een verkommerd zwerver onderdak voor de nacht vinden in dit grote huis?' De bediende Joost trok de wenkbrauwen iets hoger op en wenkte afwerend.

'Vanavond niet, vriend!' sprak hij. 'Dit is de verjaardag van heer Olivier – een waardig en hoogbeschaafd samenzijn van heren!'

'Maar ik heb honger en dorst!' riep de oude. 'Die heren storen me niet! Ik vraag alleen wat me toekomt volgens de wetten van de gastvrijheid!'

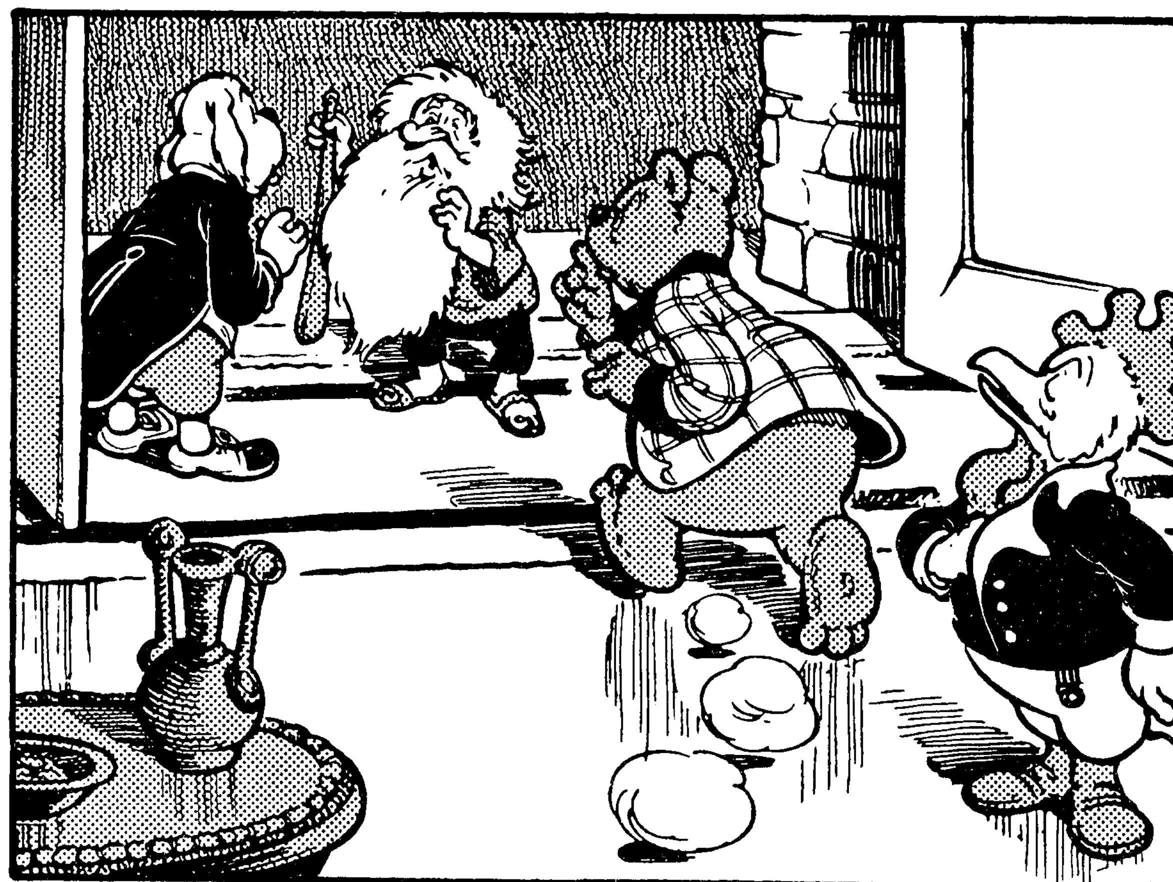
Zijn luide stem schalde door de hal en trok de aandacht van de gasten. Heer Bommel was juist doende de markies in uitgelezen bewoordingen welkom te heten, doch hij bleef halverwege steken en keek verstoord naar de ongewenste vreemdeling.

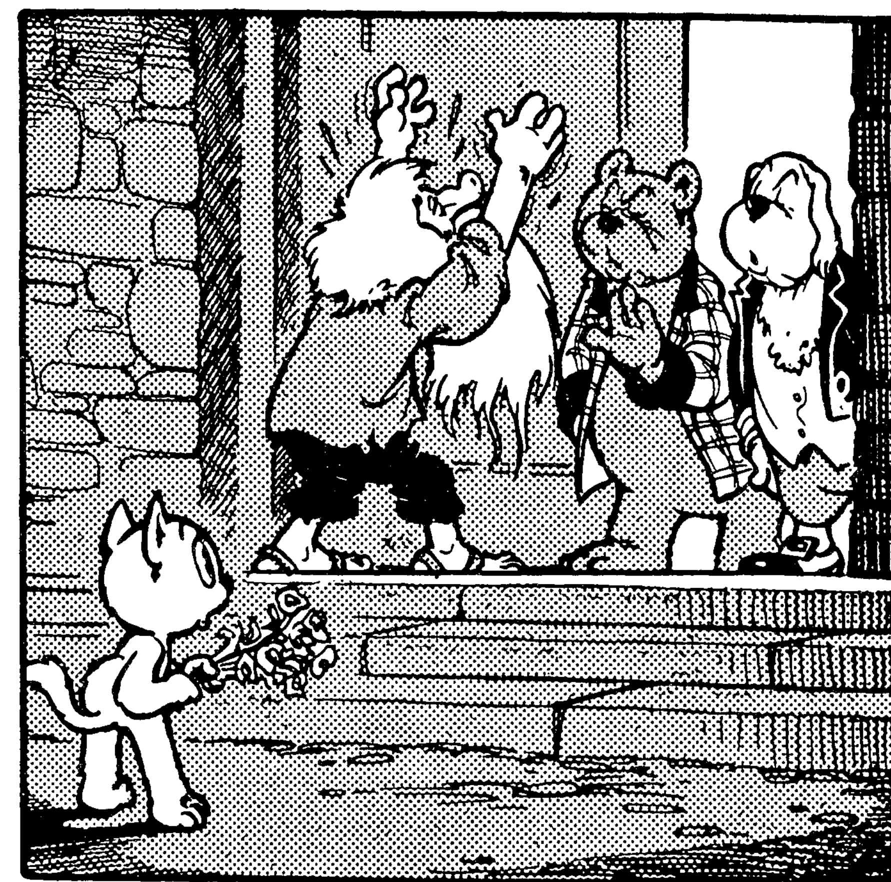
'Parbleu!' mompelde de markies. 'Wie hebben wij daar? Een figuur uit het armhuis, neem ik aan? Misschien een oom van u, mijn waarde?'

Heer Bommel verbleekte.

'Een ogenblikje!' prevelde hij en hij begaf zich naar de deur om persoonlijk orde op de zaken te stellen.

De verkommerde grijsaard liet zich niet afschrikken door de sussende gebaren van Joost en evenmin trok hij zich iets aan van diens bedreigingen. Integendeel.

Hij verhief zijn stem tot knerpende hoogte en deed de muren van het oude slot trillen door zijn klaaglijk geroep.

'Hoe nu?' zo kreet hij. 'Hier binnen wordt feest gevierd in overdaad en onmatigheid en een arme, oude zwerver wordt afgewezen? Ge wilt me koud en hongerig de nacht in sturen, terwijl hier de vuren branden? Het is een schande!'

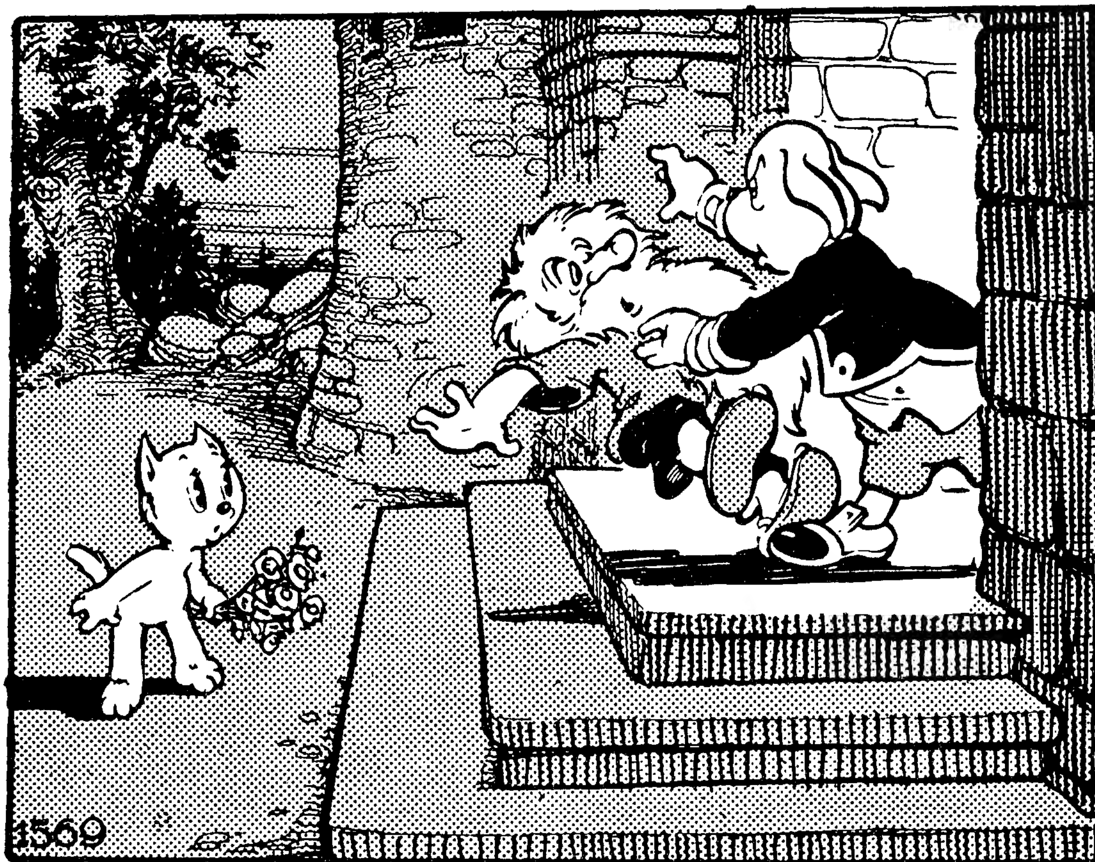
Heer Bommel begreep, dat de toestand Joost boven het hoofd groeide en hij merkte, dat zijn gasten onder een drukkend zwijgen naar hem keken en daarom besloot hij persoonlijk in te grijpen. Met flinke passen trad hij op de stakker toe en legde de vinger op de lippen.

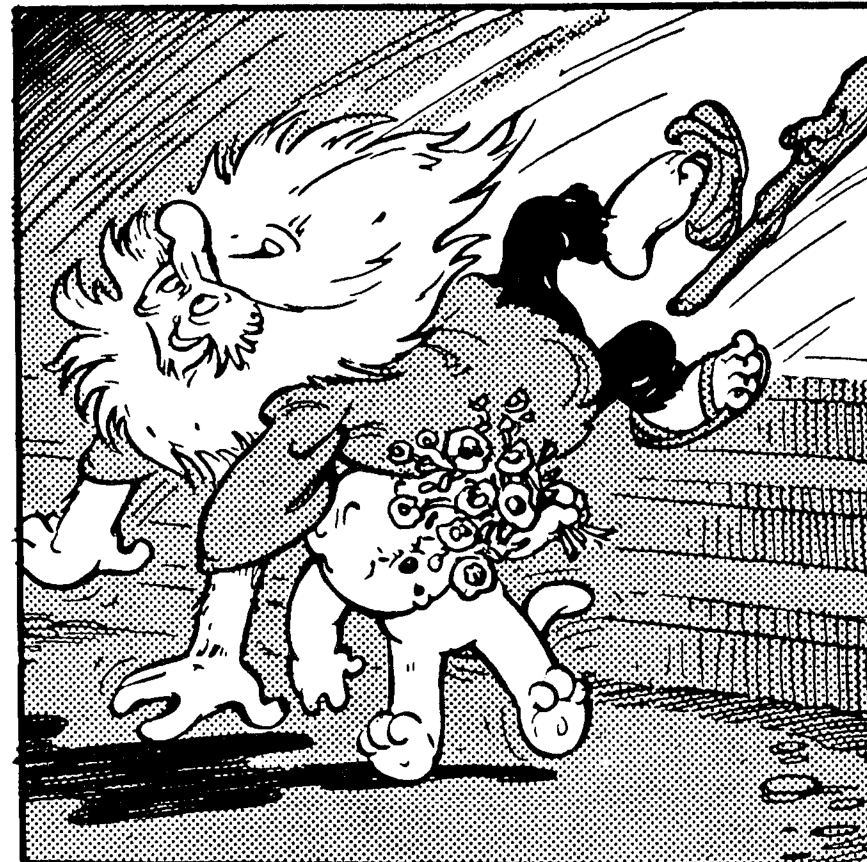
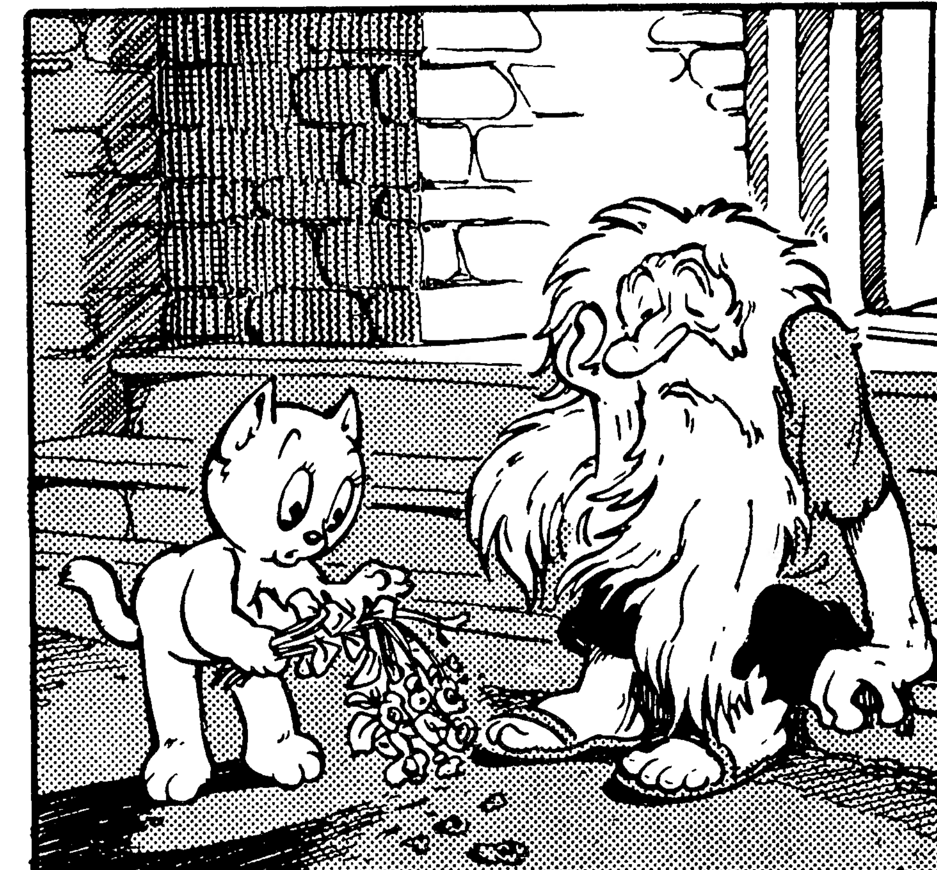
'Stil een beetje, goede vriend!' sprak hij. 'U verstoort de stemming, als u begrijpt wat ik bedoel. Daarom is het beter, dat u nu heengaat! Een andere keer zal ik u zeker een bord erwtensoep laten geven. Maar nu niet; nu heb ik herenbezoek!'

'Herenbezoek!' schalde de oude. 'Holle vaten zijn het! Kijk naar die troebele oogopslagen! Kijk naar die ledige kamers achter die fraai versierde gevels! En jij – jij bent de ergste van allemaal! Een braller!'

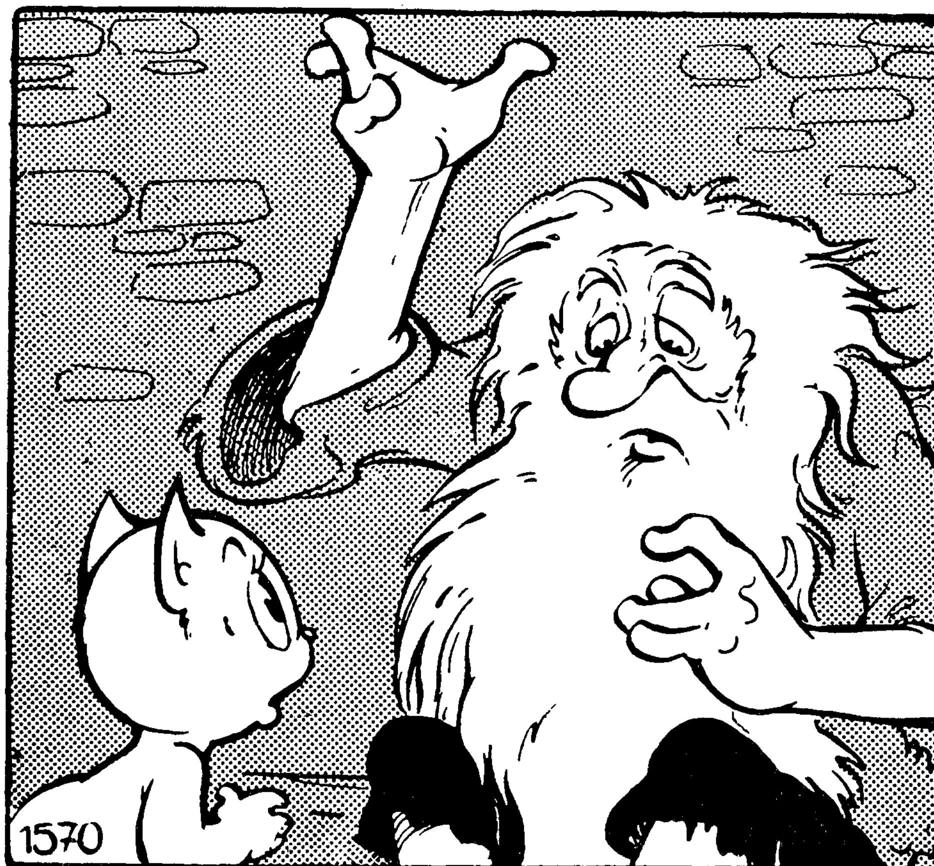
Heer Ollie stond een ogenblik verstomd. Doch toen hoorde hij achter zich de markies mompelen: 'Parbleu! Een gevatte opmerking!' en dat deed bij hem de maat overlopen.

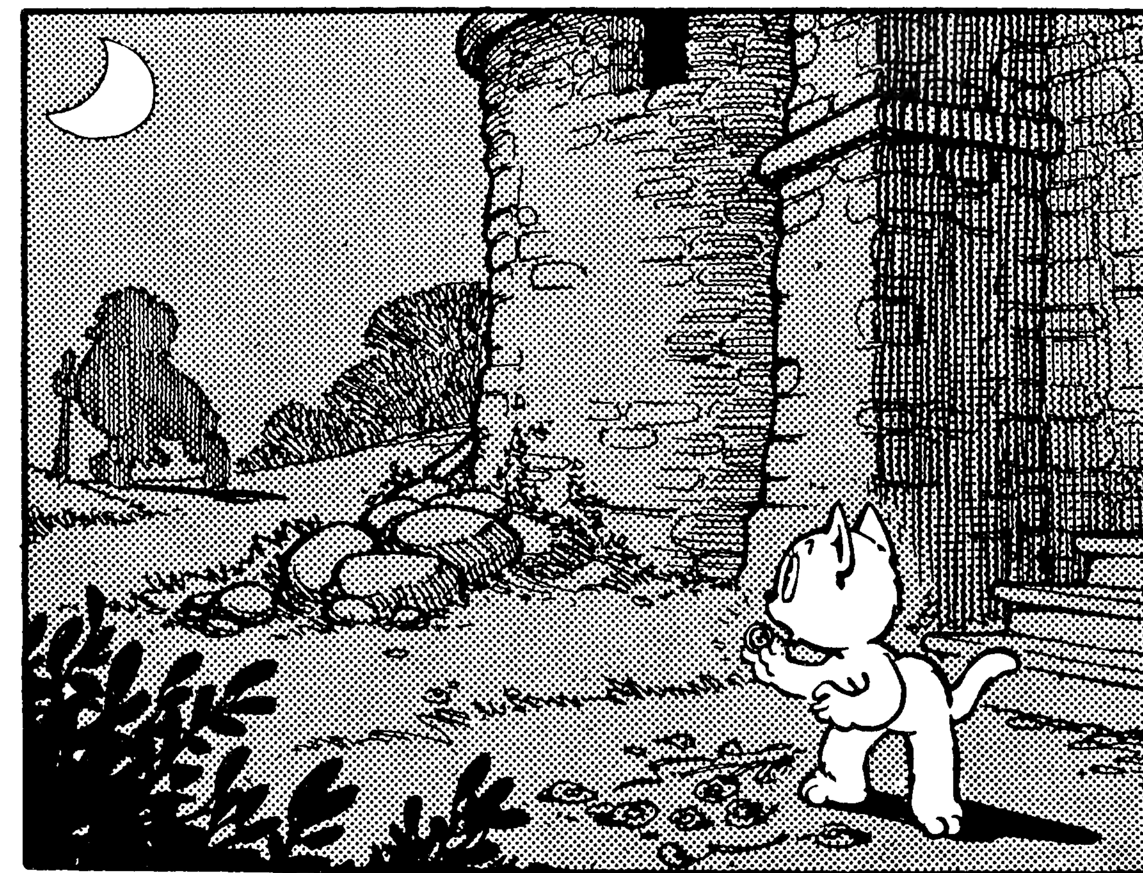
'Dat heeft nog niemand ooit tot een Bommel durven zeggen!' riep hij met verstikte stem. 'Dat heeft men er nu van als men goed is voor zwerversvolk! Er uit! Of ik zal u de woede van een beledigd heer doen voelen!'

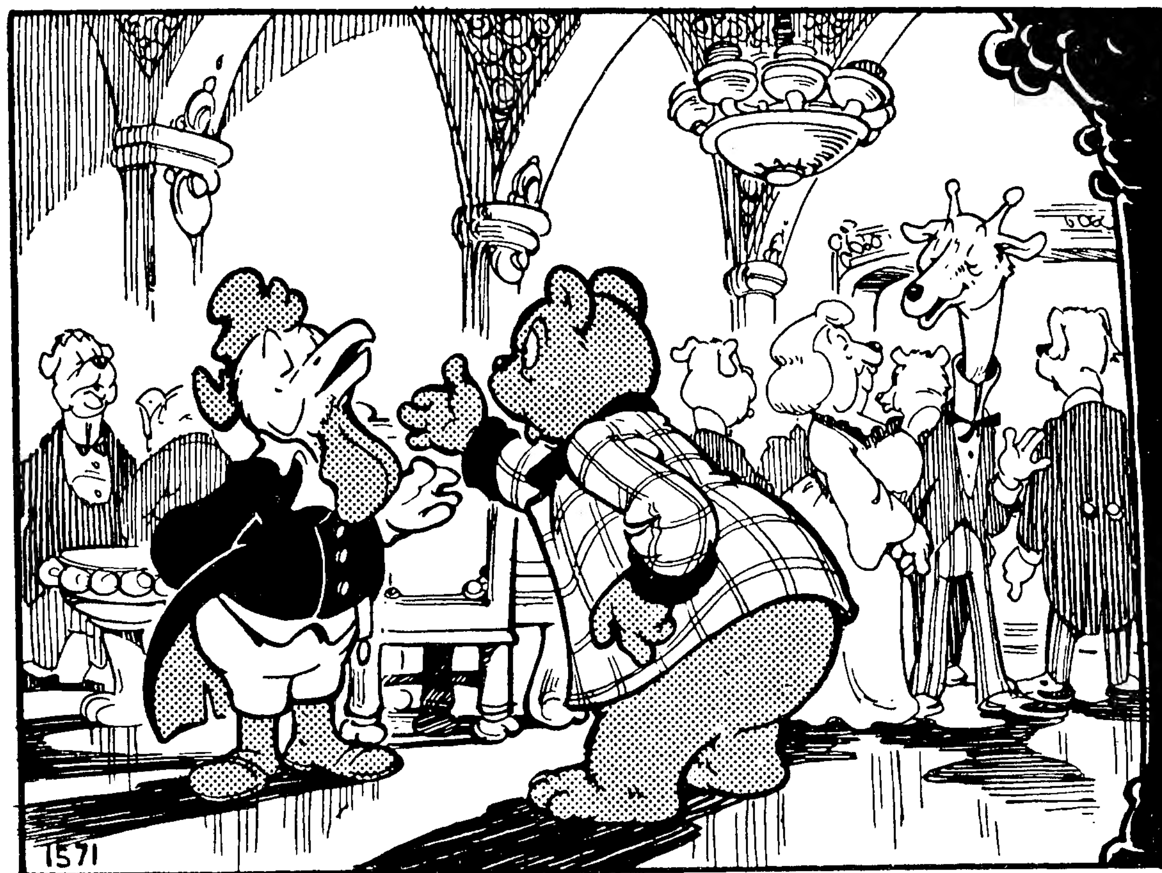

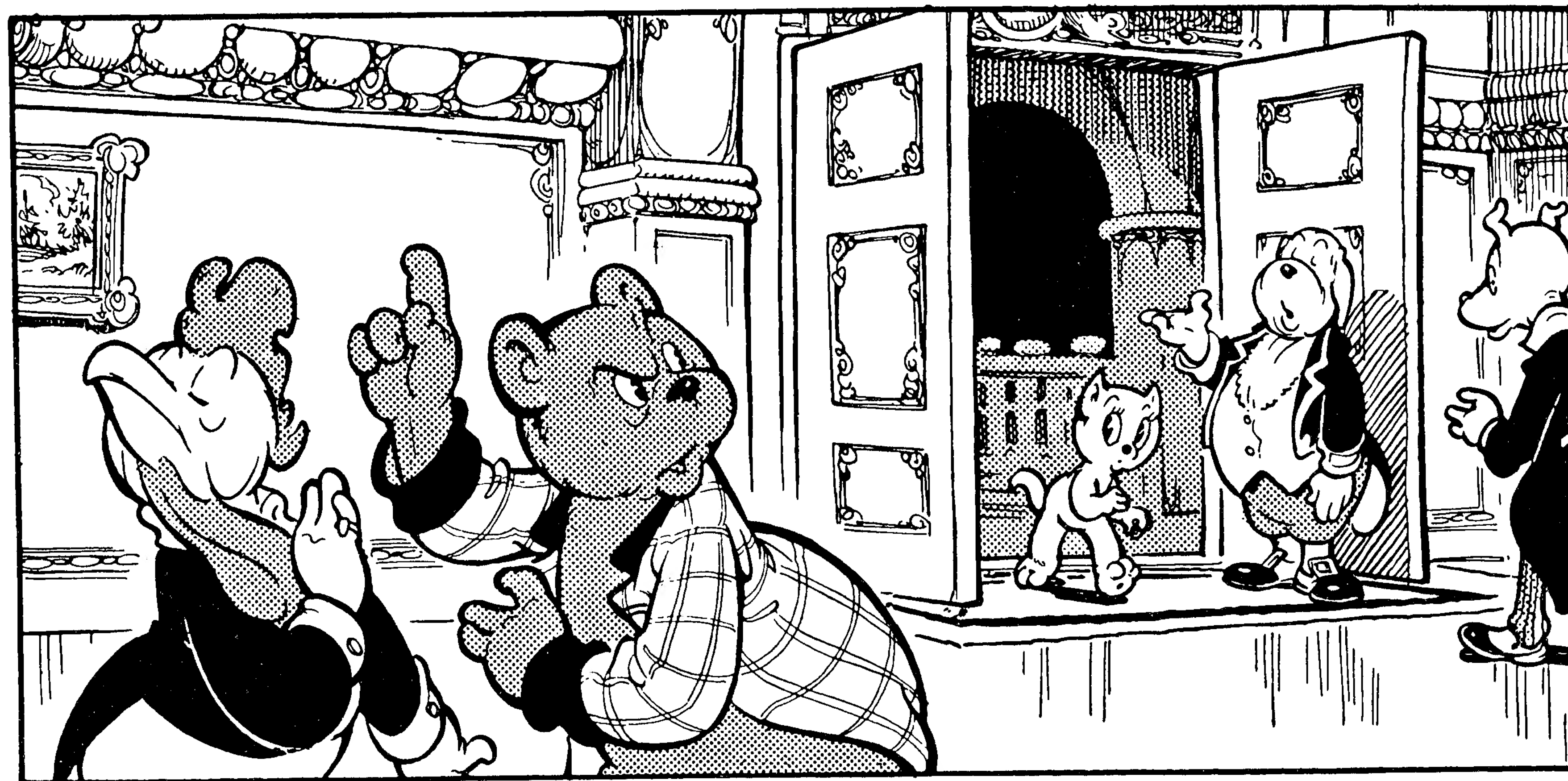
'Je denkt, dat je goed bent!' riep de oude bitter. 'Bah! Goed met de tong – ledig met de daad! Vol van ijdelheid en holle klanken!'
'Er uit!' riep heer Ollie woedend. 'Verdwijn, of ik laat de politie komen! Het is treurig, dat een heer van mijn stand op zijn verjaardag zó beledigd wordt! Doe iets Joost, of er gebeurt een ongeluk!'
De trouwe bediende vatte de grijsaard voorzichtig bij zijn morsige kraag en duwde hem achterwaarts de trappen af.
'Tot uw dienst, heer Olivier!' sprak hij, er een krachtige zet aan toevoegend, zodat de zonderling het evenwicht verloor en naar beneden tuimelde. Zonder te kijken hoe het af zou lopen veegde hij vervolgens de handen aan zijn onberispelijke neusdoek af en sloot de deur.
Nu was de oude gelukkig goed terechtgekomen, omdat hij boven op de bloemen van Tom Poes viel. Die had namelijk al die tijd onder aan de trap gestaan, ongerust de ontwikkeling volgend. Maar voordat hij iets had kunnen doen, smakte de grijsaard al boven op hem, onder het uiten van een gesmoorde kreet.
'Hebt u u pijn gedaan?' vroeg Tom Poes, overeind krabbelend.
'Ach kom, dat gaat!' zei de oude. Hij keek Tom Poes eens nadenkend aan en zette zich toen op de stoeptreden neer, vreemde schaduwen werpend in het maanlicht.
'Het schijnt,' hernam hij, 'dat ik u overlast heb aangedaan.'
'Niet zo erg!' zei Tom Poes. 'Het is alleen jammer van die bloemen. Die waren...'
'Een cadeau voor Bommel,' vulde de bejaarde vreemdeling aan. 'Bommel, die slempt en feest viert in zijn zondige hallen, terwijl een zwerver honger heeft... Ja, ja. Zeg mij niets. Ik ken het ovaal van de tijd en weet alles!'

De bejaarde zonderling schudde bedroefd het hoofd en staarde naar de maan.
'Het is slecht gesteld met deze Bommel!' prevelde hij somber. 'Een steen, die in het vuur gehard moet worden, vrees ik! Smal zal zijn pad zijn en weinig zijn licht!'
'Hm ja, dat kan wel zijn,' zei Tom Poes, bezorgd naar zijn geknakte bloemen starend, 'maar intussen heb ik nu geen...'
'... geen cadeau voor die holle feestvierder – die uitgeholde steen, die door de bouwmeesters werd afgewezen...' vulde de grijsaard aan. 'Welnu, heb geen vrees. Ge zult zijn grenzeloze ijdelheid niet teleurstellen. Ziehier, neem dit!'
Zo sprekende trok de vreemde oude een ring van zijn ongewassen vinger en stak die omhoog in het maanlicht.
'Schenk uw vriend dit sieraad, in plaats van uw bloemen', hernam hij. 'Het zal hem te denken geven over het wroeg-wezen!'
'Wroeg-wezen?' vroeg Tom Poes, 'zeg eens, er zit toch geen schurkerij of wraakneming achter? Want een heer Bommel is soms misschien een beetje onaardig of opschepperig, maar hij is toch heus een goed iemand!'
'Geen angst!' zei de grijsaard vriendelijk. 'Ge hebt een goed hart en een liefderijk gemoed en ik zou u niet kunnen bedriegen! Nee, deze ring zal alleen dienen om Bommel aan zijn woord te houden. Is hij werkelijk goed? Des te beter, dan zal hij er veel plezier aan beleven. Maar is hij slechts een voze ophakker? Dan zal dit kleinood dienen om hol gepraat wáár te maken. Zodoende zal hij leren te wroegen! Het ga u goed. Vaarwel! Ik zal terugkeren wanneer de maan opnieuw boven de torens van Bommelstein staat'.
Na deze duistere woorden ging de oude hompelend af en was hij na weinige ogenblikken in de schaduwen verdwenen...

– Heer Bommel had zich intussen weer tussen z'n gasten begeven en deed z'n best om die het voorval met de oude zonderling te laten vergeten. Hij voerde daartoe een druk gesprek met de markies en liet duidelijk uitkomen, dat het hele geval geen enkele indruk op hem gemaakt had.

'Zulke dingen hebben we hier nu altijd!' zei hij luchtig. 'U weet hoe dat gaat. Bedelaars en zwervers komen vaak op heren van onze stand af om een graantje mee te pikken.'

'O, ja?' vroeg de markies koeltjes. 'Zo, zo. Ik weet dat niet zo. Ik beweeg me niet dikwijls tussen lieden van uw stand!'

Heer Bommel verbleekte. 'Oh, nee?' zei hij. 'Hm jammer! Ik bedoel, komt u eens vaker aan... eh... Ik bedoel: wat bedoelt u eigenlijk, als u begrijpt wat ik bedoel?'

'Ik bedoel,' legde de markies uit, 'dat het me leed doet, dat fraaie oude kastelen tegenwoordig door Jan en alleman bewoond worden. Op die manier gaat er zoveel schoons verloren, nietwaar?'

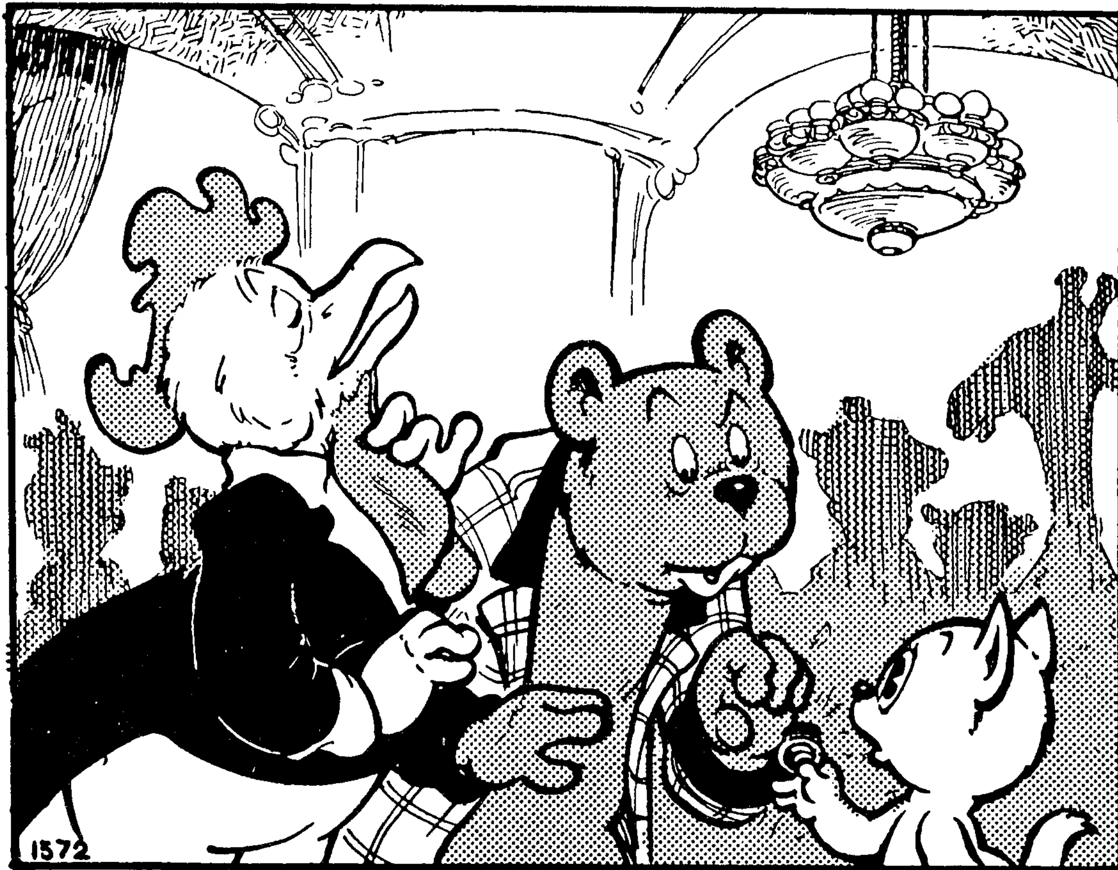
'Ja, dat is zo!' zei heer Ollie. 'Daarom vond ik het ook zo aardig om dit slot indertijd te kopen. Wij Bommels zijn tenslotte het best geschikt om dit soort huizen te bewonen, zegt u nu zelf! Ik bedoel: Wij hebben het geld ervoor!'

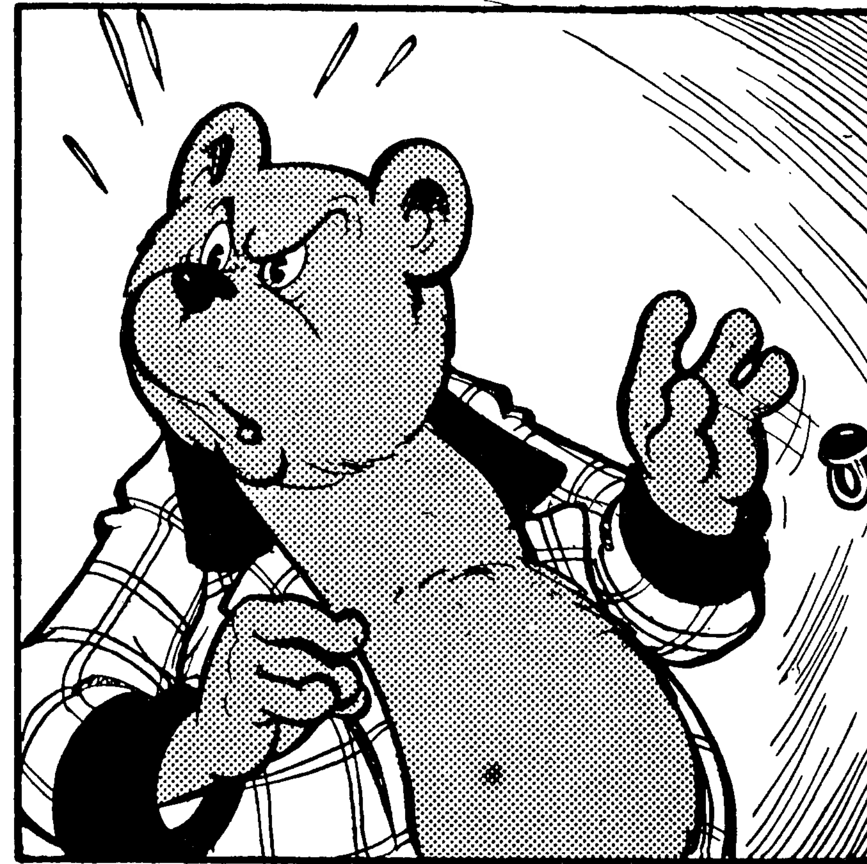
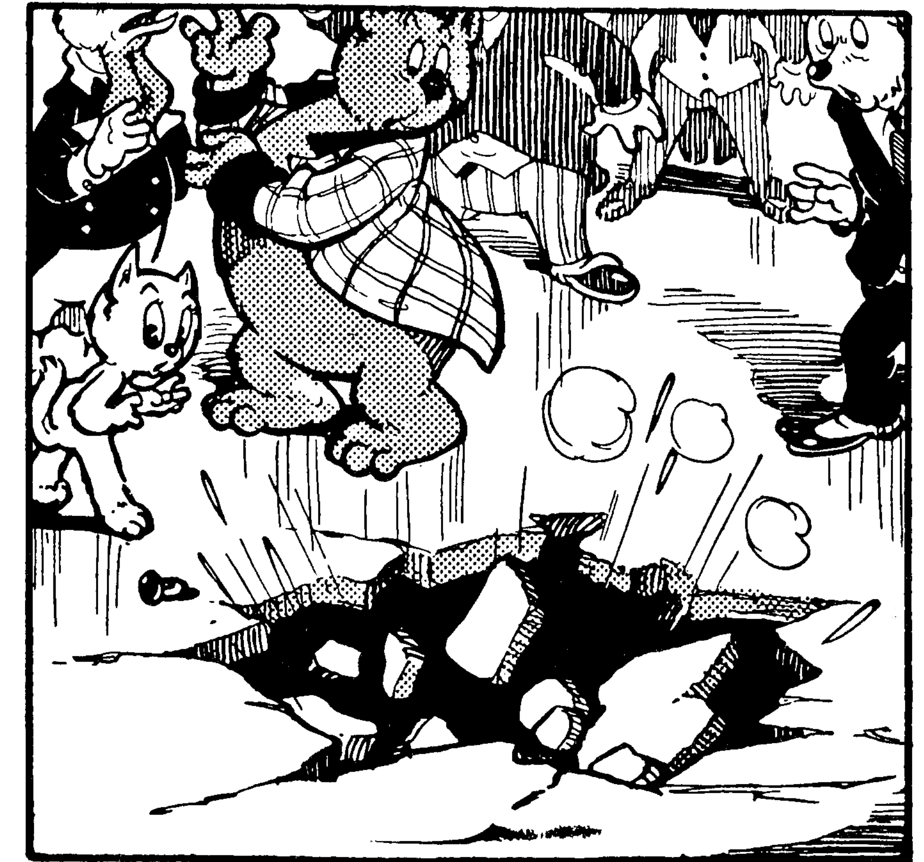
'Juist!' zei de markies. 'En dat moest nu juist een beletsel zijn!'

Heer Bommel lachte beleefd. Hij kreeg het erg warm, want hij had de draad van het gesprek al lang uit het oog verloren en dat is soms vermoeiend. Maar gelukkig betrad op dat moment de bediende Joost het vertrek om een nieuwe bezoeker aan te kondigen.

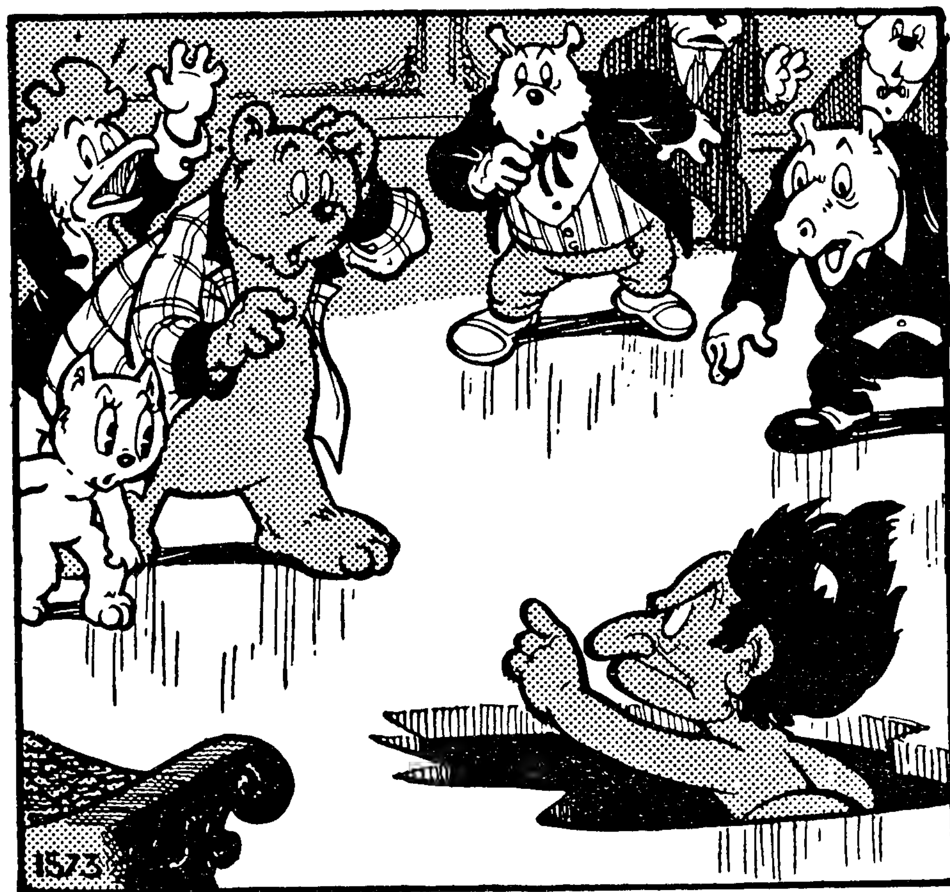
'Dat zal de burgemeester zijn!' riep heer Ollie opgelucht uit. 'Nu kunnen we aan tafel gaan!'

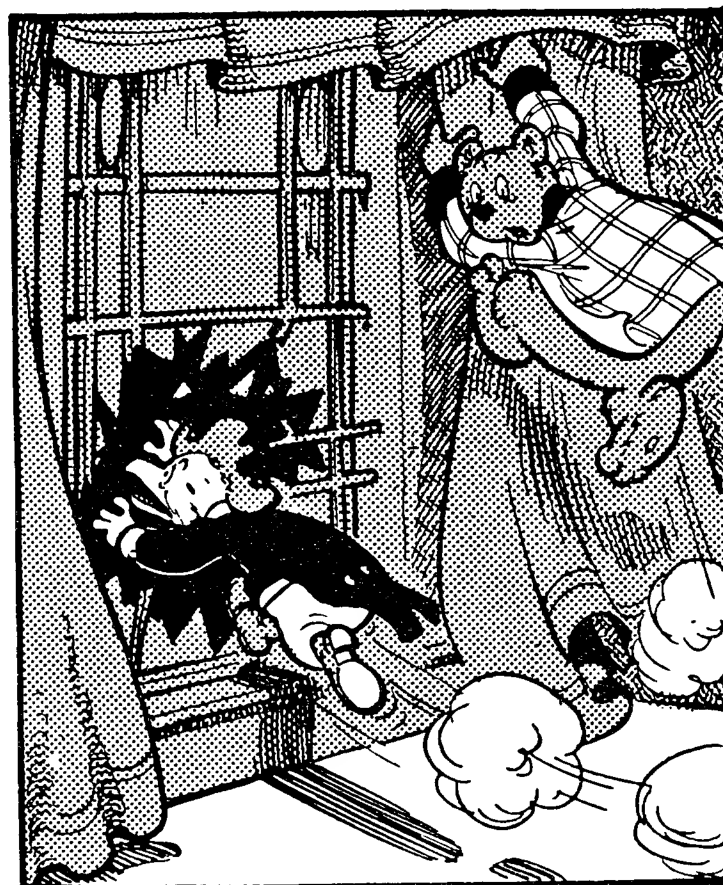
'Helaas, neen, met uw welnemen!' sprak de trouwe knecht. 'Het is Tom Poes, heer Olivier!'

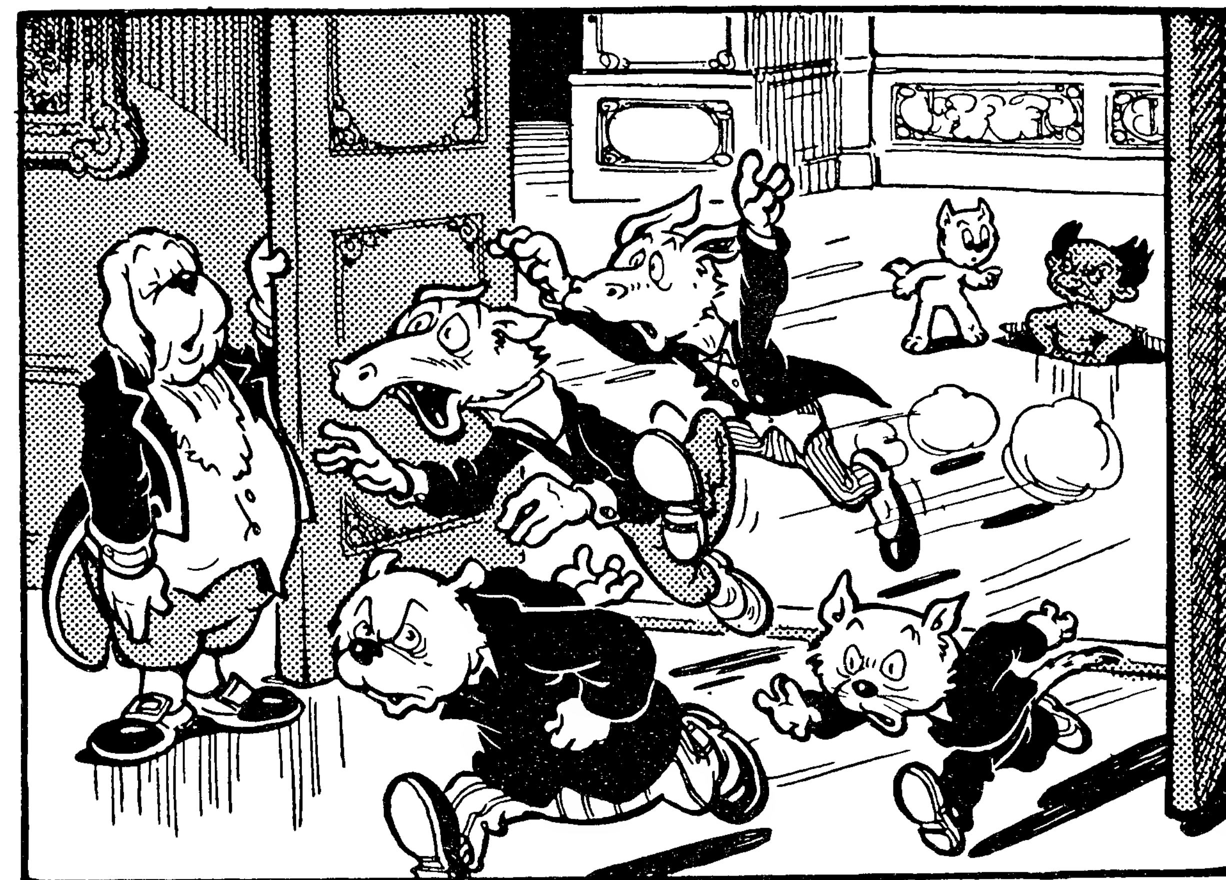

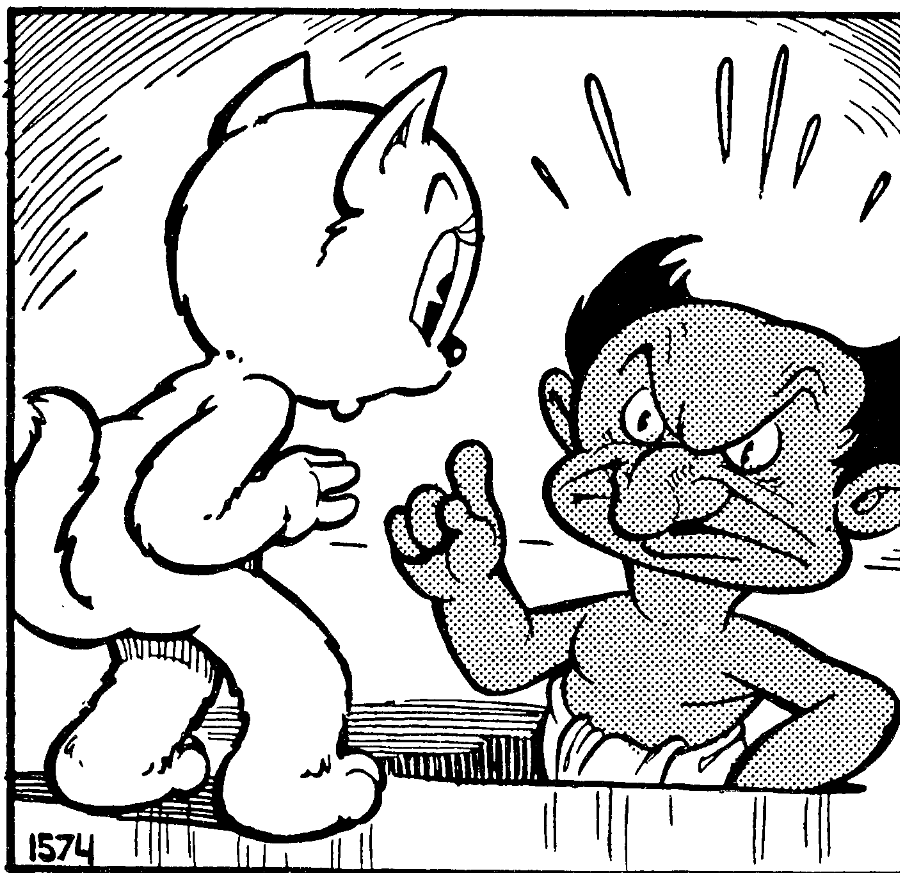
– Tom Poes feliciteerde heer Bommel met zijn verjaardag en gaf hem de ring, die hij van de vreemde grijsaard gekregen had. Intussen vervolgde de markies zijn eigen gedachtengang.
'Het is jammer, dat alle oude traditie verloren dreigt te gaan!' sprak hij. 'Neem nu zo'n nieuwe bouw als dit kasteel. Ik wil wedden, dat hier niet eens een oud familiespook huist!'
'Dat is een aardige ring, Tom Poes!' zei heer Ollie gejaagd. 'Dank je wel hoor! Zeker een soort antiek of zo?'
'Antiek!' vervolgde de markies met opgetrokken wenkbrauwen. 'Wat wilt u met antiek in een slot zonder familiespook, mijn waarde?'
'Toch is het een aardige ring!' hield heer Bommel geprikkeld vol. 'En ik zou wel eens willen weten, wat u op dit huis tegen hebt! Ik heb het nog niet lang geleden laten opknappen! Het is als nieuw, wat jij, Tom Poes?'
'Juist!' hervatte de markies, een verstrooide blik op de ring werpend. 'Een nieuw kasteel, met gips en zo! Parbleu! Nu, dit sieraad is hier wel op zijn plaats. Een waardeloze imitatie, zo te zien!'
Tom Poes wilde juist gaan uitleggen hoe hij aan de ring gekomen was, toen heer Ollie zijn geduld verloor.
'Hoor eens even!' riep hij, 'jij bent dan misschien een echte markies, maar ik ben een echte Bommel en dat is even goed! Het is zelfs beter! En Bommelstein is een echt slot en ik zou niet weten waarom hier geen familiespook zou zijn!'
Zo sprekende wendde hij zich verhit om en liet daarbij de ring op de grond vallen. Op hetzelfde moment klonk er een dof gerommel onder de grond en toen sprong het parket met een doffe knal open.

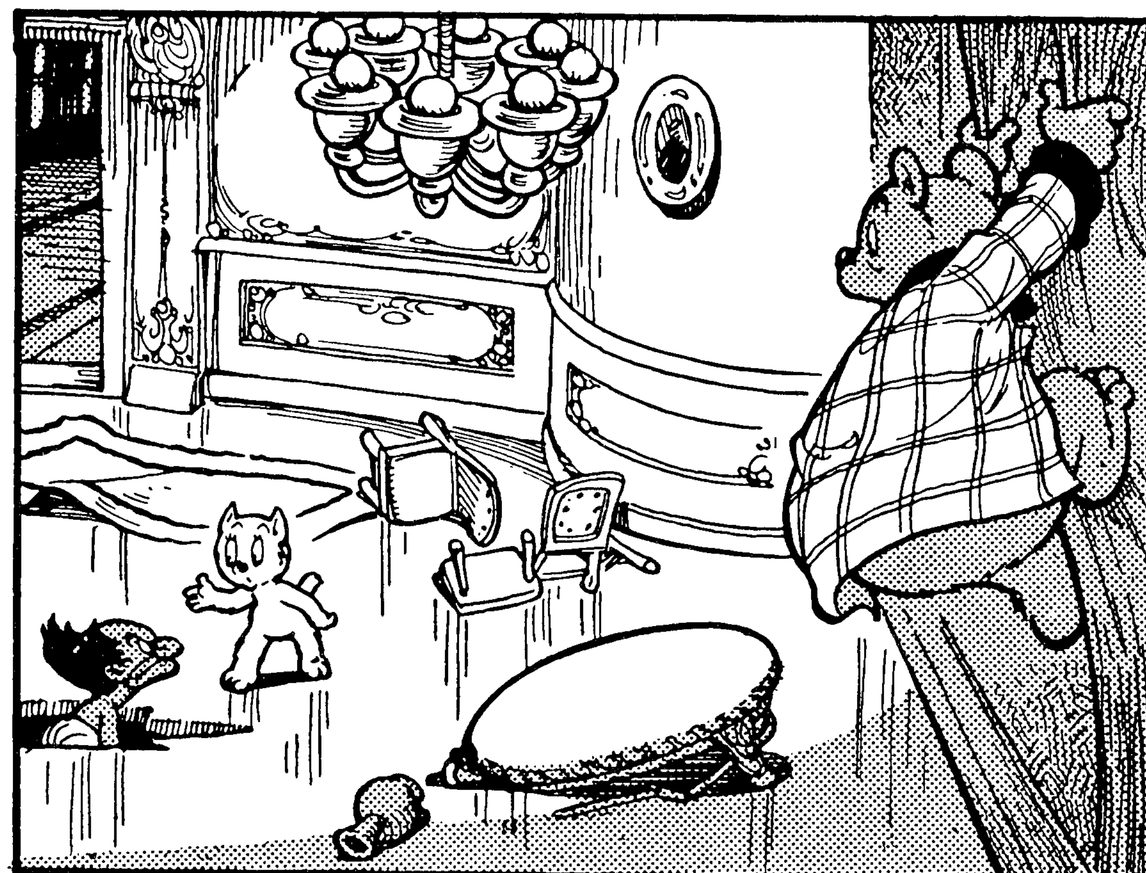
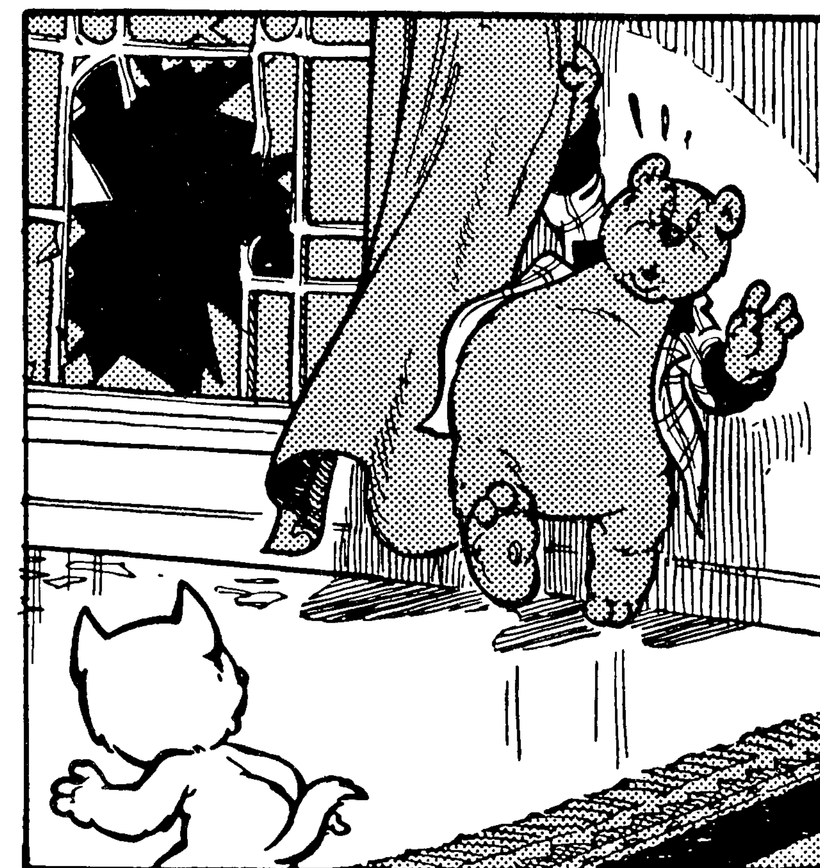

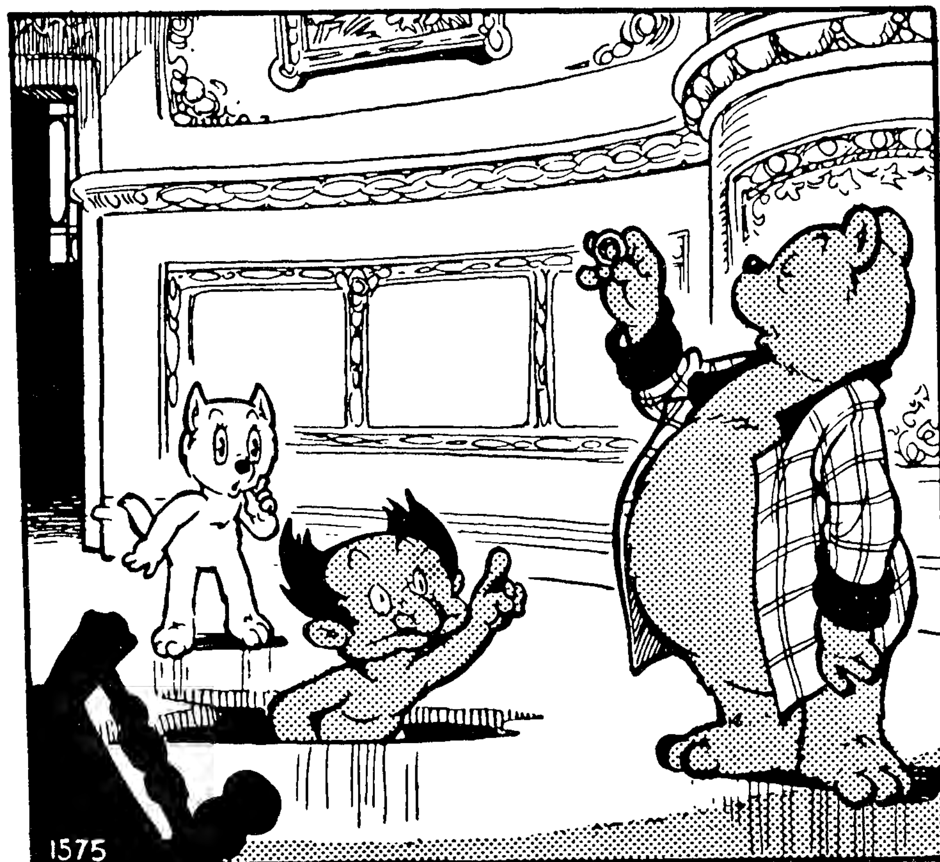

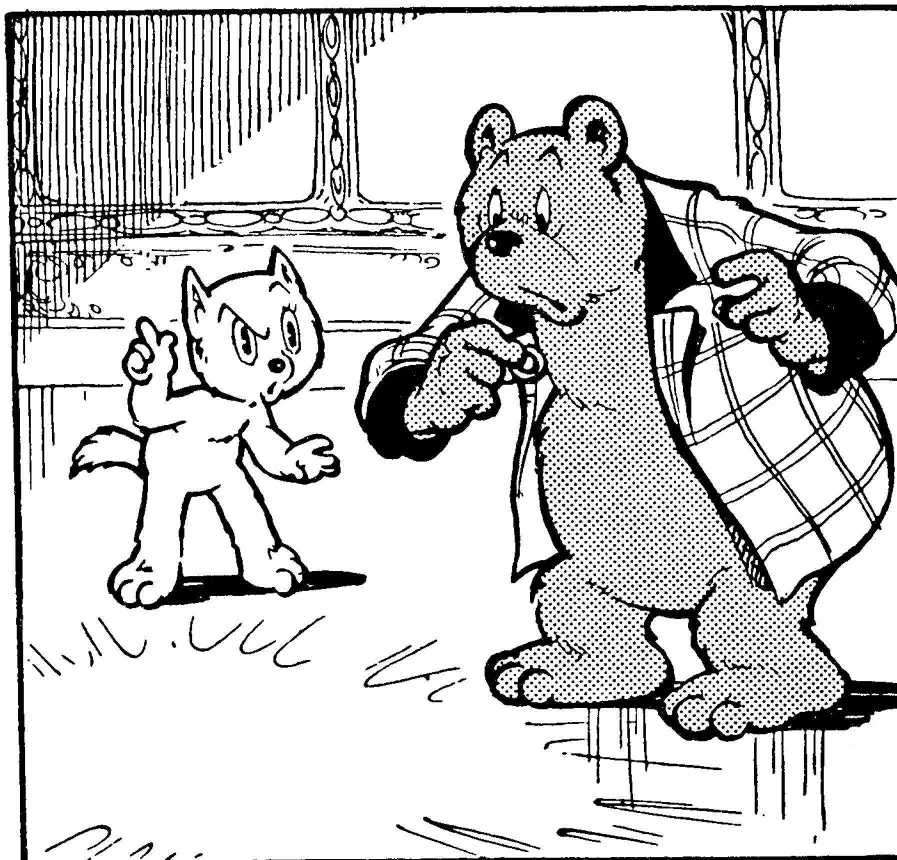
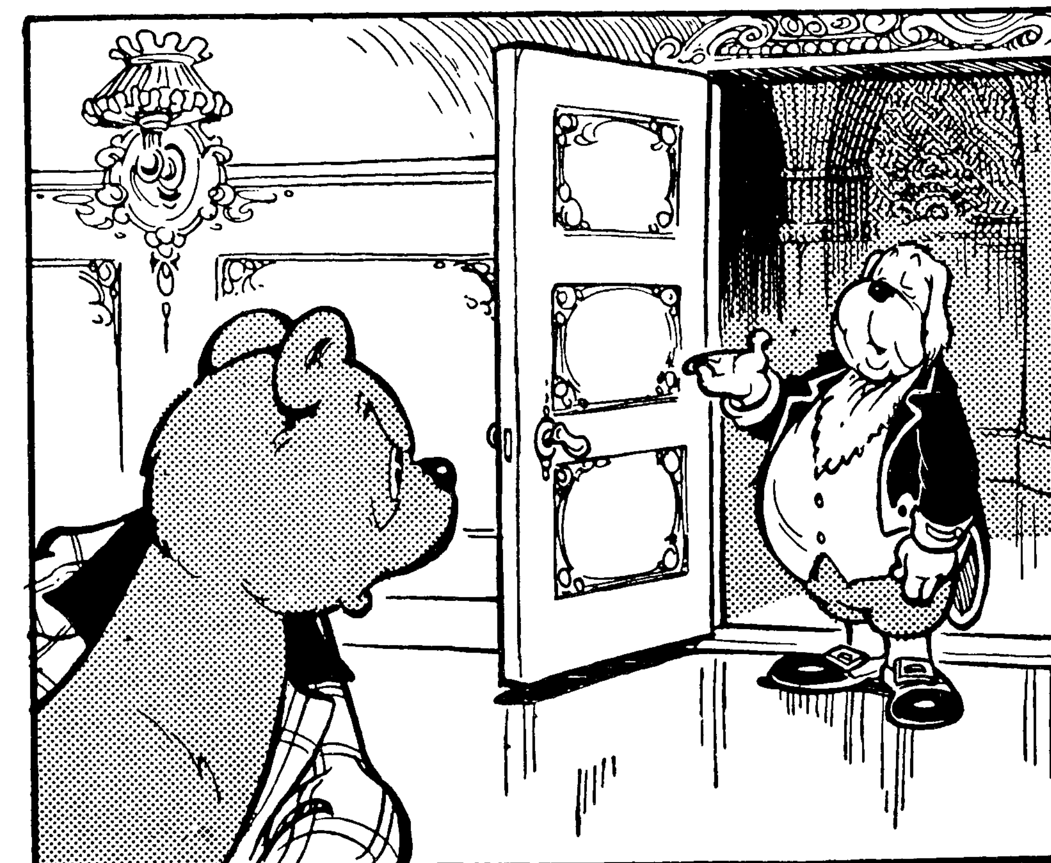
Toen er zo plotseling een groot gat in het parket van heer Bommels feestzaal sprong, bleef iedereen een ogenblik als aan de grond genageld staan.
Toen verscheen er echter plotseling een hoofd in de opening, een lelijk, groot hoofd, dat met schelle stem riep: ‘Hier ben ik! Schei uit met die opschepperij, Bommel – of geef me de ring!’
Heer Ollie slaakte een snerpende kreet en klom met grote snelheid in de gordijnen, terwijl de markies lijkbleek iets over een dringende afspraak mompelde en schielijk door een venster verdween. De overige gasten vluchtten, zich verdringend, door de buitendeur.
De bediende Joost liet hen daar buigend uit, doch het was hem aan te zien, dat de loop, die het feest nam, ook hem verraste.
In de zaal bleef dus alleen Tom Poes bij het gat in de grond achter, verbaasd naar de vreemde indringer starend. ‘Wat ben jij er voor één?’ vroeg hij. ‘Waarom kom je op zo’n vreemde manier op heer Bommels verjaardagsfeestje?’
‘Sta daar niet te praten, Tom Poes!’ riep heer Ollie met piepende stem uit de gordijnen. ‘D-doe iets! M-maak die opening dicht! Jaag die kerel weg!’
‘Aha. Dat zou je willen!’ riep de verschijning snerpend. ‘Nee, dat gaat niet, mannetje! Eerst je grootspraak wroegen – òf mij de ring geven! Zo is de afspraak!’
‘Wat is dat dan voor een ring?’ vroeg Tom Poes. ‘Is hij van jou?’
‘Nee’, mompelde de ander dof, ‘hij wàs van mij, maar ik heb hem verspeeld. De drager van deze ring moet zich altijd aan zijn woord houden zie je? Welnu, dat heb ik nagelaten en daarom ben ik nu een wroeg-wezen!’

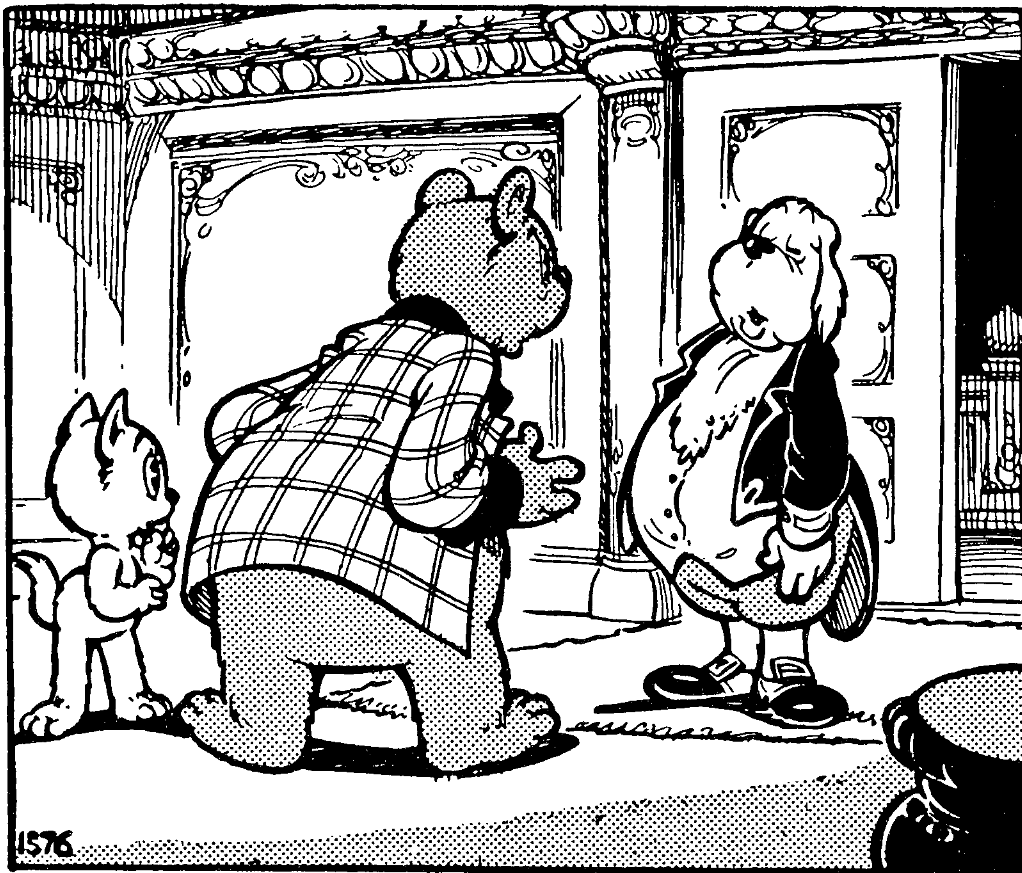

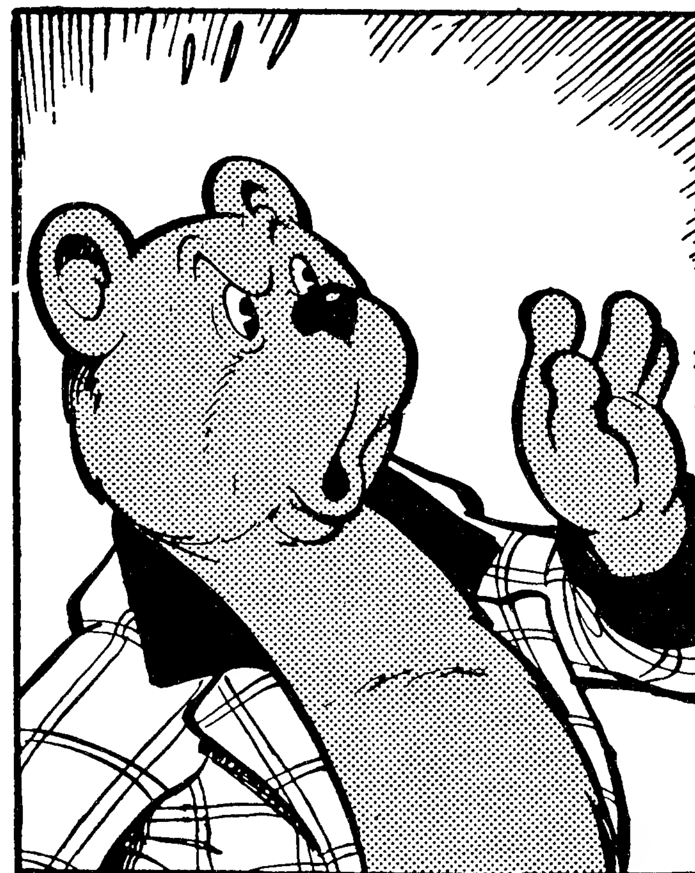
'Ben jij een wroeg-wezen?' vroeg Tom Poes verbaasd. 'Wat is dat?'
De vreemde verschijning in het gat zuchtte diep. 'Zo maar een naam', verklaarde hij. 'Ik moet de bezitter van die ring aan zijn woord houden! Ik moet het wroeg-wezen in stand houden en daarom ben ik een wroeg-wezen. Zo maar een naam, voel je wel? Maar het is een snert-naam, dat verzeker ik je! Vooral wanneer een ophakker als die Bommel de ring heeft!'
'Ik wens niet beledigd te worden!' riep heer Ollie boos uit de gordijnen.
'Dus je geeft niet toe, dat je een opschepper bent?' vroeg het wroeg-wezen droevig.
'Nee, natuurlijk niet!' zei heer Bommel. Hij liet zich een eindje zakken en probeerde zijn waardigheid te hernemen.
'Niet dus!' zei het vreemde ventje hoofdschuddend. 'Ik was er al bang voor. Als je dat niet toegeeft, moet je de ring houden. Ach, het zou allemaal zo gemakkelijk kunnen zijn. Wanneer je maar wilde bekennen, dat je een voze ophakker bent, zou ik de ring kunnen nemen en weggaan en dan zou alles prettig zijn. Maar ja, zo gemakkelijk is het leven niet. Men kiest altijd het moeilijkste. Ach ja!'
Heer Ollie stapte uit de gordijnen en trok zijn jas recht. 'Ik merk wel, dat je geen heer bent!' zei hij streng. 'Je wilt mij bang maken, hè? Je wilt mij laten zeggen, dat ik, een Bommel, een praatjesmaker ben! Het idee! Wat zou mijn goede vader daar wel van gezegd hebben? 'Het woord van een Bommel is het woord van een heer!' placht hij te zeggen. En daar houd ik mij aan!'
'Goed, goed!' zei het vreemde ventje uit het parket. 'Dan moet je die ring houden! En ik moet je aan je woord houden! Zo is het! Ach, ach, dat zal een moeilijke tijd voor mij worden!'

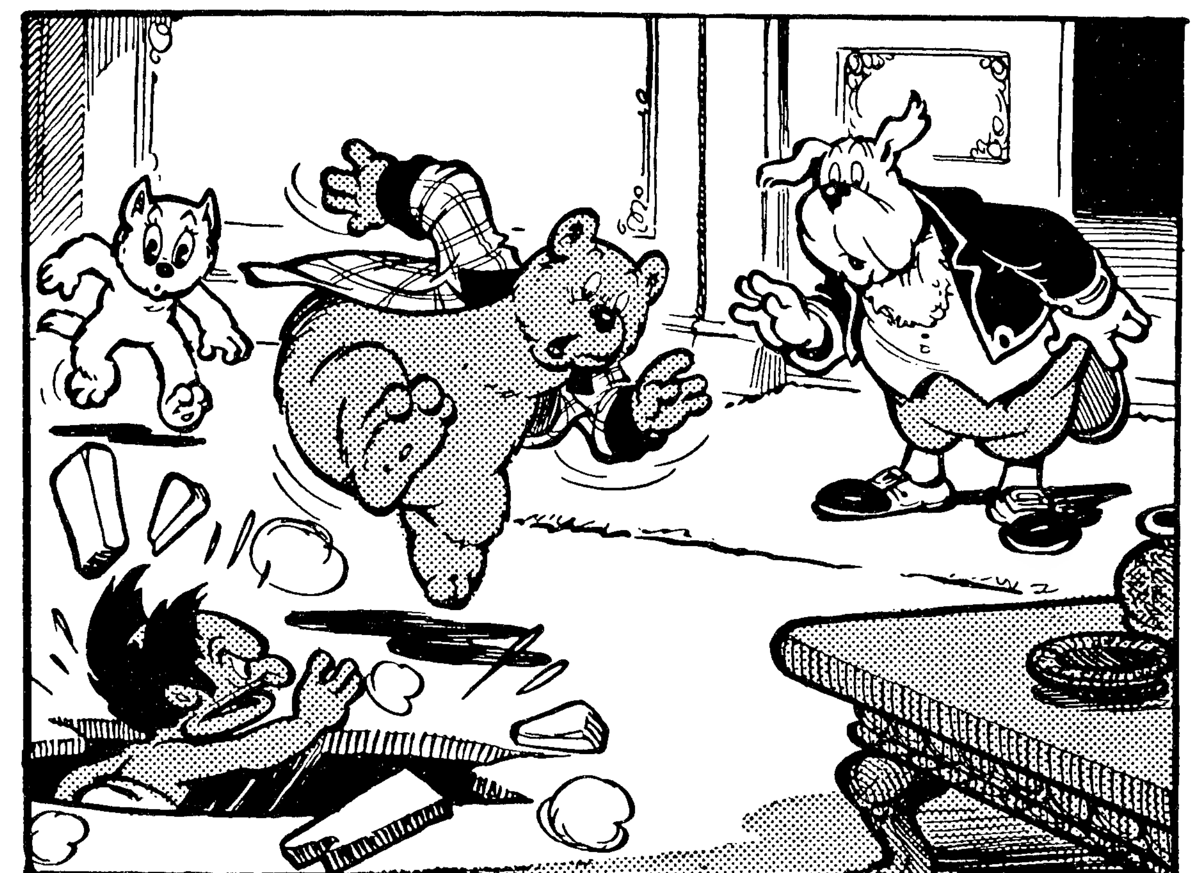

Heer Bommel had nu alle schroom laten varen. Ernstig trad hij nader en raapte de ring op.
'Natuurlijk is dit sieraad van mij!' zei hij. 'Als iemand er recht op heeft, ben ik het – een Bommel houdt zich aan zijn woord, wat jij, Tom Poes?'
'Het is mogelijk!' sprak het wroeg-wezen uit het gat. 'Alles is mogelijk. Ik persoonlijk heb daar niet veel vertrouwen in. Maar ja, misschien kan ik nog iets leren. In ieder geval zal ik in je buurt blijven – en reken er op, dat ik je aan je woord zal houden! Ha! Groot zal je wroeging zijn! Geween en tandengekners, reken daar op!' En met deze onvriendelijke woorden liet het vreemde ventje zich weer in het gat zakken, dat zich weer netjes boven hem sloot.
'Wel heb ik ooit!' mompelde heer Ollie, verbaasd naar de grond starend. 'Een raar cadeau, dat je me daar gegeven hebt, jonge vriend! Heb ik het nu gedroomd of niet?'
'Ik ben bang van niet, heer Bommel!' zei Tom Poes. 'En u moet nu maar erg op uw woorden passen!'
'Dat doe ik altijd!' riep heer Ollie geprikkeld. 'Dat moest jij weten! Hm! Overigens is het jammer van mijn verjaardagsfeest! Alle gasten zijn gevlucht! En het was net zo'n aardig heren-partijtje! De burgemeester moet nog komen; dat is mijn enige troost!'
Op dat moment trad de bediende Joost, na een korte klop, het vertrek binnen.
'Excuseer, heer Olivier!' sprak hij. 'De burgemeester heeft zojuist opgebeld, dat hij verhinderd is vanavond te komen. Het speet hem erg, met uw welnemen!'

Heer Ollie stond een ogenblik beteuterd te kijken. 'Dus de burgemeester komt ook niet!' mompelde hij droevig. 'Daar sta ik nu met mijn verjaardag! Ik kan het hele feestje wel inpakken! De burgemeester komt niet en de andere gasten zijn hard weggelopen! Op zo'n manier heeft men als heer ook nooit eens ontspanning! En waarom komt die burgemeester niet, zou ik wel eens willen weten!' riep hij plotseling verbitterd. 'Heeft hij dat ook gezegd, Joost? Wat zei hij precies?'

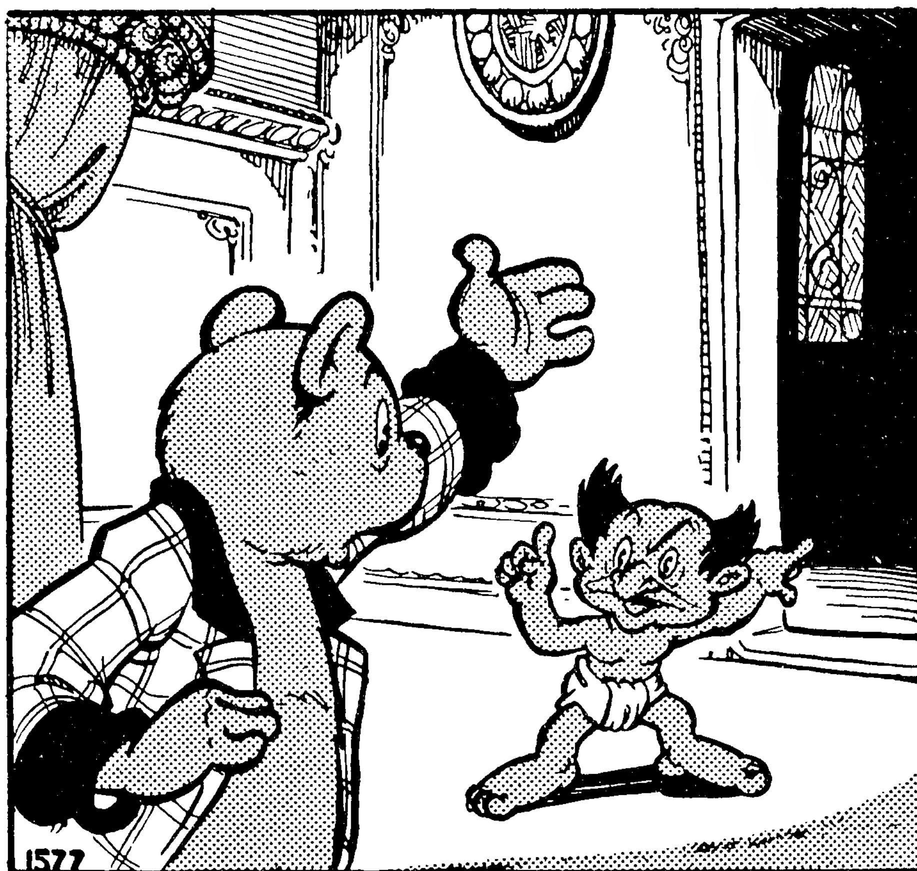
'De burgemeester zei, dat het hem erg speet', zei Joost, 'maar hij had nijpende zorgen over het gemeentebestuur, zei hij. Hij moest nog laat werken en hij stond overal alleen voor. Hij zei, dat u het wel zou begrijpen. Dat zei hij, met uw welnemen!'

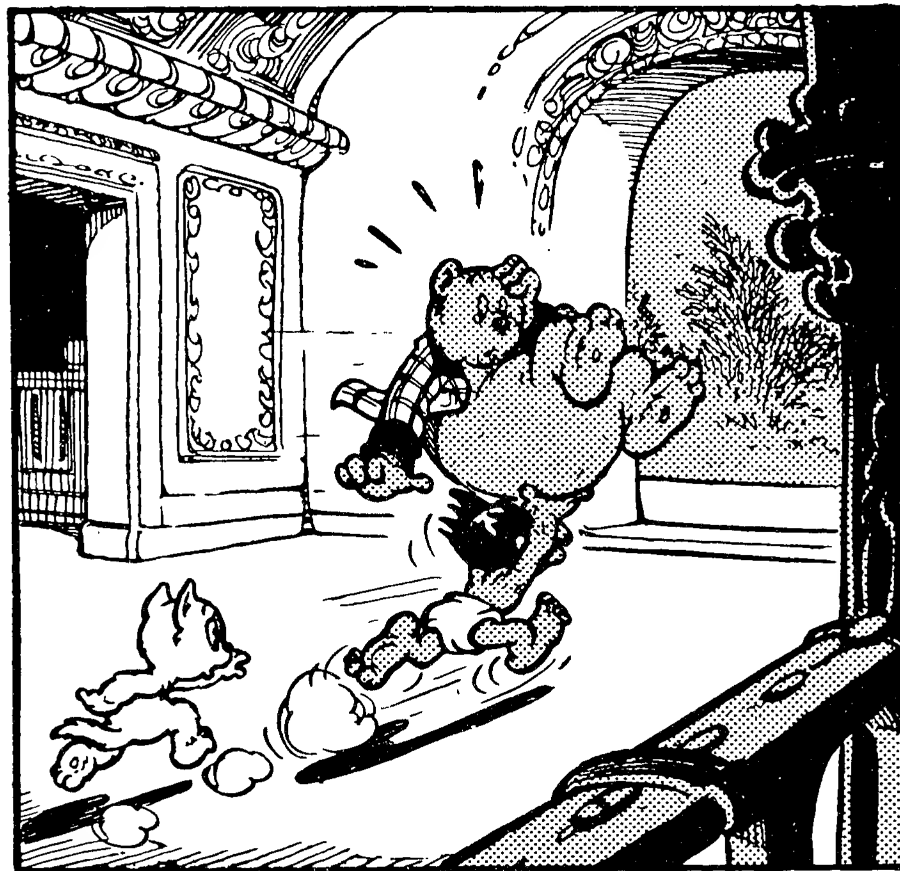
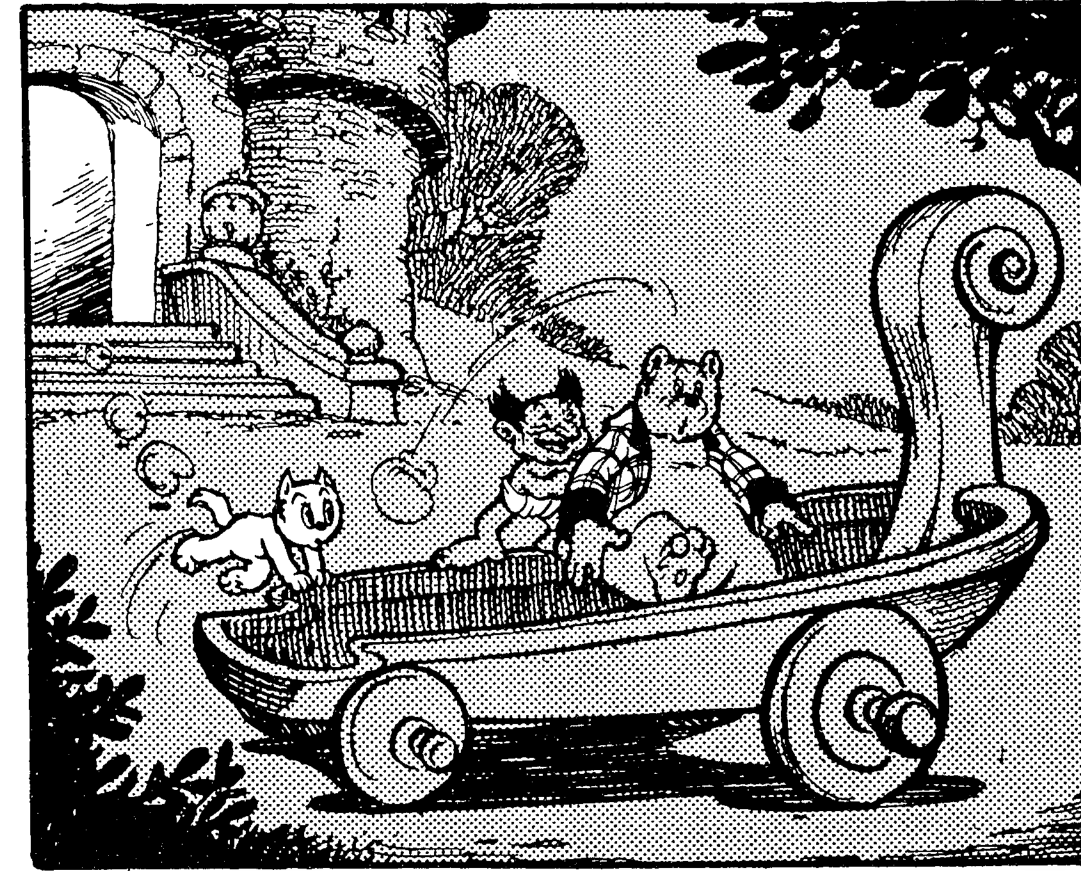
'Natuurlijk begrijp ik dat!' zei heer Bommel vriendelijk. 'Wij heren staan altijd overal alleen voor. Weet je, wat ik eigenlijk moest doen, Tom Poes? Ik moest hem gaan helpen! Er is hier in Rommeldam maar één, die orde op zaken kan stellen en dat ben ik, al zeg ik het zelf. Wat jij, jonge vriend?'

'Hm', zei Tom Poes voorzichtig. Maar heer Bommel liet zich even door zijn idee meeslepen. 'Dat moest ik doen!' riep hij uit. 'Helpen! Een mooie taak voor iemand van mijn stand! Hm! Ik zal er morgen toch eens werk van maken! Ik zal er eens over denken! Komaan, we moesten nu maar gaan slapen!'

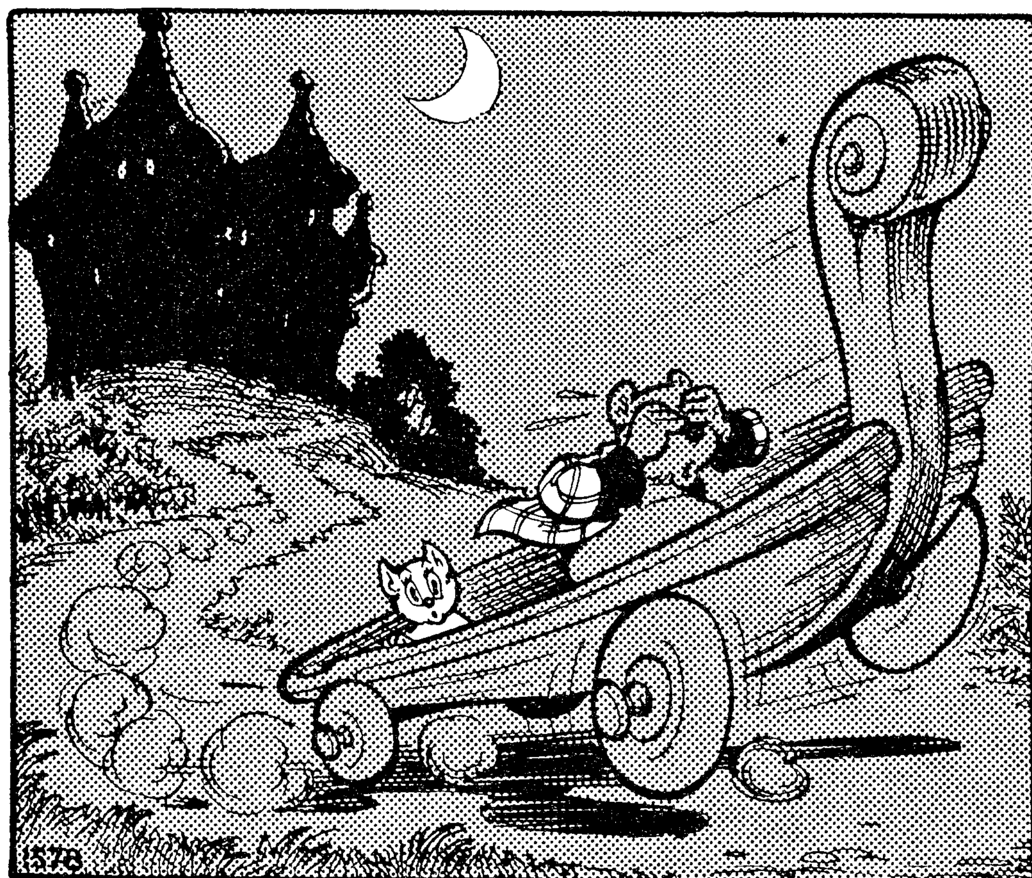
Op dat moment barstte de grond van de feestzaal opnieuw open en het lelijke kopje van het wroeg-wezen werd zichtbaar.

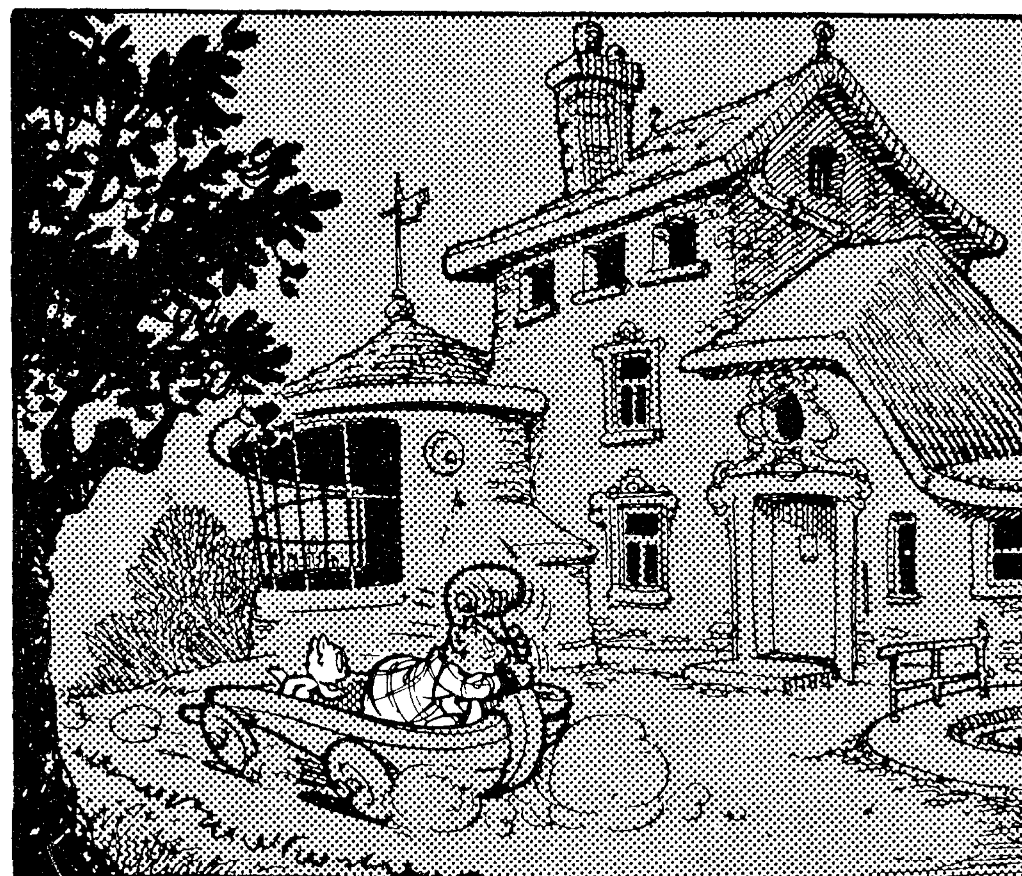
'Morgen?' riep het ventje met kakelende stem. 'Waarom morgen. Waarom altijd dat uitstel? Of sta je soms weer op te snijden, Bommel? Als je werkelijk wilt helpen, moet je het nù doen!'

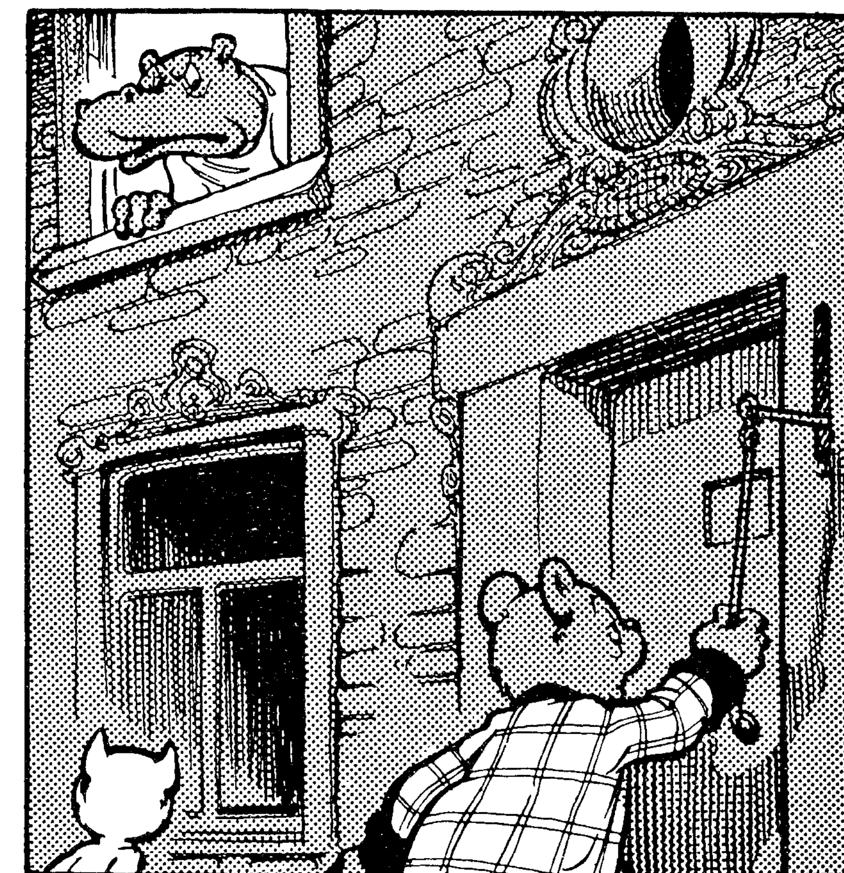

‘Vooruit, Bommel!’ kakelde het lelijke ventje. ‘Als je de burgemeester werkelijk wilt helpen, moet je het nu doen. Maar het is alleen maar grootspraak, hè? Opschepperij! Jij bent de enige, die in deze stad orde op zaken kunt stellen? Haha! Laat me niet lachen! Alleen maar met woorden! Alleen met de mond! Maar doen, ho maar!’
‘Het is treurig, dat een Bommel in zijn eigen huis zó beledigd kan worden!’ zei heer Ollie geprikkeld. ‘Ik ben geen opschepper, dat weet iedereen!’
‘Zo?’ zei het wroeg-wezen op snijdende toon. ‘Waarom ga je nu dan niet helpen? Huh? Wat sta je daar dan?’
‘Het is laat!’ wierp heer Ollie zwakjes tegen. ‘Het is bedtijd en een heer moet aan zijn rust denken!’
‘Uitvluchten!’ snerpte het kereltje. ‘De burgemeester is nog aan het werk – en je wilde hem toch helpen?’
‘Ja, natuurlijk!’ prevelde heer Ollie. ‘Maar eh... de Oude Schicht is in reparatie – en het is te ver om te lopen. Zodoende!’
‘Is het anders niet?’ riep het gedrochtje. ‘Dan kan ik je helpen!’ En voordat heer Ollie nog iets in het midden had kunnen brengen, werd hij opgetild en met zeer grote snelheid door de hal naar buiten gedragen. Tom Poes, die er achteraan holde, zag, dat zijn vriend op soepele wijze in een wagen werd gezet, die daar op raadselachtige wijze voor de ingang stond. Hij nam een sprong en greep de rand vast, precies op het moment, dat het vreemde voertuig zich geruisloos in beweging zette. En zo schoten ze pijlsnel de nacht in...

Het vreemde voertuig reed snel voort, en hoewel het niet bestuurd werd, nam het de bochten op keurige wijze. De koude nachtlucht floot hun om de oren en een eenzame uil kraste verschrikt – maar verder was er geen geluid te horen, aangezien de wagen geen enkel geraas maakte.

'Wat zijn we begonnen?' mompelde heer Ollie verslagen. 'Daar rijd ik nu – ik een heer en een Bommel bij nacht en ontij langs de wegen in een bedenkelijk soort kar. Ach, als mijn goede vader me zo nu eens zag. Of de markies! Wat zouden ze zeggen, Tom Poes? Dit deugt niet, jonge vriend! Dit is niet pluis!'

'Zo erg is het niet, heer Ollie!' zei Tom Poes troostend. 'Dit is gewoon maar een tover-wagen. We zijn op weg naar de burgemeester om hem te helpen, weet u wel? Dat bood u toch zelf aan? En dat rare gedrochtje houdt u alleen maar aan uw woord! U moet alleen maar bewijzen, dat dat helpen geen opschepperij van u was!'

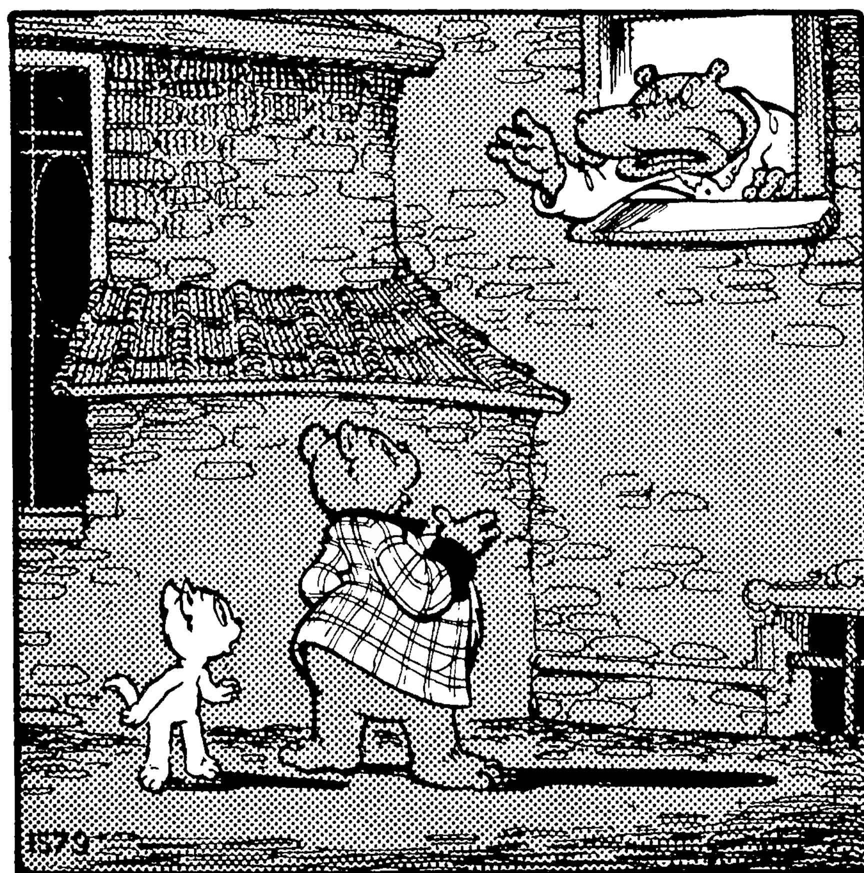
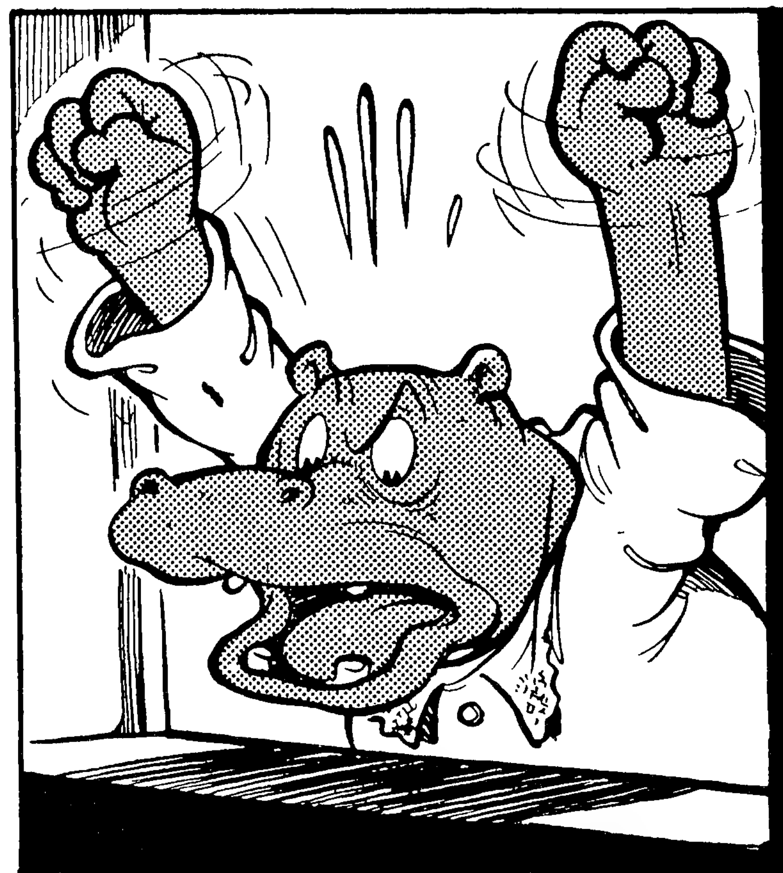
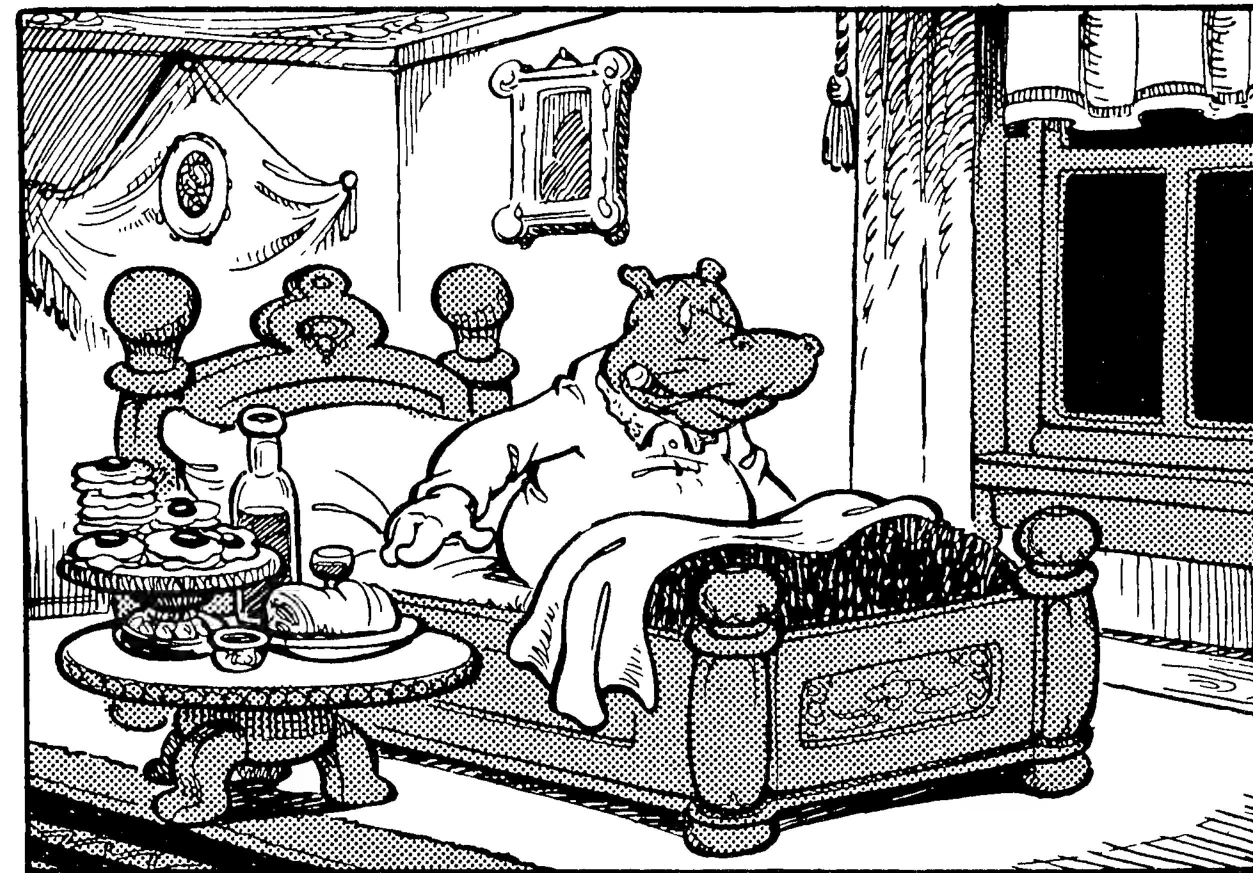
'Opschepperij? Natuurlijk niet!' zei heer Ollie verontwaardigd. Hij rechtte zich de rug en trok zijn gelaat in een ernstige plooi. 'Komaan, laten we er het beste van maken!', hernam hij. 'Ik zal de burgemeester bewijzen, dat een Bommel op ieder uur van de dag en de nacht klaar staat om de gemeente te helpen! Mopper dus niet langer, jonge vriend!'

Op dat moment stopte de wagen voor het fraaie herenhuis van de heer Dickerdack. De woning was geheel donker, doch heer Bommel liet zich daardoor niet weerhouden.

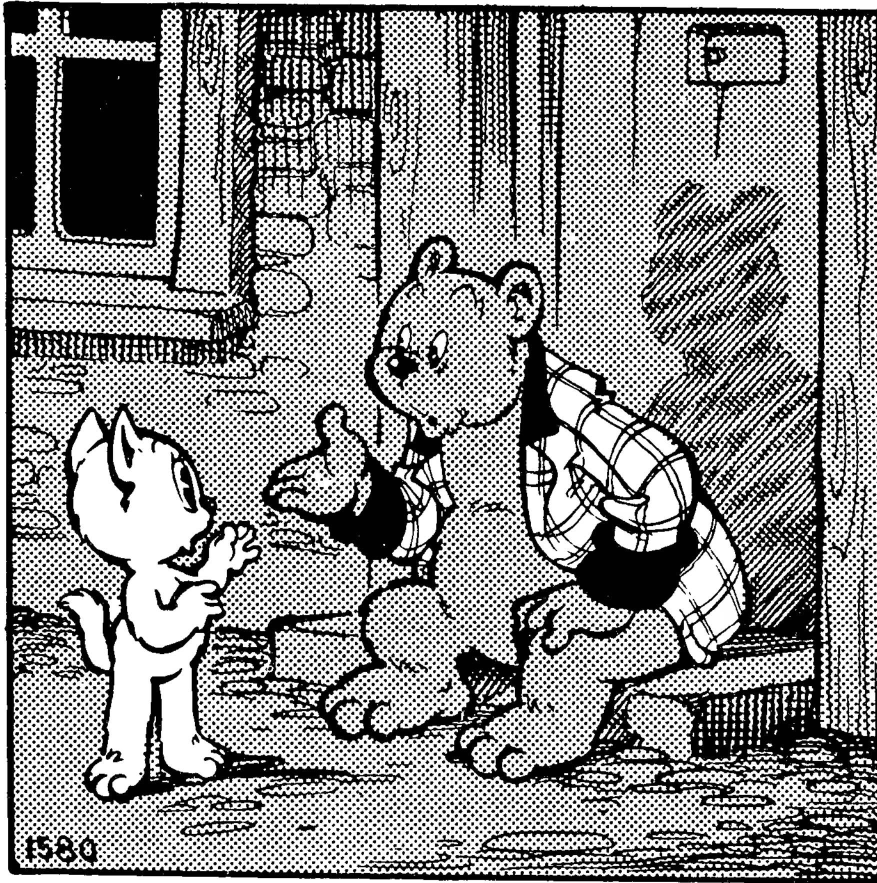
'De arme, door zorgen gekwelde burgemeester zal blij zijn, dat ik hem kom helpen!' prevelde hij, terwijl hij aanschelde. 'Het zal hem goed doen te merken, dat hij niet de enige is, die 's nachts werkt!'

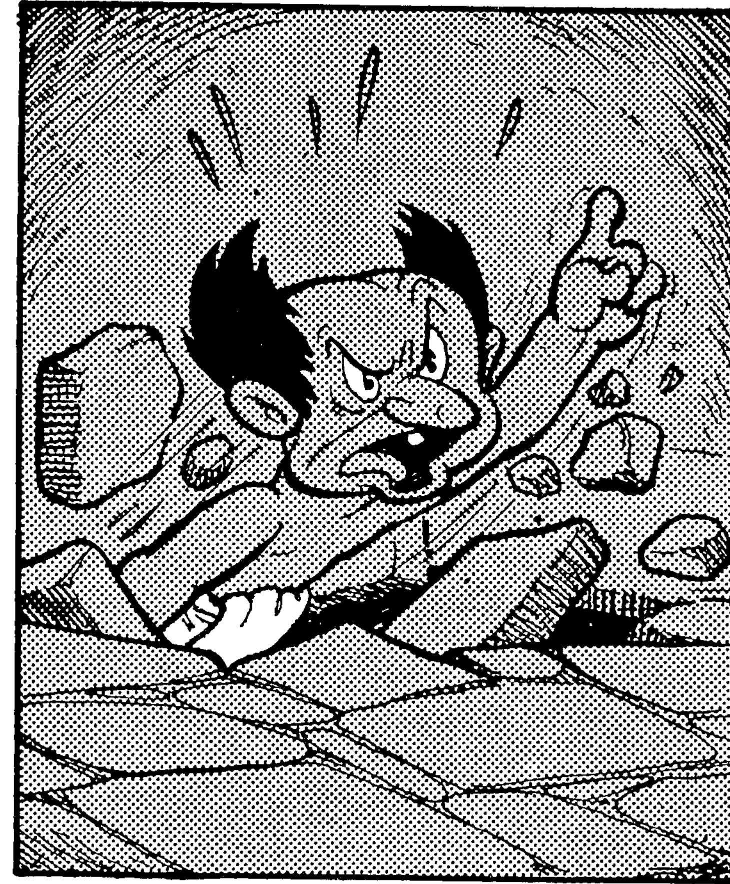
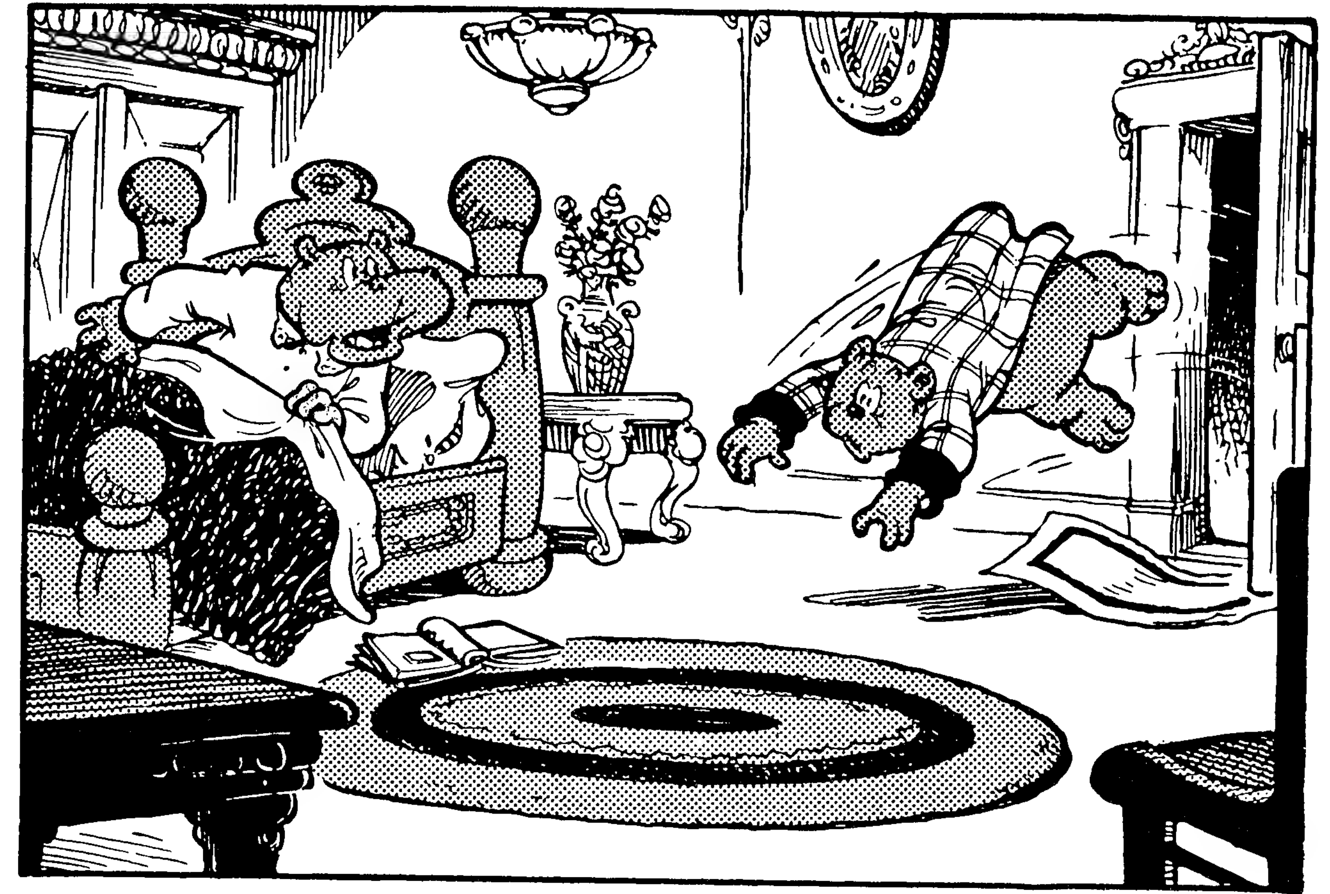
Doch dat viel anders uit. Toen heer Ollie drie keer gebeld had, werd er ergens boven een raam opengeschoven en het vertoornde gelaat van de burgemeester keek naar buiten.

'Wie is daar?' snauwde hij. 'Kan men mij dan nooit met rust laten?'

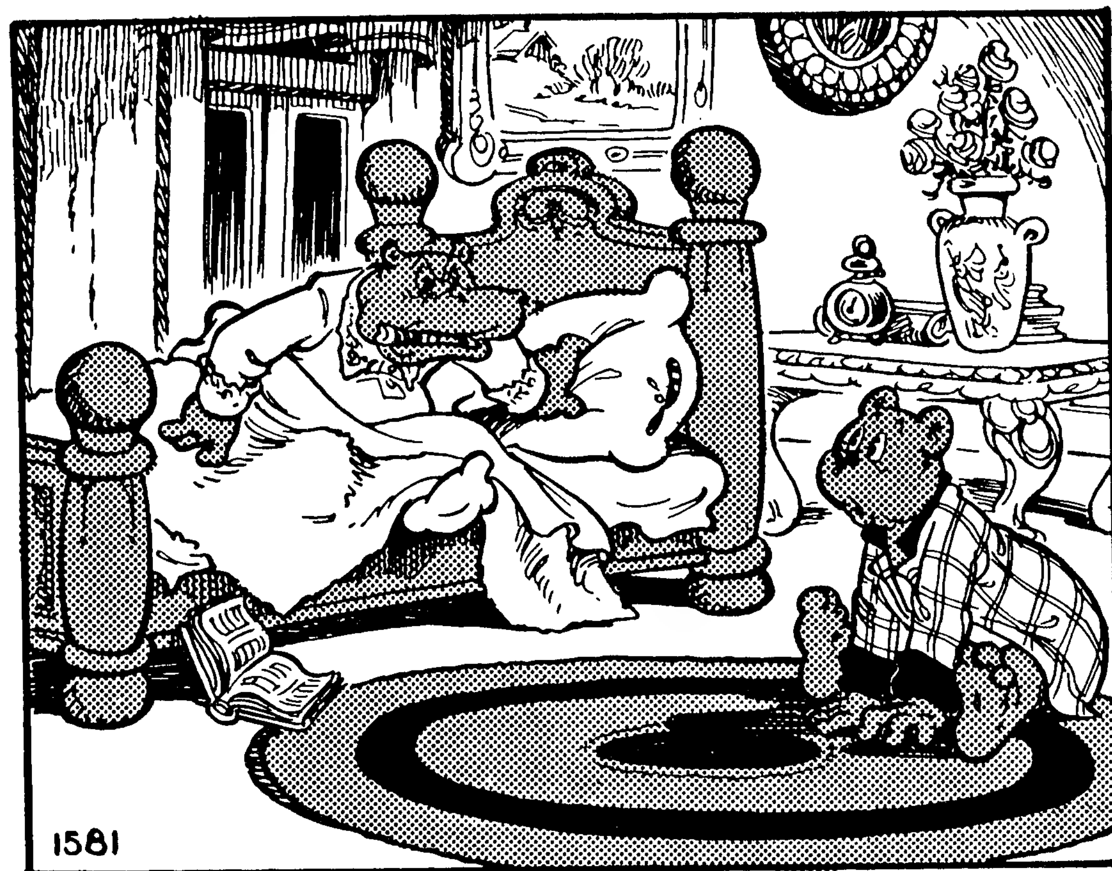

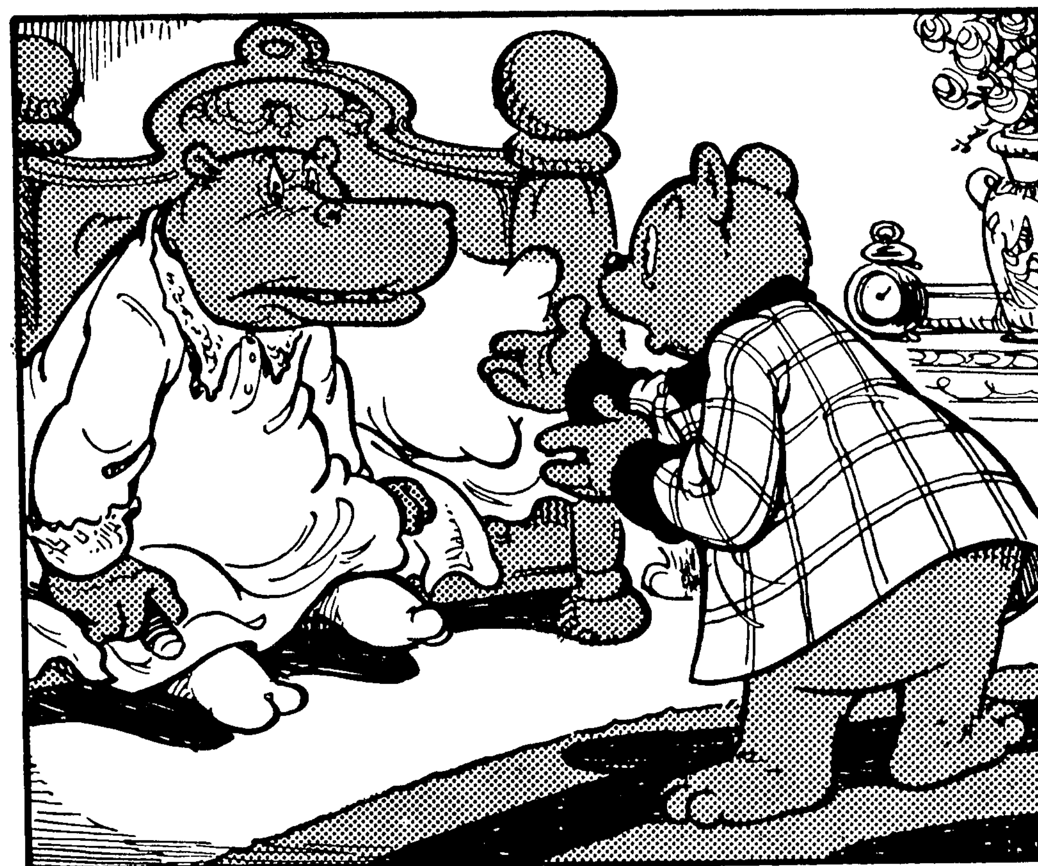
'Ben jij dat, Bommel?' riep de burgemeester, toen hij zag wie er gebeld had. 'Wat betekent dat, dat je mij bij nacht en ontij uit mijn bed belt? Wat zijn dat voor manieren?'
'Ik wist niet, dat u in bed lag!' zei heer Bommel. 'U hebt toch opgebeld, dat u niet op mijn verjaardagsfeestje kon komen omdat u het zo druk had?'
'Ja ja!' riep de heer Dickerdack, 'natuurlijk! Ik had het druk! En wat zou dat?'
'Wel', vervolgde heer Ollie een beetje mat, 'toen ik dat hoorde dacht ik: kom, ik moest die arme burgemeester gaan helpen. Als iemand hier iets doen kan, ben ik het! En omdat bij mij denken en doen één zijn, liet ik een toverwagen voorkomen en haastte mij naar u toe, nietwaar, Tom Poes?'
De burgemeester fronste de wenkbrauwen, keek afkeurend naar het vreemde voertuig en nam daarna heer Bommel van het hoofd tot de voeten op.
'Je moest je schamen!' snauwde hij. 'Je hebt natuurlijk een beetje te druk feest gevierd en nu ben je aan het lol maken in een feestwagen! Bah! Het is weerzinwekkend, Bommel! Mijn hoofd loopt over met gemeente-beslommeringen, ik weet niet hoe ik er uit moet komen en tob me de hersens suf. Overal sta ik alleen voor – niemand helpt en zelfs mijn nachtrust wordt me niet gegund!'
'Maar ik dacht, dat u nog aan het werk was!' wierp heer Ollie zwakjes tegen. 'En ik wilde u komen helpen! Echt waar!'
'Bah!' sprak de burgemeester, het raam dichtsmakkend. Hij kroop grommend weer in zijn bed, stak een goede sigaar aan en hervatte de roman 'Het Geheim van de Geheime Kamer', waarin hij door heer Bommels gebel gestoord was...

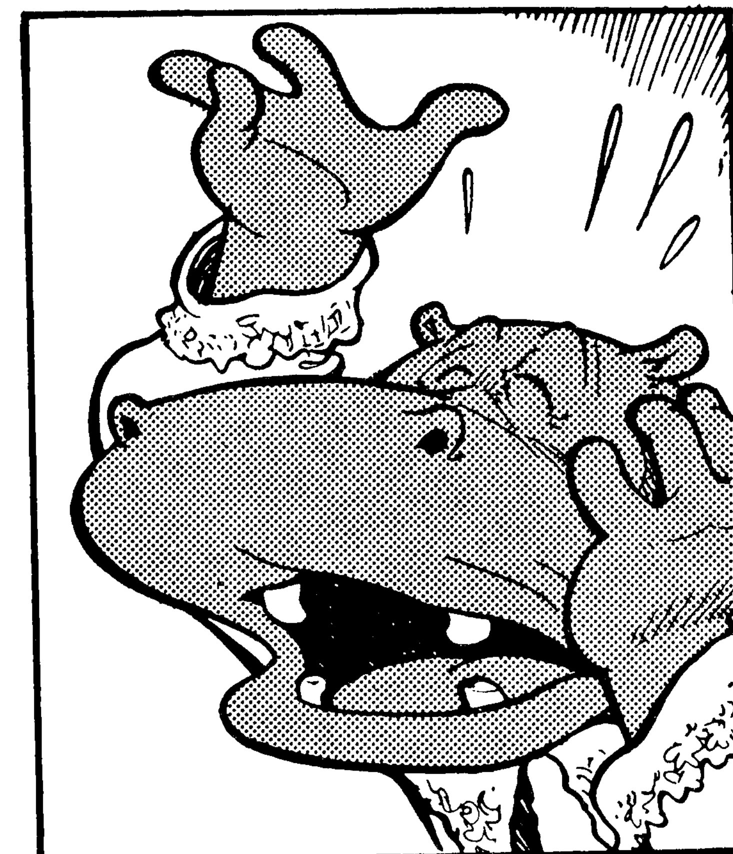

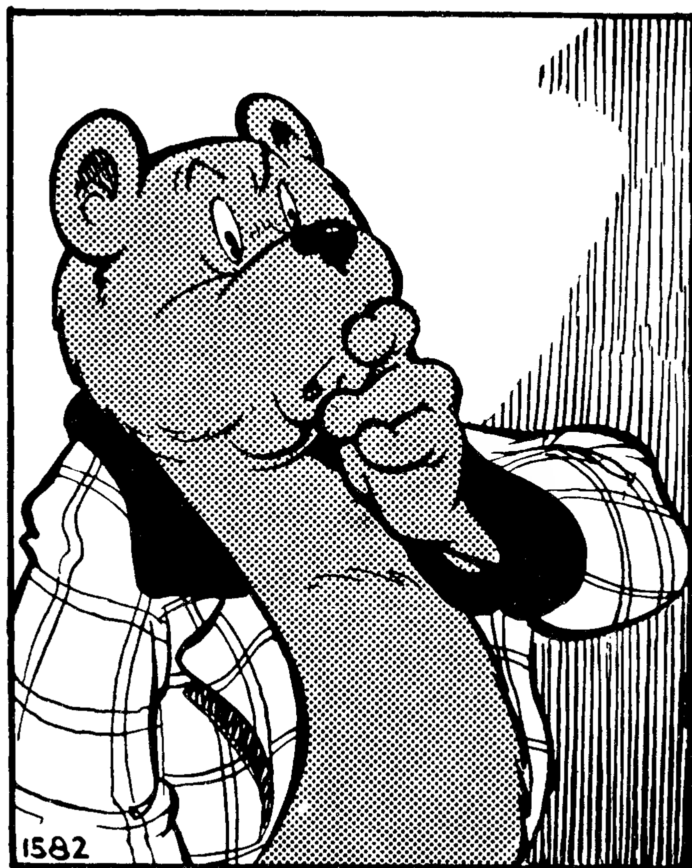
Heer Bommel staarde een ogenblik beteuterd naar het raam van de burgemeestersslaapkamer dat zo ruw was dichtgeworpen. Daarna wendde hij zich tot Tom Poes.
'De burgemeester is overwerkt, dat is duidelijk!' sprak hij zorgelijk. 'Anders zou hij nooit zo onvriendelijk zijn geweest tegen mij, een heer en een Bommel, wat jij, jonge vriend?'
'Hm', zei Tom Poes, 'misschien wilde hij gaan slapen!'
'Slapen?' riep heer Ollie, 'geen sprake van! Hij kon niet op mijn verjaardag komen omdat hij werken moest, zei hij. En als hij dat zegt, is het zo! Nee, hij is overwerkt, dat is het! Hm, hij zou eigenlijk tegen zichzelf beschermd moeten worden! Het is tijd, dat ik hem iets uit de handen neem! Ja – ik zal daar morgen direct werk van maken!'
Maar bij die laatste woorden kwam onmiddellijk het wroeg-wezen weer in actie – zoals trouwens te verwachten viel.
'Morgen? Waarom nu niet?' krijste het lelijke kereltje, het hoofd door het plaveisel stekend. 'Allemaal praatjes – allemaal opschepperij! Uitstel is afstel! Nu of nooit! En anders die ring terug!'
'Hm!' zei heer Bommel geschrokken. 'Maar eh... de deur is dicht... en de burgemeester doet vast niet open...'
'Is het anders niet?' kraste het ventje, nu geheel uit de straat verrijzend. Hij pakte heer Ollie op alsof die een kind was, opende de buitendeur met een eenvoudige handbeweging en snelde het huis binnen.
De burgemeester had zich dan ook nog maar net weer prettig in de dekens genesteld, met een aardig boek en een sigaar, toen zijn slaapkamerdeur openvloog en heer Bommel met een boog naar binnen suisde...

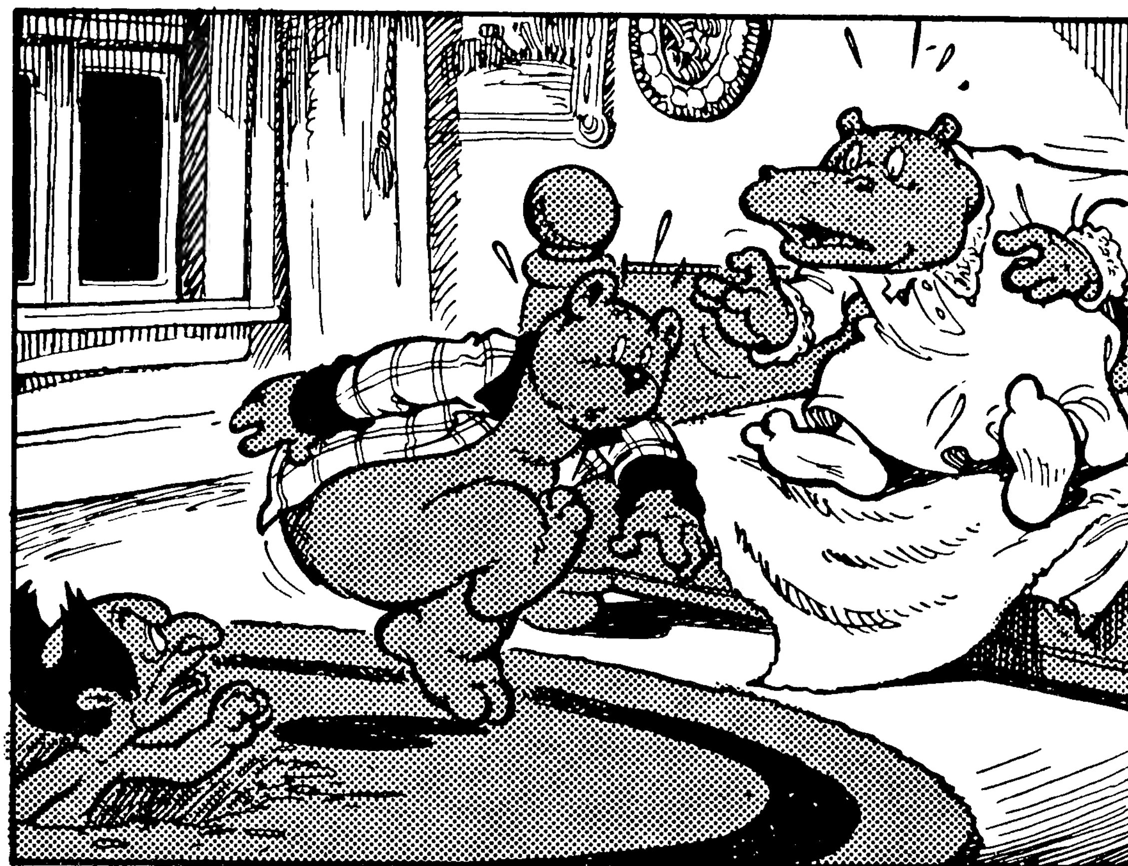
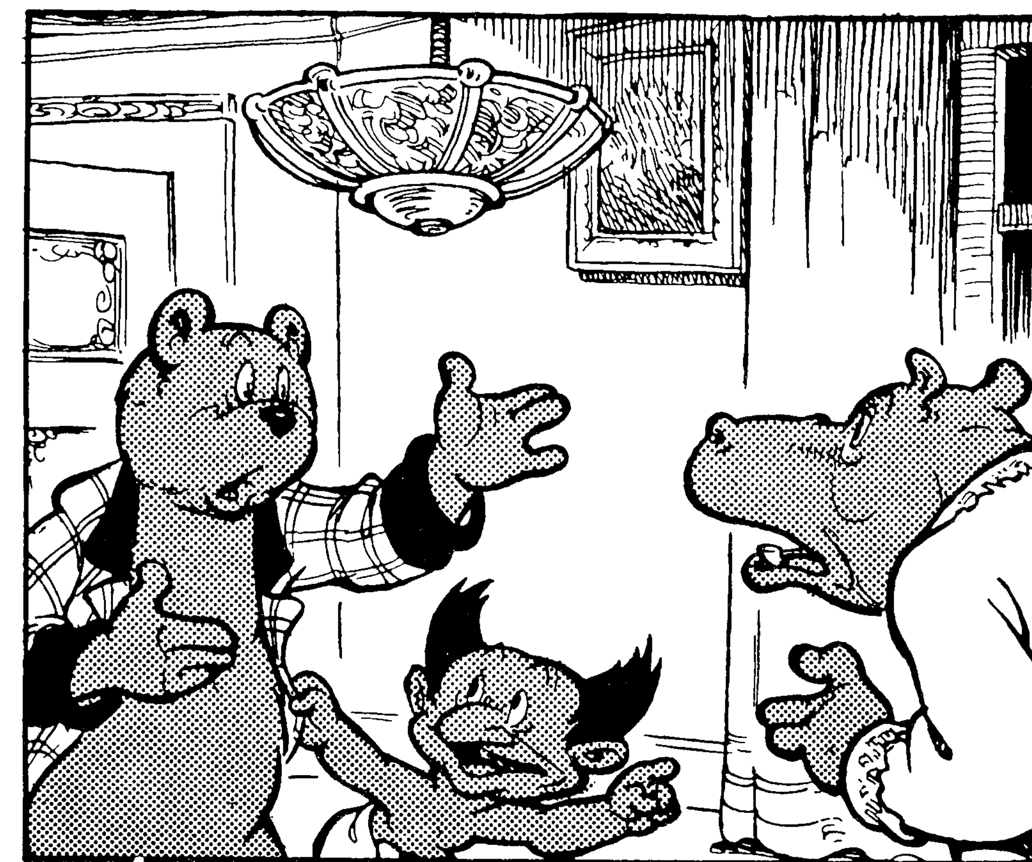

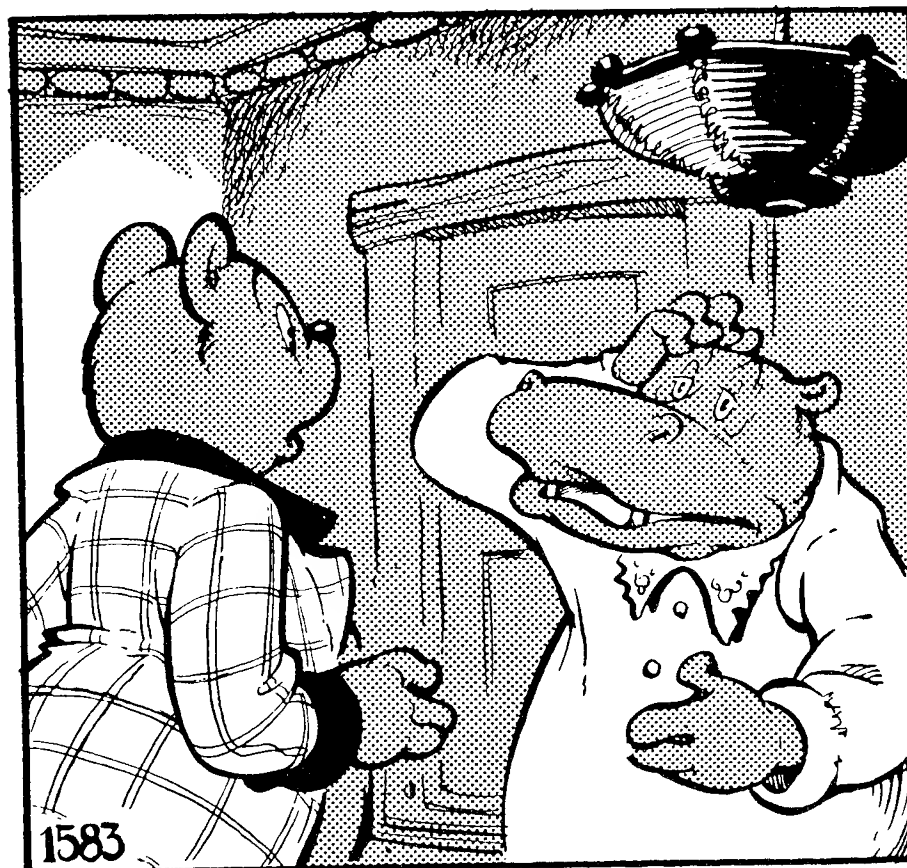

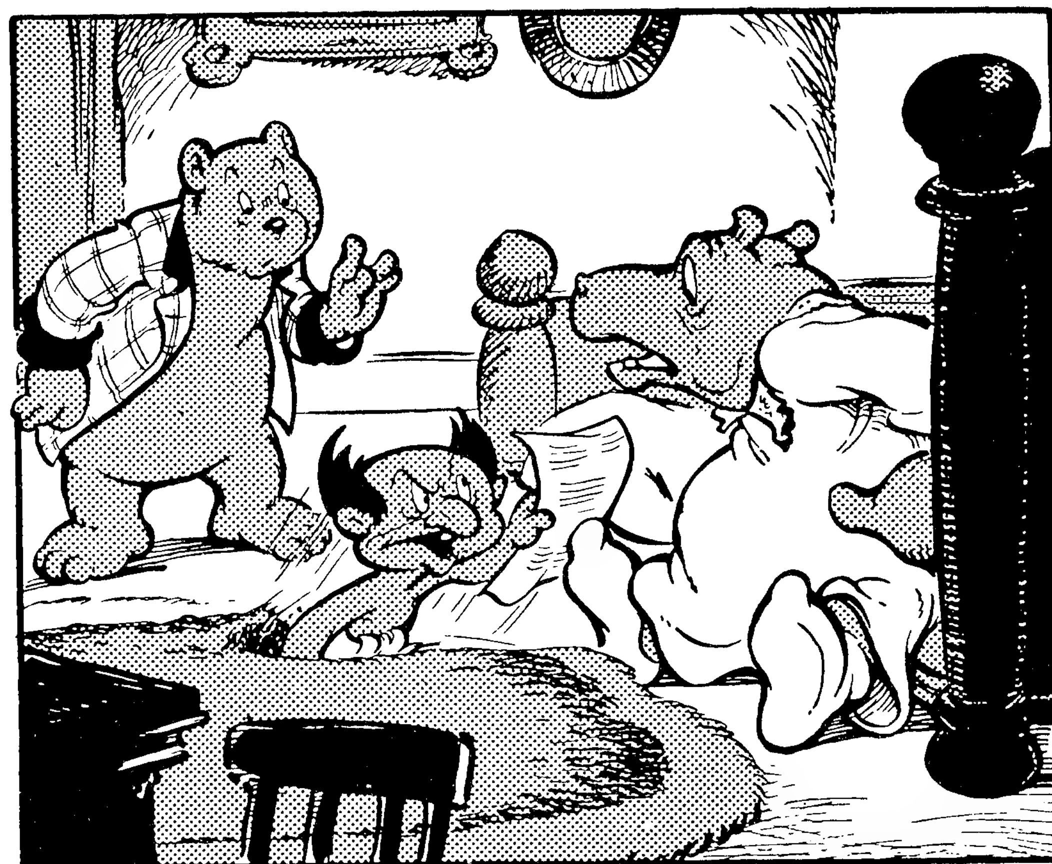
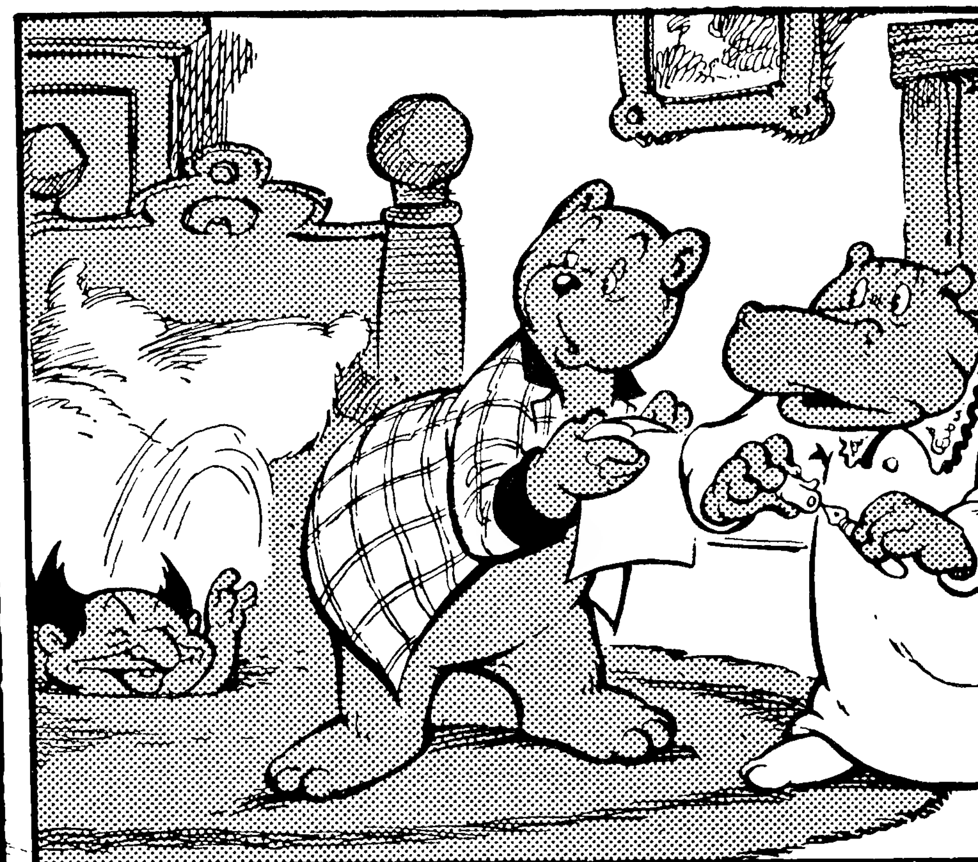
Heer Ollie kwam met een dreunende smak voor het bed van de burgemeester neer en bleef daar een ogenblik suffig zitten.
De heer Dickerdack kwam wat overeind en staarde hem met boze, bolle ogen aan. ‘Wat betekent dat, Bommel?’ vroeg hij koel. ‘Wat mankeert je, om hier bij mij in te breken en op zo’n onbeschofte wijze hier binnen te treden?’
‘Ik trad niet binnen...’ mompelde heer Ollie zwakjes. ‘Ik werd hier naar binnen gegooid door die... die wroegerd... Ik moest helpen, zei hij!’
‘Wat is dat voor wartaal?’ vroeg de burgemeester dreigend.
Heer Bommel vermande zich. Hij begreep, dat zijn houding een slappe indruk maakte en daarom stond hij op en rechtte zich de rug. ‘Ik kom u helpen!’ hernam hij fier. ‘Toen u vertelde, dat u door zorgen werd gekweld, dacht ik meteen: Dan moet ik bijstaan. En als ik eenmaal zoiets denk, doe ik het ook, u kent mij! Zodoende ben ik hier! Vertel nu maar rustig, heer Dickerdack. Wat zijn uw zorgen? Wat is er aan de hand? Een Bommel staat klaar u te ontlasten!’
Een ogenblik leek het, of de burgemeester in woede uit zou barsten. Toen scheen het echter tot hem door te dringen, dat heer Ollie dit keer niet zo gemakkelijk af te schepen was. Hij slikte dus eens diep en er kwam een verdrietige trek op zijn gelaat.
‘Mijn hoofd loopt om!’ sprak hij op jammerende toon. ‘Allemaal gemeente-beslommeringen! Ik weet niet hoe ik er uit moet komen. Alles is achter: De aanvragen voor huisvesting, de steunuitkering voor kunstenaars, het gemeente-monument voor het stadhuis, de afgifte voor rijbewijzen en de aangiften voor de Directe Belastingen en Accijnzen. En nu is er ook nog een hoofdklerk ziek geworden. Het is verschrikkelijk!’

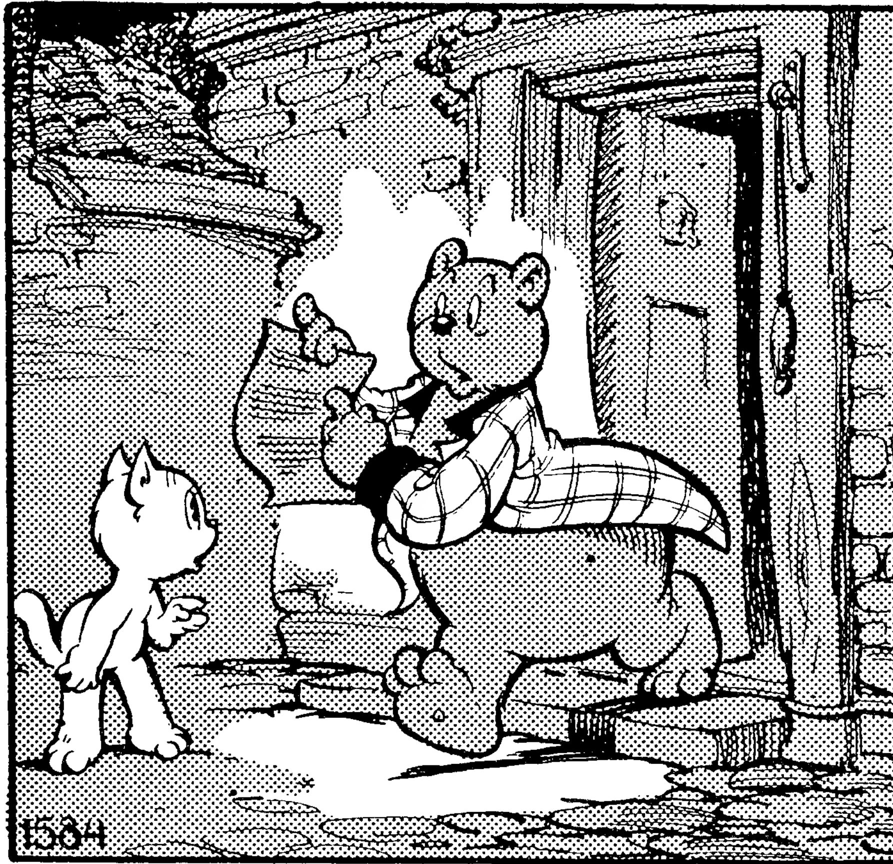

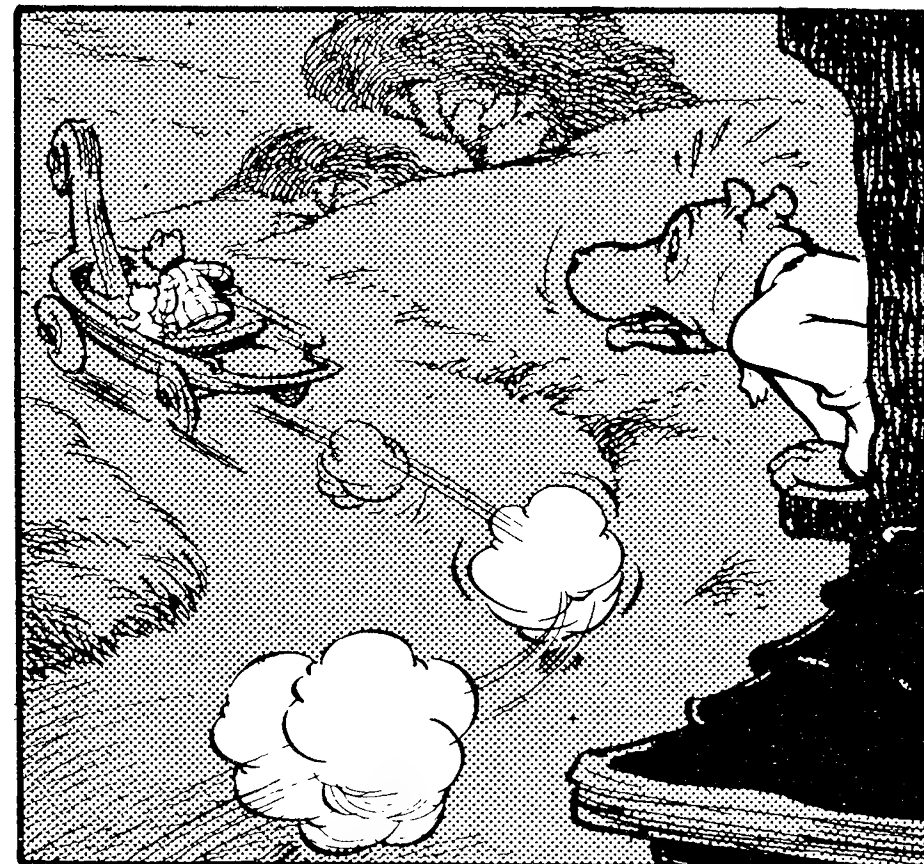
Heer Bommel luisterde vol aandacht naar de lange rij achterstallige werkzaamheden, die de burgemeester daar in sobere woorden voor hem uitschilderde.
'Drommels!' mompelde hij hoofdschuddend. 'Een hooggeplaatst iemand als u heeft het toch niet gemakkelijk! Wat een werk! Wij gewone burgers bedenken dat niet genoeg. Wij menen vaak, dat een burgemeester alleen maar sigaren rookt en van het ene feestmaal naar het andere gaat, onder het houden van toespraken. Maar nu hoor ik het wel anders! Ach, ach, wat een werk en wat een zorgen met al die accijnzen en zo!'
'Vergeet de subsidies niet!' zei de heer Dickerdack zorgelijk. 'En dan nog de ziekte van die hoofdklerk! Nee, ik ben ten einde raad, Bommel – het hoofd loopt me om!'
'Het is erg!' prevelde heer Ollie. 'Het is duidelijk, dat hier geholpen moet worden. Maar, zoals ik al zei: Ik zal toch eens nadenken , wat ik voor u doen kan! Ja, ik zal er eens een nachtje over slapen en het zou al heel raar moeten lopen, wanneer ik geen goed idee kreeg...!'
Op dat moment ontstond er met een scheurend geluid een opening in de vloerbedekking en het onaangename gelaat van het wroeg-wezen werd zichtbaar.
'Al weer uitstel!' riep het ventje snijdend. 'Allemaal gepraat en geleuter! Als hier geholpen moet worden moet het nu gebeuren! En anders die ring terug!'
'W-wie is d-dat?' stamelde de burgervader met uitpuilende ogen.
'Oh, dat is zo maar iemand!' zei heer Bommel luchtig. 'Maar eh... als er geholpen moet worden, moet het nu gebeuren, zoals ik al zei en daarom... eh...'
'Laat die opschepper de plaats van die zieke hoofdklerk innemen, burgemeester!' riep het kereltje uit de vloer. 'Dan kan hij tonen wat hij waard is!'

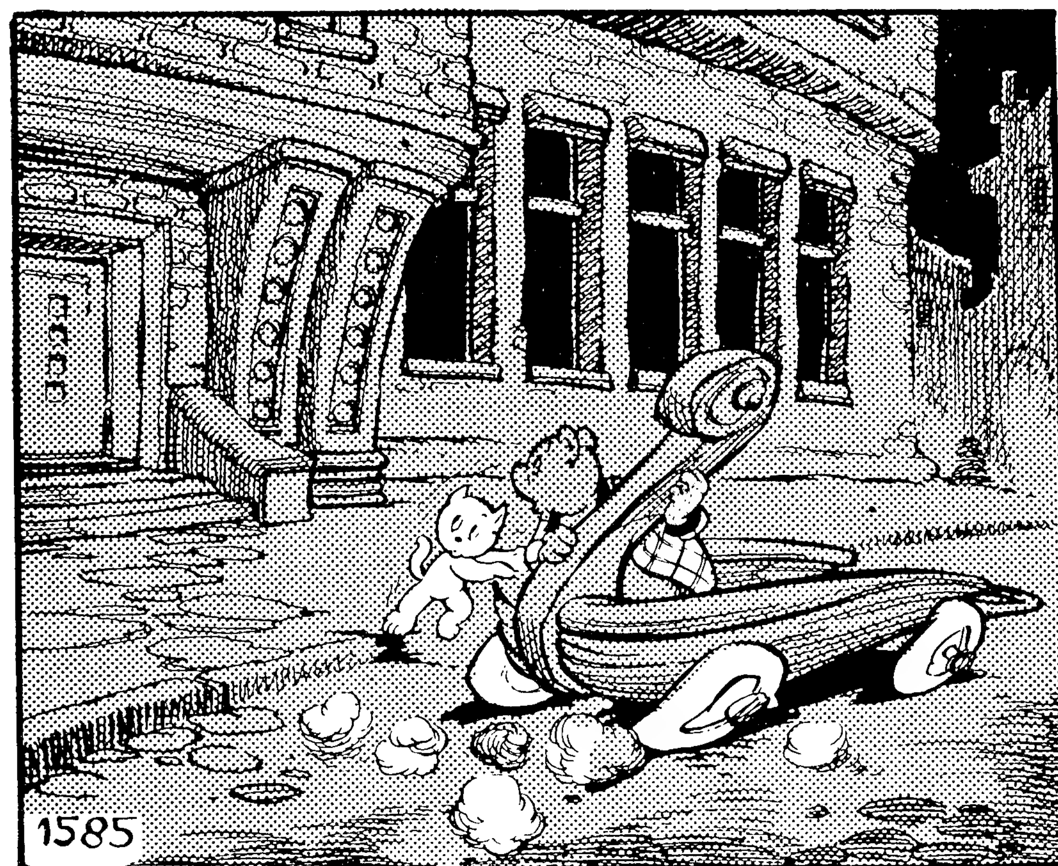

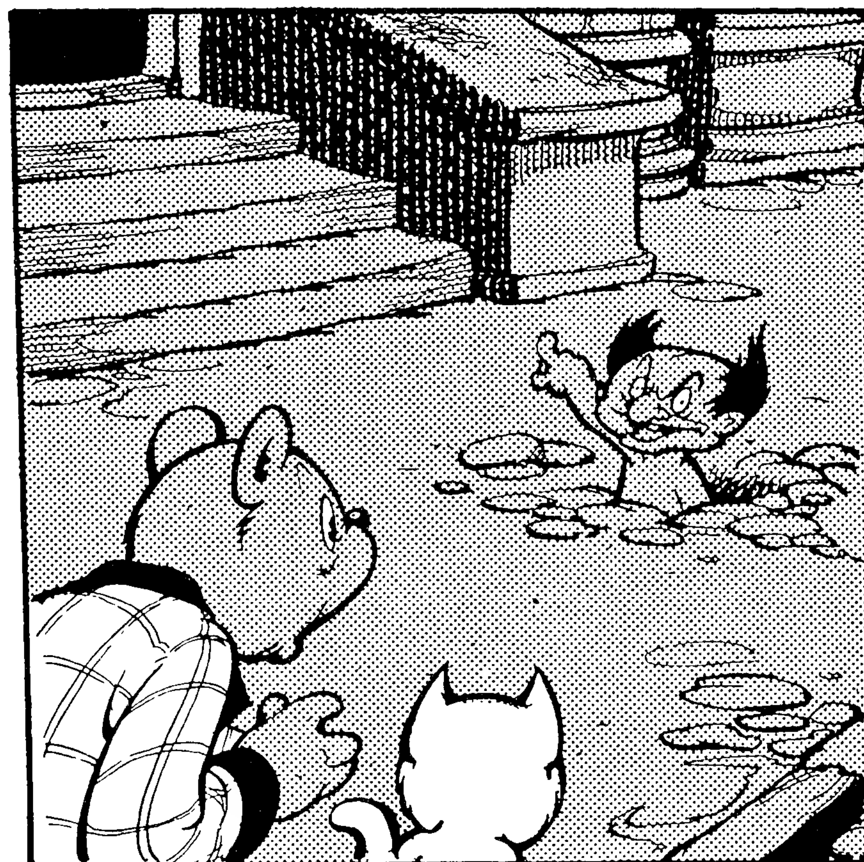
De heer Dickerdack keek met knipperende ogen van heer Bommel naar het wroeg-wezen en wiste zich het voorhoofd af.
'Wat betekent dit toch allemaal?' vroeg hij klaaglijk. 'Wie is die vent, die hier zijn kop door mijn vloer steekt en brutale praatjes verkoopt? Wat is dat voor gedoe in de nacht? Wat willen jullie toch van me?'
'Ik wil u helpen!' zei heer Bommel sussend. 'Heel gewoon!'
'En ik zorg, dat het niet bij praatjes alléén blijft!' voegde het onaangename ventje er aan toe. 'Hij wil helpen? Goed! Maar dan niet wachten! Nu! Maak hem hoofdklerk, burgemeester, en laat hem aan de gang gaan!'
'Oef!' mompelde de heer Dickerdack, 'dit heb ik nog nooit meegemaakt! De tijden worden steeds onrustiger! Maar goed! Kom morgen maar langs, Bommel! Als je met alle geweld helpen wilt, zal ik je dan een aanstelling geven als plaatsvervangend hoofdklerk ten stadhuize – onbezoldigd natuurlijk!'
'Morgen?' kreet het wroeg-wezen ontzet. 'Waarom nu weer morgen? Geef hem nu die aanstelling, al dat uitstel is slecht voor zijn karakter!'
'Ik heb geen formulier bij de hand!' zei de burgemeester vermoeid.
'Is het anders niet?' riep het onhebbelijke ventje, onder de vloer duikend. Meteen kwam hij weer te voorschijn met een stuk papier in de hand.
'Hier!' kraste hij, 'een Formulier tot het Aanstellen van Onbezoldigd Overheidspersoneel met Recht op Pensioen en bijbehorende Medaille! Vul maar in, dan kan hij aan de slag!'
De heer Dickerdack klom uitgeput uit zijn bed en gehoorzaamde. En op het moment, dat hij heer Bommel zijn aanstelling overreikte, sloot de vloerbedekking zich weer geruisloos boven het wilde kuifje van het koboldje...

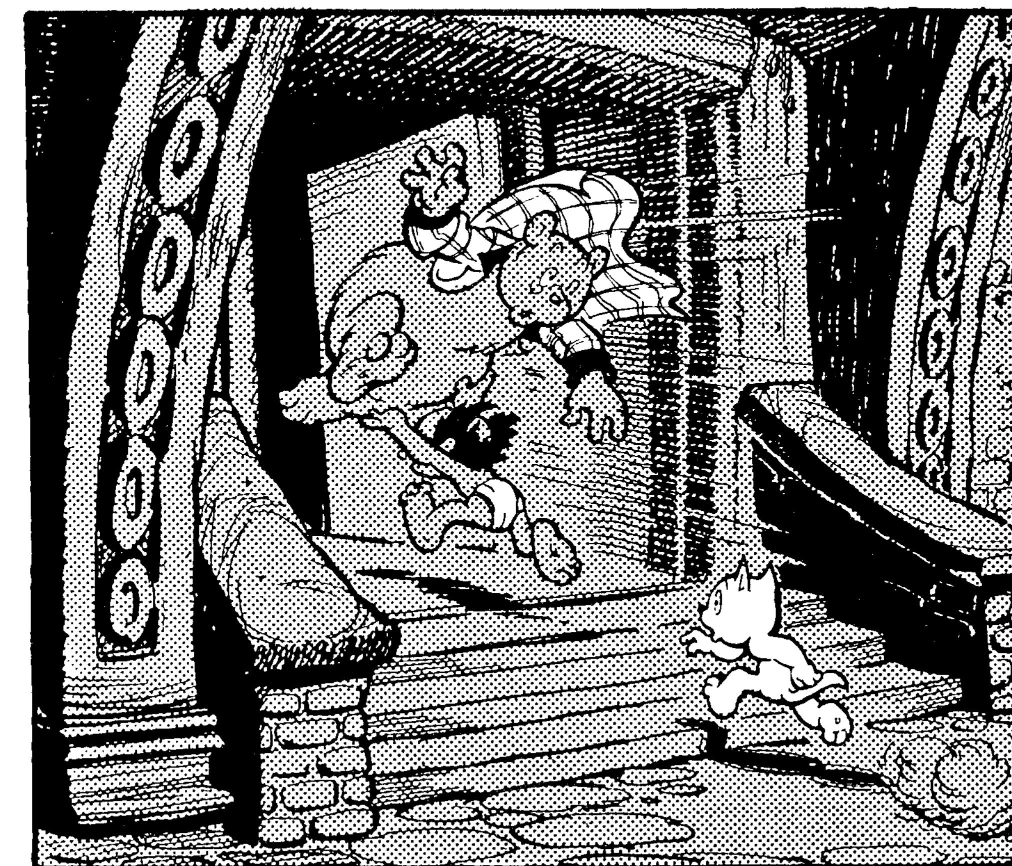

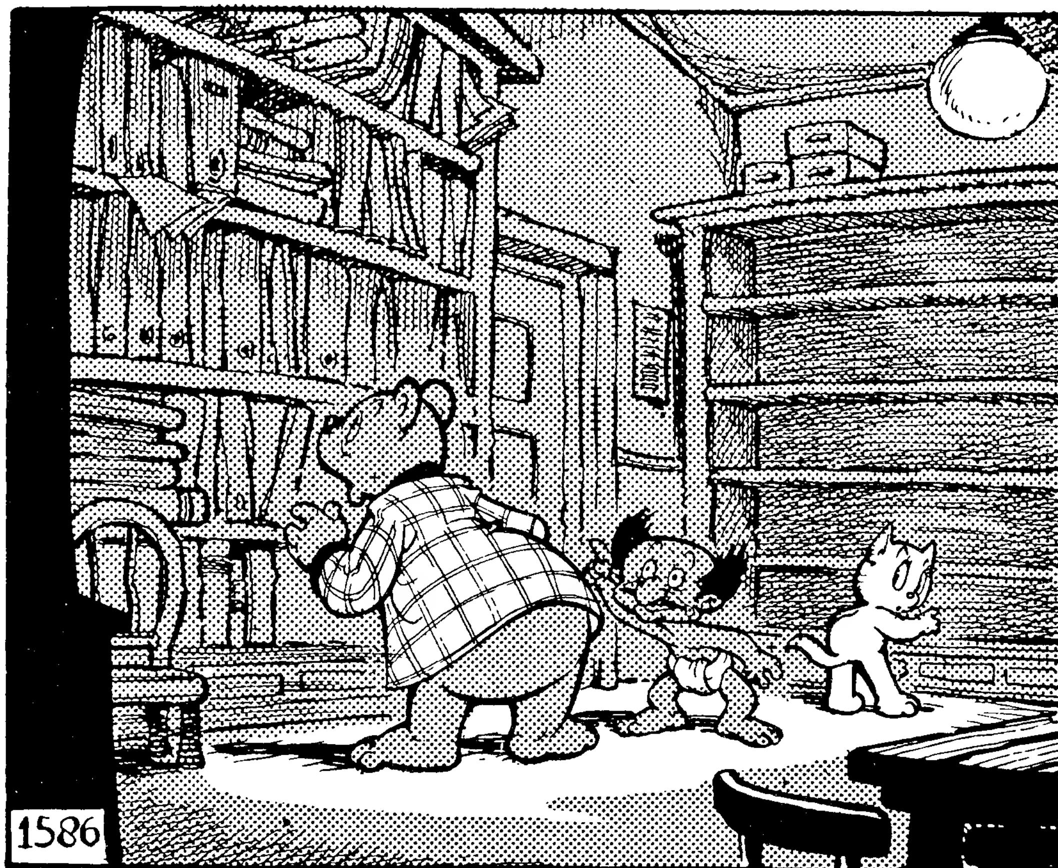

Heer Bommel stapte even later het huis van burgemeester Dickerdack uit, met zijn aanstelling in de hand.
'Het is in orde, jonge vriend!' sprak hij tot Tom Poes, die al die tijd had staan wachten. 'De heer Dickerdack maakte in het begin wel wat tegenwerpingen, maar je weet hoe ik ben! Ik rustte niet, voordat hij mij benoemd had tot hoofdklerk. 'Nu zult u zien, wat de hulp van een Bommel betekent, burgemeester!' zei ik. 'Gaat u maar rustig slapen', zei ik. 'Er is een einde aan uw zorgen gekomen, want nu heeft iemand, die van aanpakken weet, het roer in handen! U zult verbaasd staan!' En ik dwong hem om dit papier te tekenen – in zijn eigen belang!'
'Hm!' zei Tom Poes, 'en wat gaat u nu doen, heer Ollie?'
'Naar huis denk ik', zei heer Ollie wat vaag. Hij stapte in de toverwagen en ging zuchtend zitten. 'Eerst eens goed slapen en dan morgen fris aan de slag! Ha! Mijn vingers tintelen om ferm aan het werk te gaan!'
Op dat moment zette het vreemde voertuig zich in beweging en reed met grote snelheid in de richting van de stad Rommeldam, nagestaard door de heer Dickerdack.
'Dat ding rijdt écht!' mompelde de beproefde burgervader hoofdschuddend. Hij sloot het raam en staarde enige tijd met doorgroefd voorhoofd naar de plek in het tapijt, waar het wroeg-wezen verdwenen was. Toen liet hij zich met een zware zucht in zijn bed vallen en trok de dekens over zich heen. En daar zat hij lange tijd sigaren te roken en taart te eten, nu en dan een slokje oude port nemend.
'Ik moet dromen!' mompelde hij tenslotte overspannen. 'Ik begin wèrkelijk te geloven, dat die Bommel hier was en dat er een raar mannetje uit de vloer kwam. Wàt een onzin!'

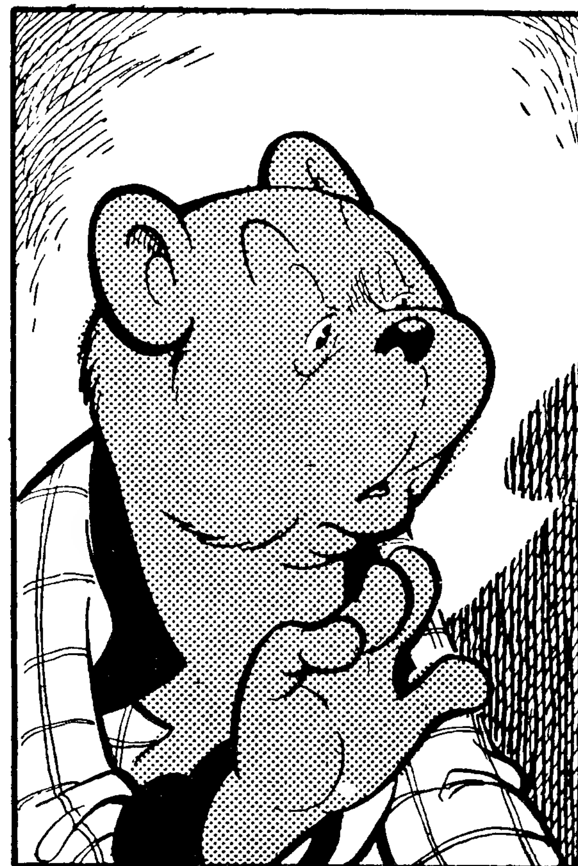

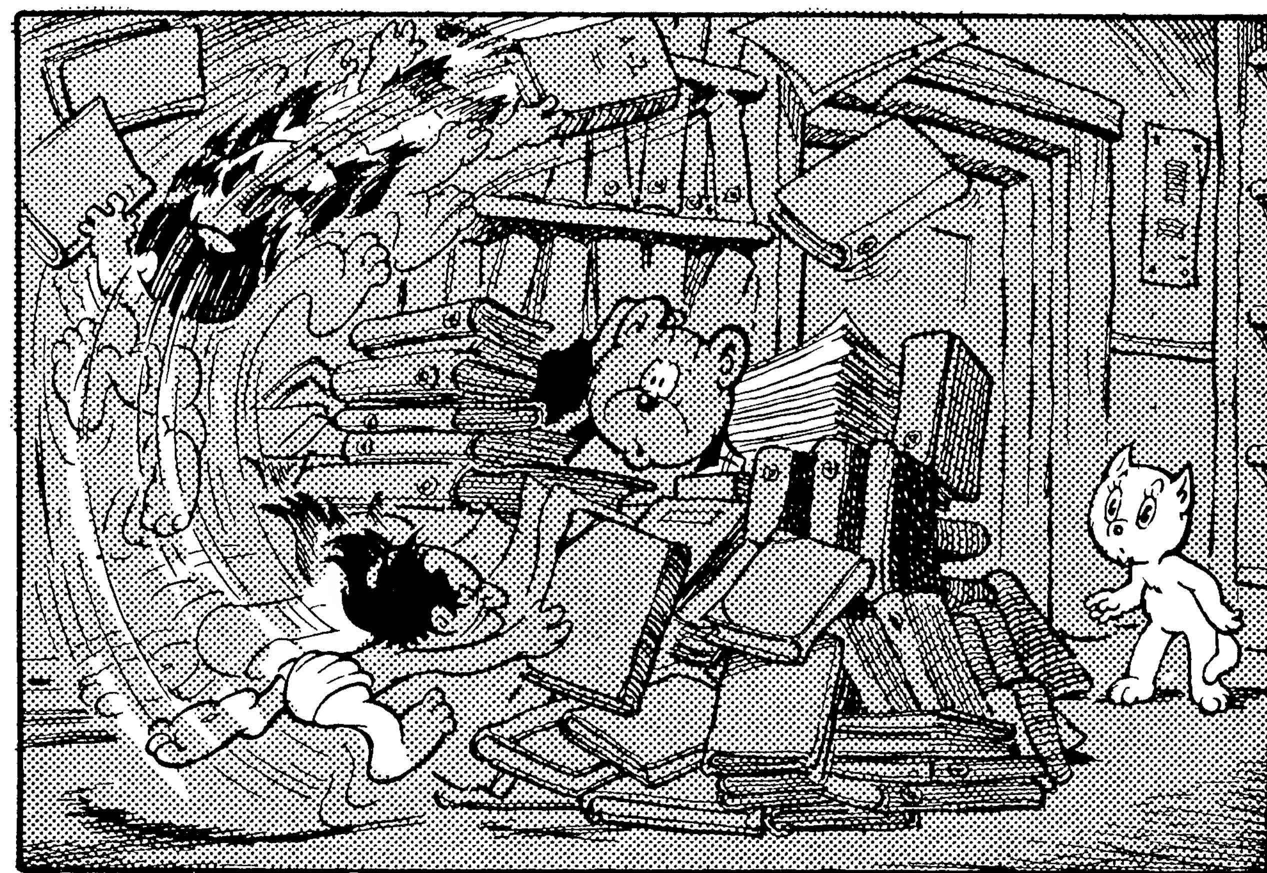

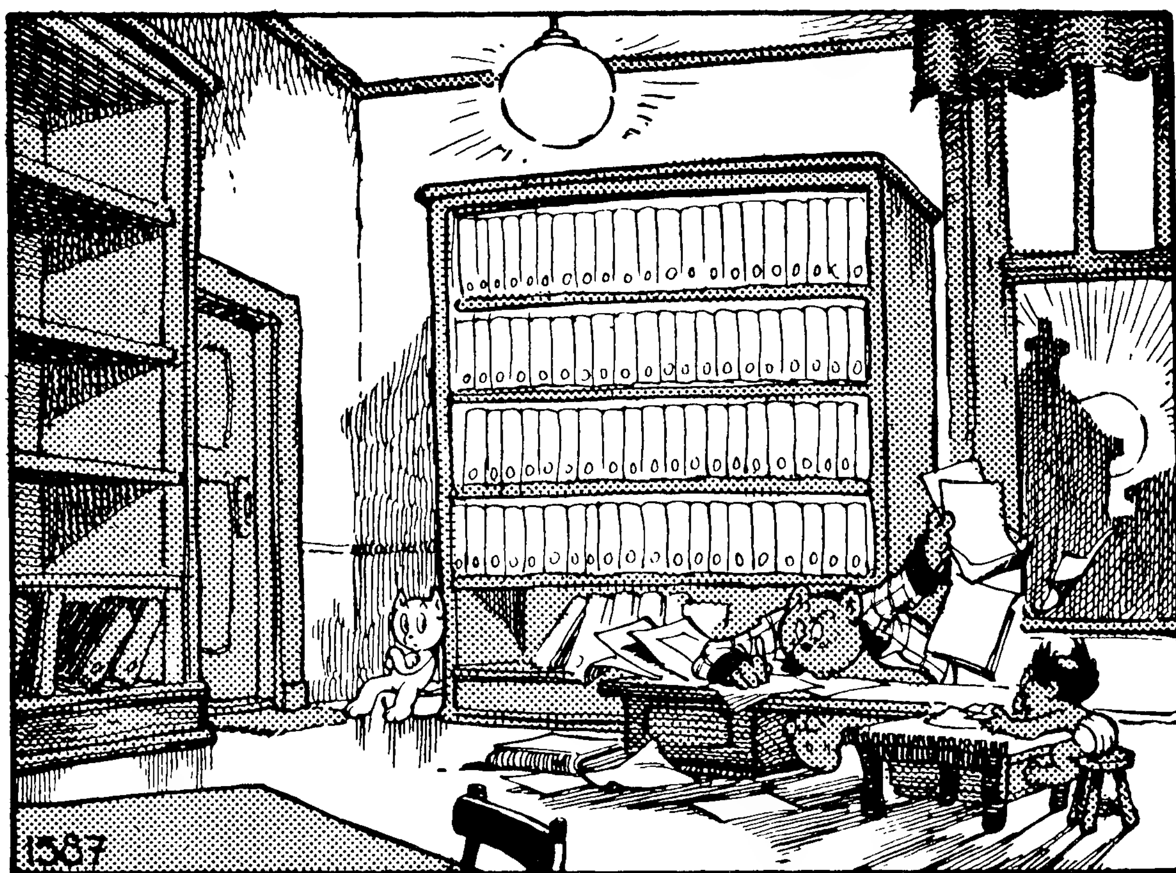
De toverwagen reed met grote snelheid de goede stad Rommeldam binnen, zonder te letten op de ontevreden opmerkingen van heer Bommel. 'Ik geloof nooit, dat dit de kortste weg is naar Bommelstein!' mompelde hij suffig. 'Op zo'n manier zal ik nooit meer genoeg nachtrust kunnen krijgen! Bah! Het vervelende van deze wagen is, dat hij geen chauffeur heeft! Hoe krijg ik het ding in de goede koers, Tom Poes?'
'Ik heb zo het idee, dat hij zijn eigen koers volgt!' zei Tom Poes. Hij had dat nog maar net gezegd, of het voertuig bleef met gierende remmen voor een groot gebouw stilstaan.
'Wat is dat nu weer?' klaagde heer Ollie, naar de duistere gevel starend. 'Wat moeten we hier doen?'
'Dit is het gemeentehuis!' verklaarde Tom Poes, terwijl hij uitstapte. 'Dit is de plek waar gewerkt moet worden!'
'Hm?' vroeg heer Ollie. 'Gewerkt? O, ja! Gewerkt! Hier moet ik morgen mijn mooie taak beginnen! Heel aardig! Maar nu wil ik eerst gaan slapen! Breng de wagen weer op gang, jonge vriend!'
Op dit moment barstte echter het plaveisel open.
'Waar wacht je op?' riep het wroeg-wezen tussen de klinkers. 'Aan de slag, Bommel! Vooruit!'
'Nu?' klaagde heer Ollie. 'Wil je, dat ik nu nog aan het werk ga? Bij nacht en ontij? Hoor eens, dat gaat niet, hoor! Het raadhuis is trouwens gesloten en alles is donker...'
'Is het anders niet?' riep het lelijke mannetje. Hij sprong uit het gat, tilde heer Bommel boven het hoofd en droeg hem in snelle draf het gebouw binnen. De deuren vlogen open en de lichten flitsten aan waar hij ging, zodat er van heer Ollie's tegenwerpingen weinig terecht kwam...

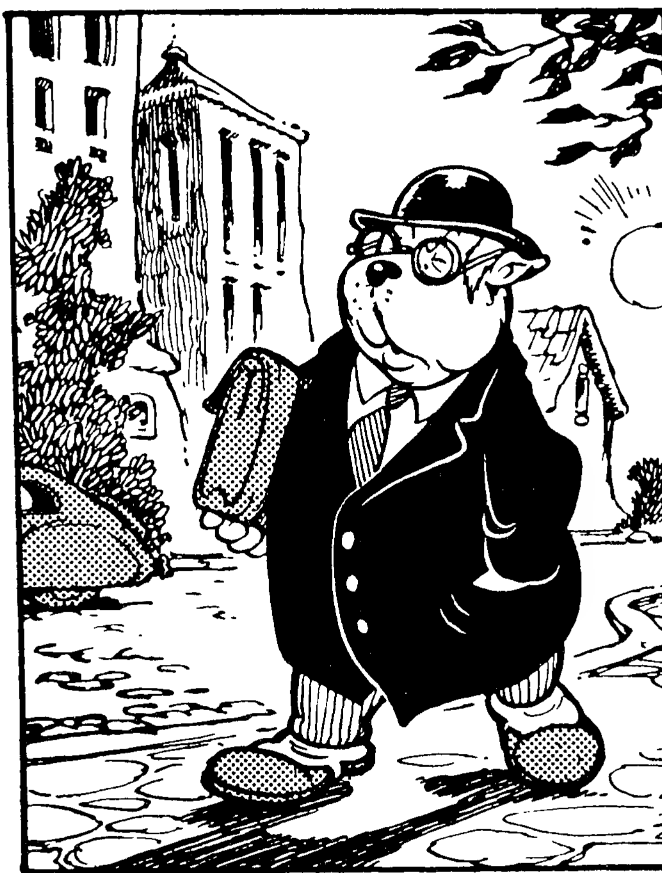
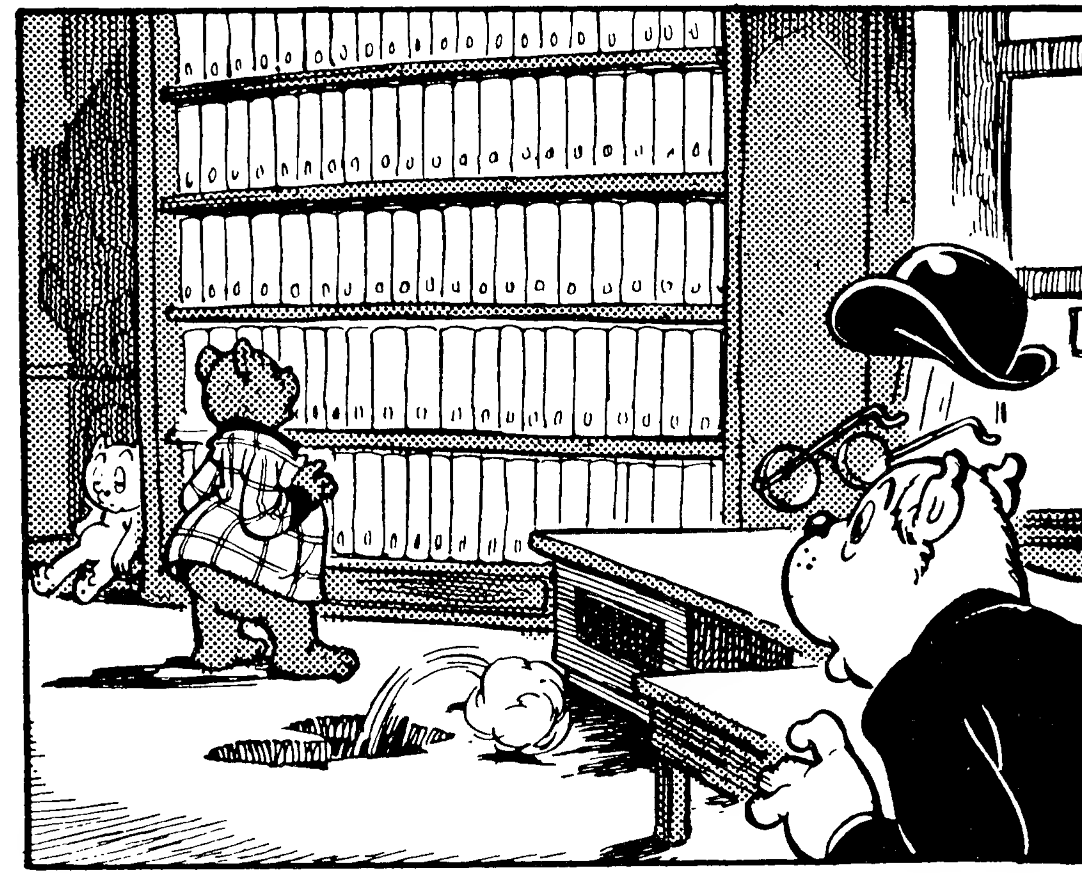

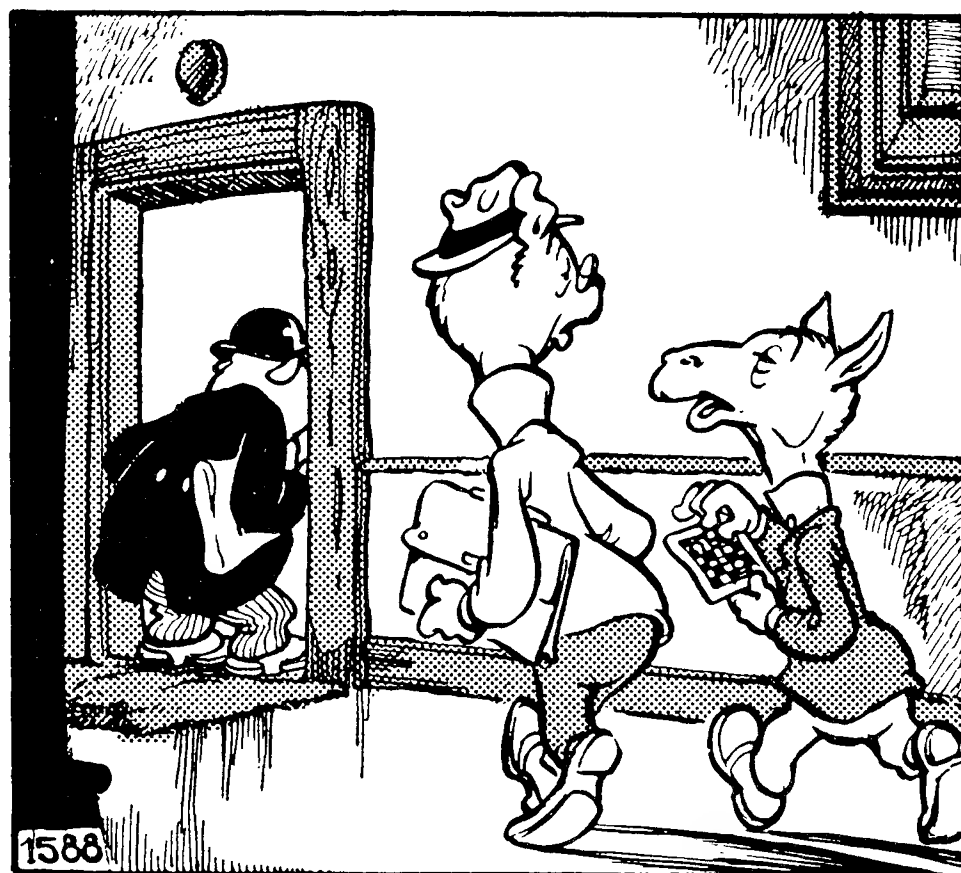

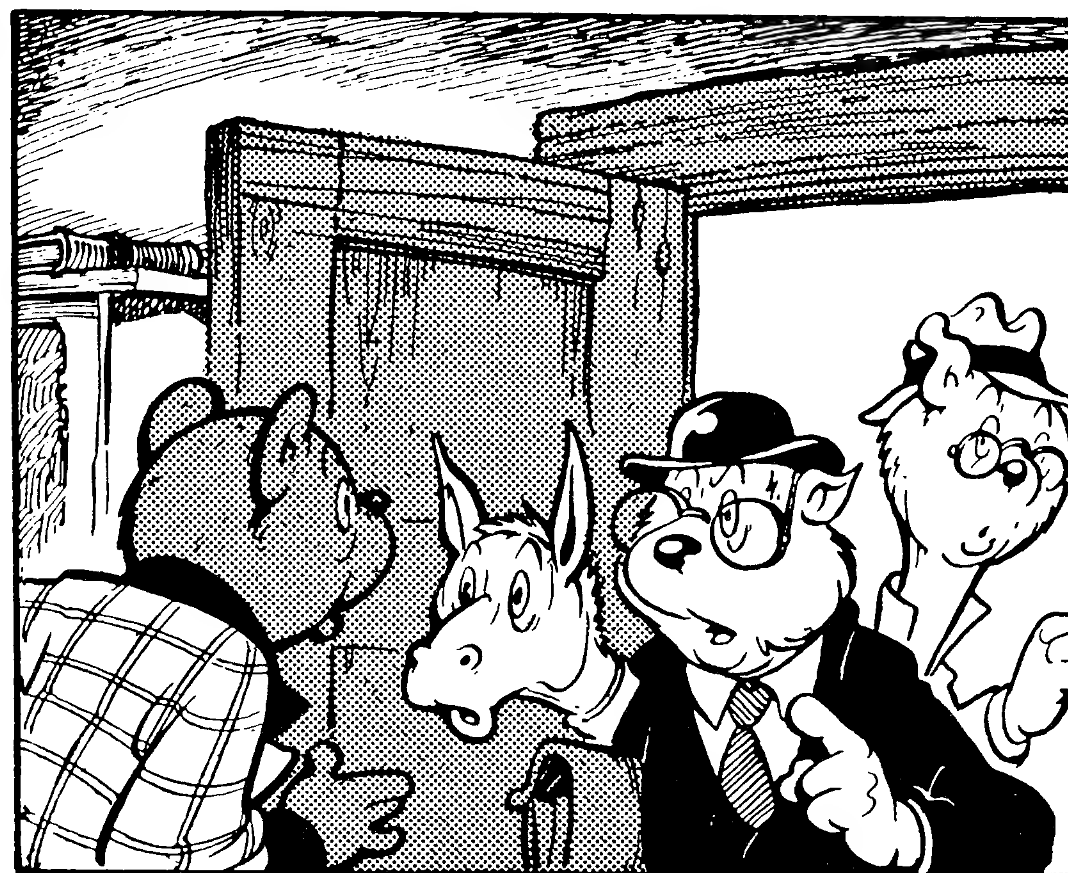
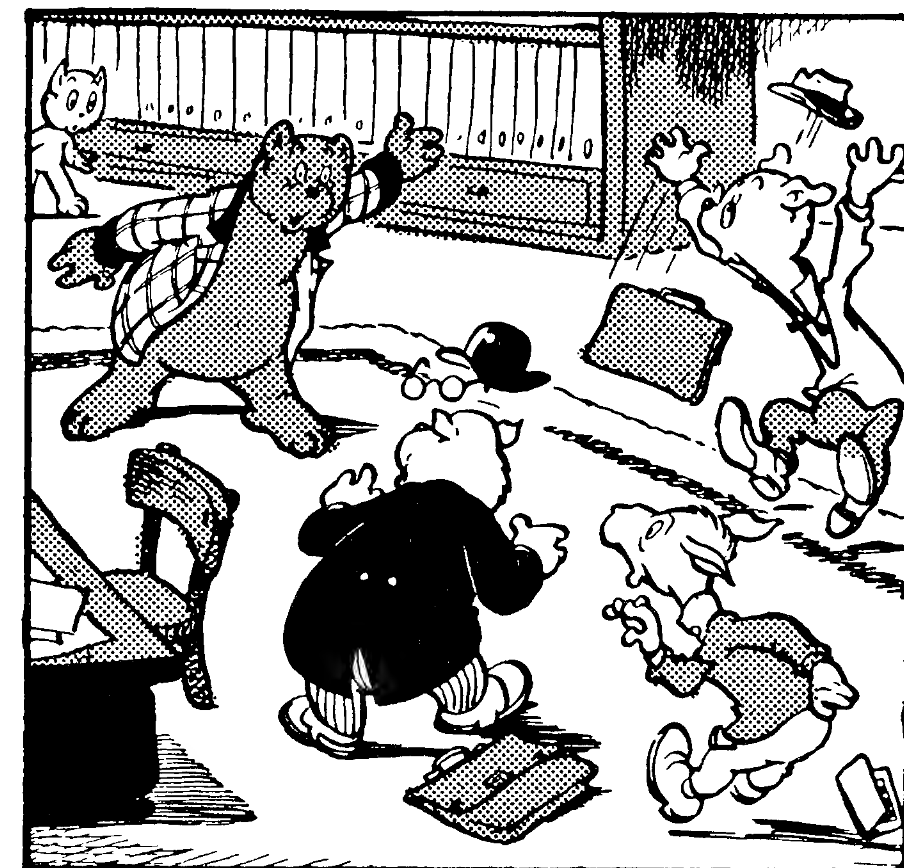
Zo stond heer Bommel dan even later in een ruime afdeling, waar de wanden op ordelijke wijze door rijen dossiers aan het oog onttrokken waren.
'Een keurige afdeling!' prees heer Ollie, achter de hand gapend. 'Je zou niet zeggen, dat hier zo veel werk te doen is!'
'Hm!' zei Tom Poes, op een leeg rek wijzend, 'dit is de plaats voor gereedgekomen werk! En omdat er nog niets ligt, moet het hier toch wel achterlopen!'
Enigszins verbluft greep heer Bommel een map uit de volle rekken en las: '1946, nog te behandelen'. Daarna staarde hij ongerust de volle rijen langs en wreef zich het hoofd.
'Het is een schande!' riep hij klaaglijk. 'Dit is een achterstand van jaren. Zoiets moest verboden zijn! Is er hier dan niemand, die voor zijn taak berekend is?'
'Jijzelf!' riep het wroeg-wezen op bijtende toon. 'Jij beweerde toch, dat je de zaken even recht zou zetten? Waar blijf je dan? Vooruit, Bommel! Aan de slag! Laat zien, wat je kunt! Of anders de ring terug!'
'Geen sprake van!' zei heer Bommel koeltjes. 'Een Bommel houdt zich aan zijn woord. Wat jij, Tom Poes? Ik zal dit werkje wel opknappen... eh... hm! Als ik maar wist, wáár te beginnen!'
'Is het anders niet?' riep het lelijke mannetje. Het flitste naar de wand en griste de dossiers uit de rekken. 'Beginnen bij het begin!' krijste zijn stem uit de papiermassa's. '1946–1947–1948 en zo vervolgens! Aan de slag, Bommel!'
Tom Poes keek naar het wanhopige gelaat van zijn vriend en haalde de schouders op. Het was hem duidelijk, dat hij hier niet helpen kon...

Er brak een veelbewogen nacht voor heer Bommel aan. Toen de dossiers op overzichtelijke wijze om hem heen waren gestapeld, deed hij een lusteloze greep in het bovenste en bladerde er wat in.
'Een mooie taak...' mompelde hij. 'Hier moet geholpen worden... dat is duidelijk!' Toen legde hij het document terzijde en trachtte ongemerkt in slaap te vallen. Doch het wroeg-wezen was op zijn post.
'Werken moet je!' krijste het akelige mannetje. 'Of anders de ring terug!'
'Maar ik... eh... ik moet nog ingewerkt worden!' klaagde heer Ollie bitter. 'Hoe kan iemand nu ineens iets doen, wat hij nog nooit gedaan heeft, als je begrijpt, wat ik bedoel?'
'Als het anders niet is!' riep het ventje. En het begon te helpen.
Van dat ogenblik af bestond er geen rust meer voor heer Ollie. Reken- en schrijfmachines doken uit de grond op en verdwenen weer, vermiste en zoekgeraakte papieren verschenen uit het niets, wetten en voorschriften dwarrelden op de juiste plaatsen en toen de eerste stralen van de opkomende zon in het vertrek vielen, klapte het lelijke kereltje het laatste dossier voor heer Bommels neus dicht en verdween in het linoleum.
Niet lang daarna schreed de ambtenaar eerste klasse Dorknoper naar het raadhuis om zijn dagelijkse taak te gaan beginnen.
'Een mooide dag!' prevelde de ijverige functionaris. 'Ik heb zin om vandaag eens het ontwerp voor een rapport betreffende de achterstand ten stadhuize te gaan overwegen!' En met deze woorden opende hij de deur van zijn afdeling. Als door de bliksem getroffen bleef hij op de drempel staan. Daar vóór hem stond heer Bommel, moe doch voldaan, voor het nu volle rek van gereedgekomen werk, en sprak: 'Alles is klaar!'

Het begon drukker te worden op het stadhuis. Van alle kanten stroomden ambtenaren het gebouw binnen met de bedoeling zich aan hun taak te gaan wijden en al gauw gonsden de afdelingen van de gewone bedrijvigheid. Zo naderden ook enige klerken de kamer van de heer Dorknoper.

'Ik heb een nieuwe openingsvariant!' sprak de oudste, een schaakspelletje uit zijn binnenzak trekkend. 'Die zal ik je straks toch eens laten zien!'

'Graag!' antwoordde de jongste. 'Maar ik hoop, dat je me niet aanstellerig vindt als ik eerst een uurtje ga werken. De dokter heeft me wat lichaamsbeweging voorgeschreven tegen mijn slapeloosheid. En nu wilde ik vandaag eens aan dossier 1946 beginnen!'

'Dossier 1946?' riep de heer Dorknoper, die de laatste woorden had opgevangen, op bittere toon. 'Dat dossier is bereids klaargekomen, heren!'

'Klaargekomen?' herhaalden de klerken ongelovig.

'Klaargekomen!' bevestigde de ambtenaar eerste klasse huilerig. 'Deze heer hier, de heer Bommel, is door de burgemeester tot plaatsvervangend hoofdambtenaar benoemd. En vannacht heeft hij '46 afgewerkt!'

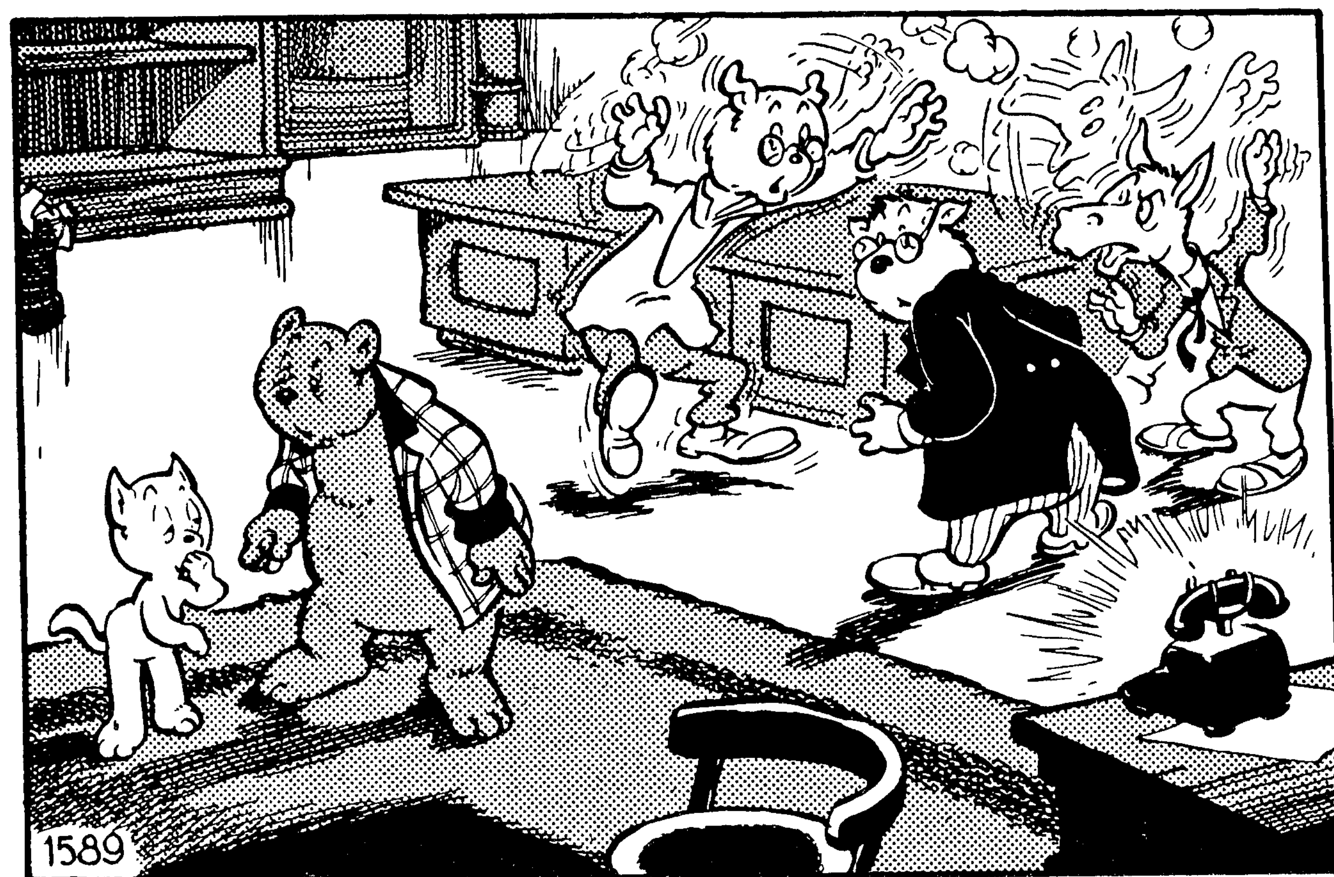
''47 Ook!' zei heer Ollie trots. 'En '48 óók!'

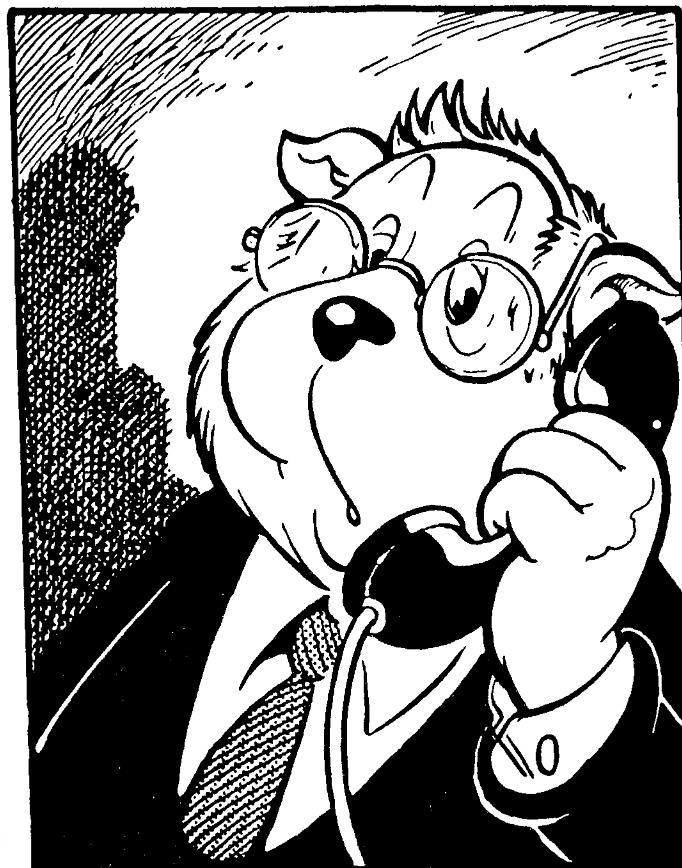
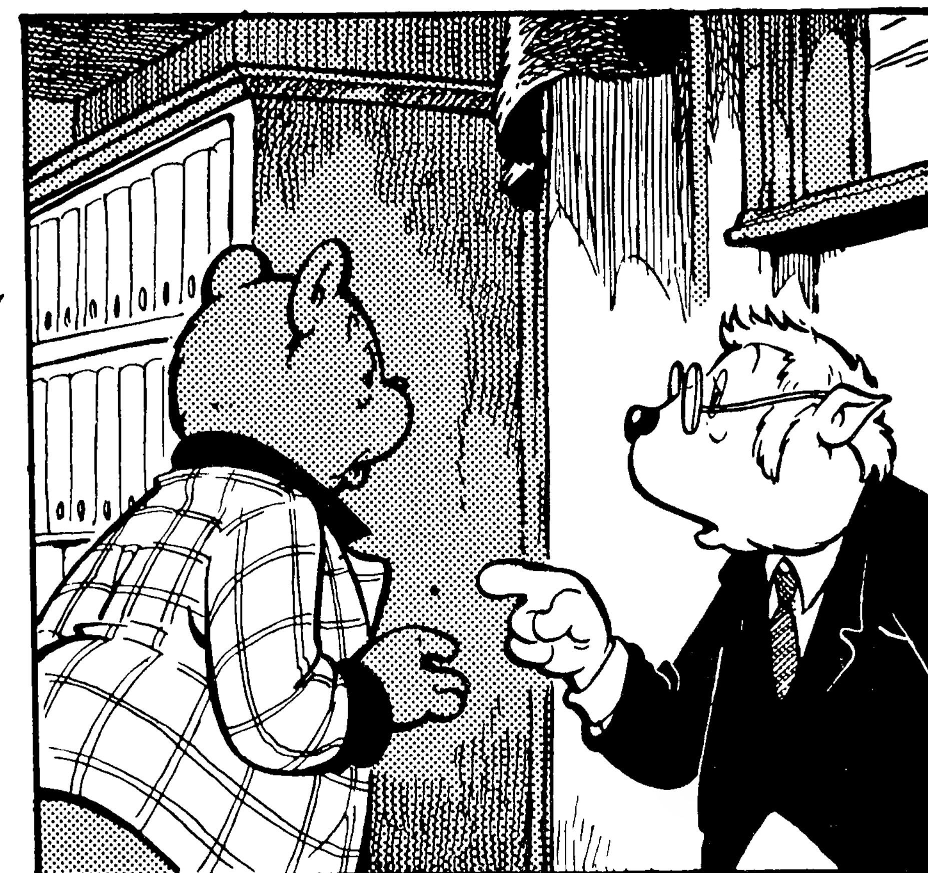
Even heerste er een pijnlijk zwijgen, waarbij de klerken de halzen rekten om naar de lege rekken te kunnen kijken.

'Aanstonds wilt u nog vertellen, dat u vooruitgewerkt hebt tot '50!' zei de oudste tenslotte ongelovig.

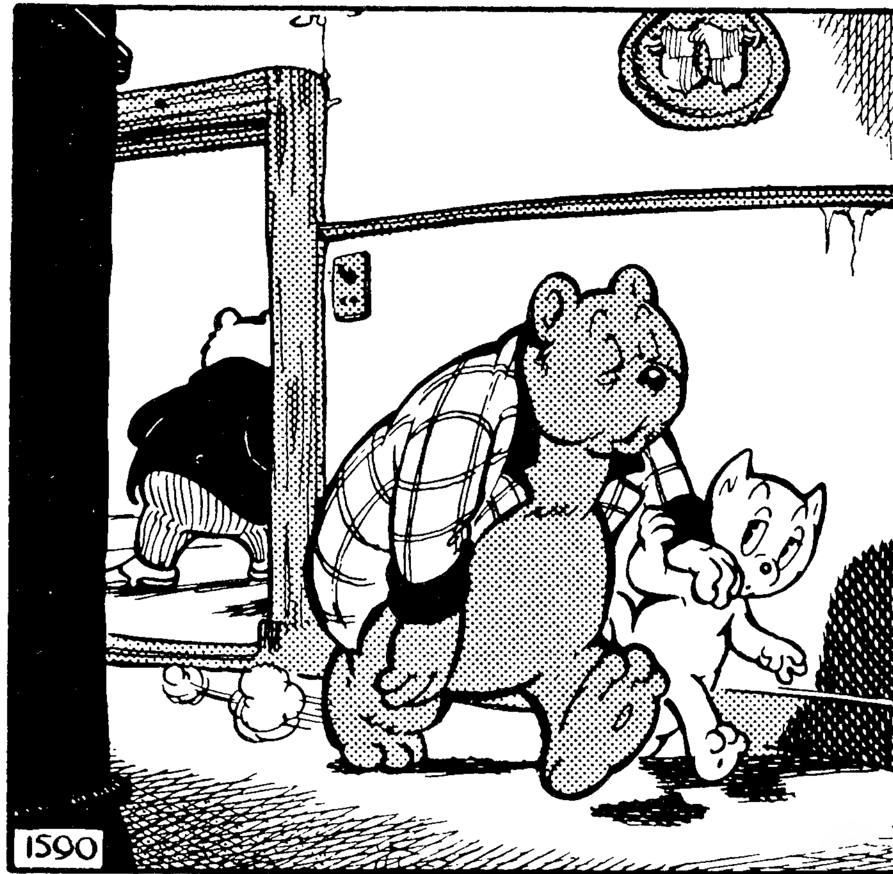
'O, nee!' zei heer Bommel met een bescheiden glimlach. 'Ik heb àlles afgemaakt. Ik was toch eenmaal bezig, als u begrijpt wat ik bedoel!'

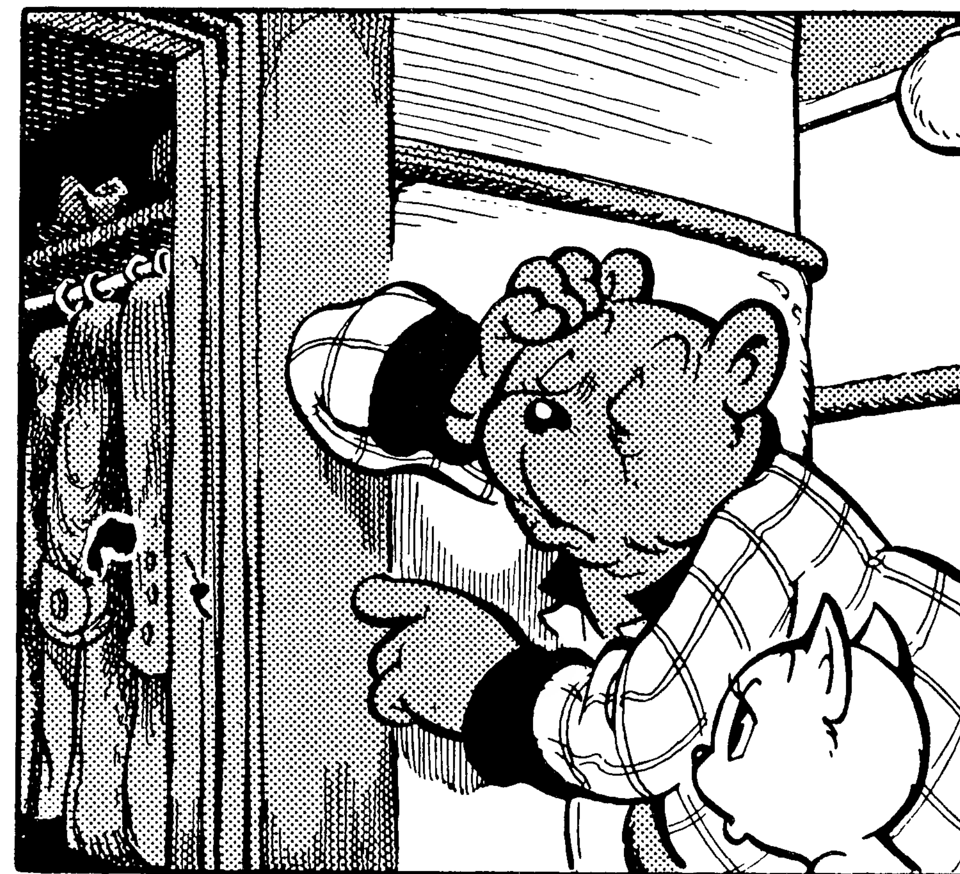
Toen ontstond er een paniek. De ambtenaren rukten zich de haren uit het hoofd en barstten in gejammer uit. 'Een maniak!' riep men eenparig. 'Een oproerkraaier! Hij wil ons uit het brood stoten!'

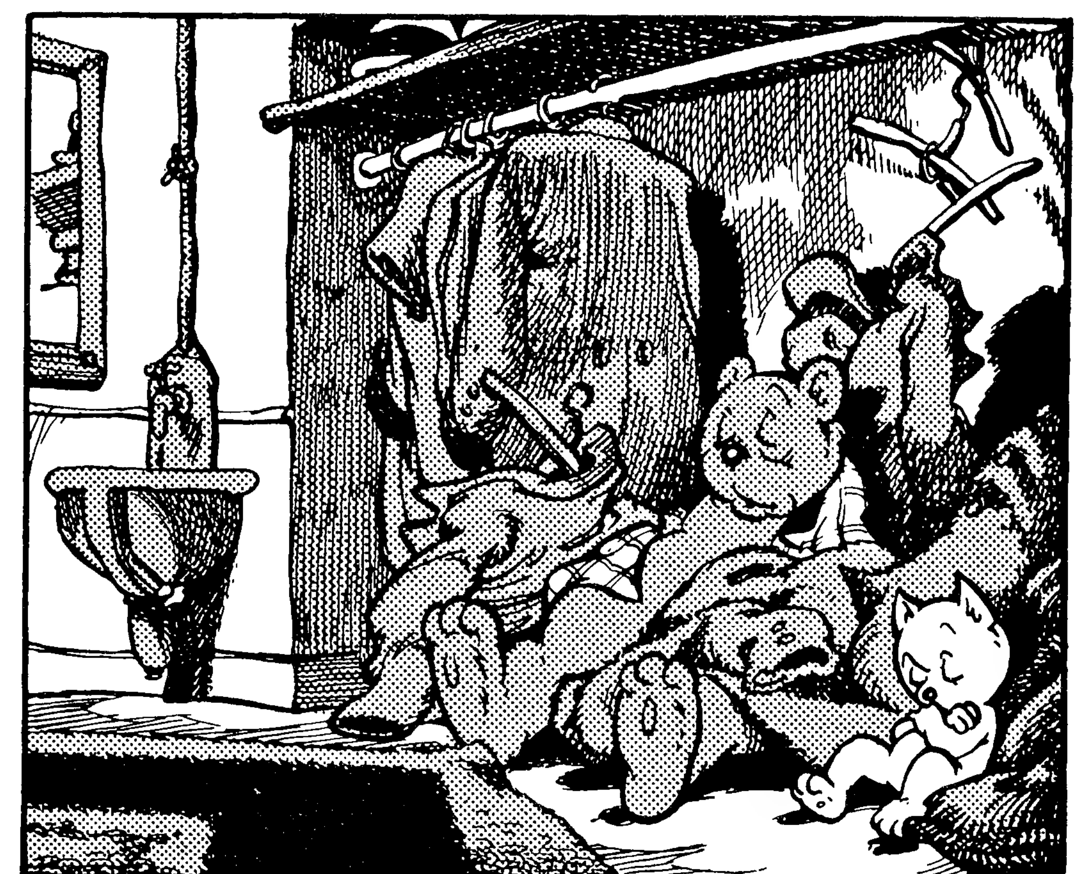

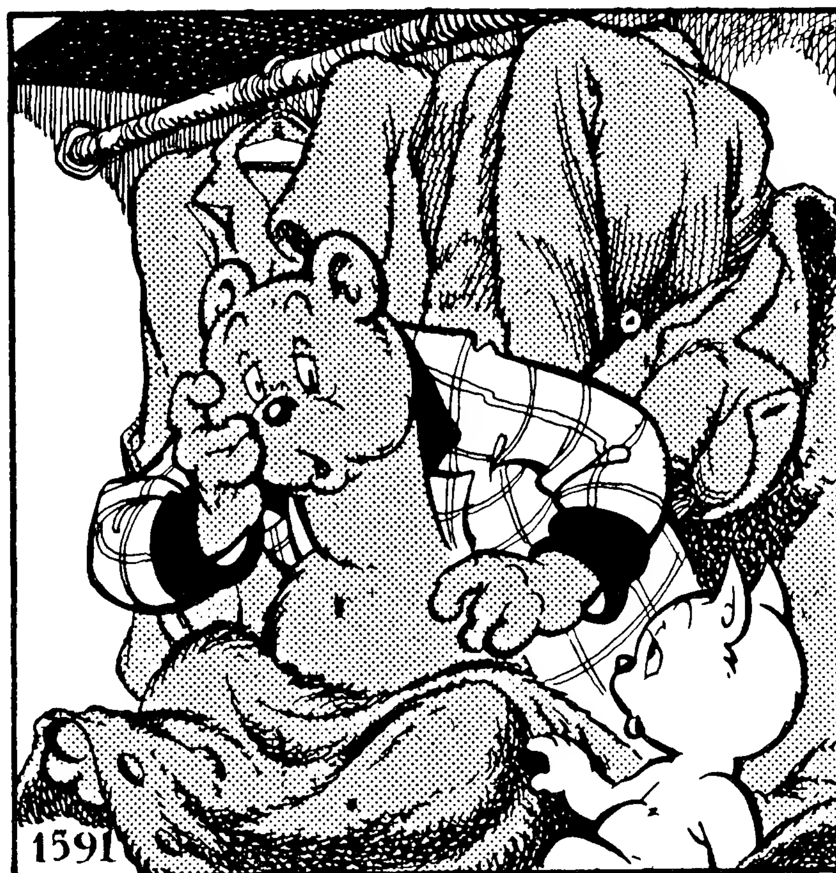
Terwijl er een hevige opschudding heerste onder de geschrokken ambtenaren, wendde heer Bommel zich tot Tom Poes.
'Komaan, jonge vriend!' zei hij tevreden. 'Het komt me voor, dat ik hier de zaak mooi heb opgeknapt. Er is nu niets meer te doen voor een heer van mijn kundigheden en daarom stel ik voor om nu een beetje rust te gaan nemen!'
'Dat lijkt me een goed plan!' zei Tom Poes, die zelf ook tamelijk suf was en naar wat slaap verlangde.
Op dat moment rinkelde echter de telefoon en de chef van de afdeling, Dorknoper, stortte zich op het apparaat.
'Zeker, burgemeester!' riep hij eerbiedig, 'natuurlijk! Ik zal direct iemand sturen!' Hij legde de hoorn neer en daarbij viel zijn blik op heer Ollie, die bezig was om te verdwijnen.
'Hedaar, meneer Bommel!' riep hij, 'u kunt niet zo maar weggaan! Hier moet gewerkt worden!'
'Ik heb toch al gewerkt!' zei heer Ollie verontwaardigd. 'Ik heb hier immers alles klaargemaakt vannacht. Als een heer eenmaal begint, staat hij voor niets, wat jij, Tom Poes?'
'Niemand had u dat werk opgedragen!' hernam de heer Dorknoper scherp. 'Orde moet er zijn! Zonder organisatie komen we er niet! Maar gelukkig kunnen we met wat vlakgom en inktvlekken nog heel wat van uw overijld gedoe goedmaken! In die tussentijd moet u even naar de burgemeester gaan. De heer Dickerdack heeft gevraagd om dossier Q 527 en nu moet u hem gaan uitleggen, dat wij hem dat over drie maanden zullen sturen! Leg hem even uit, dat het niet vlugger kan; het schijnt, dat de burgemeester niet begrijpt, hoe druk we het hier hebben!'

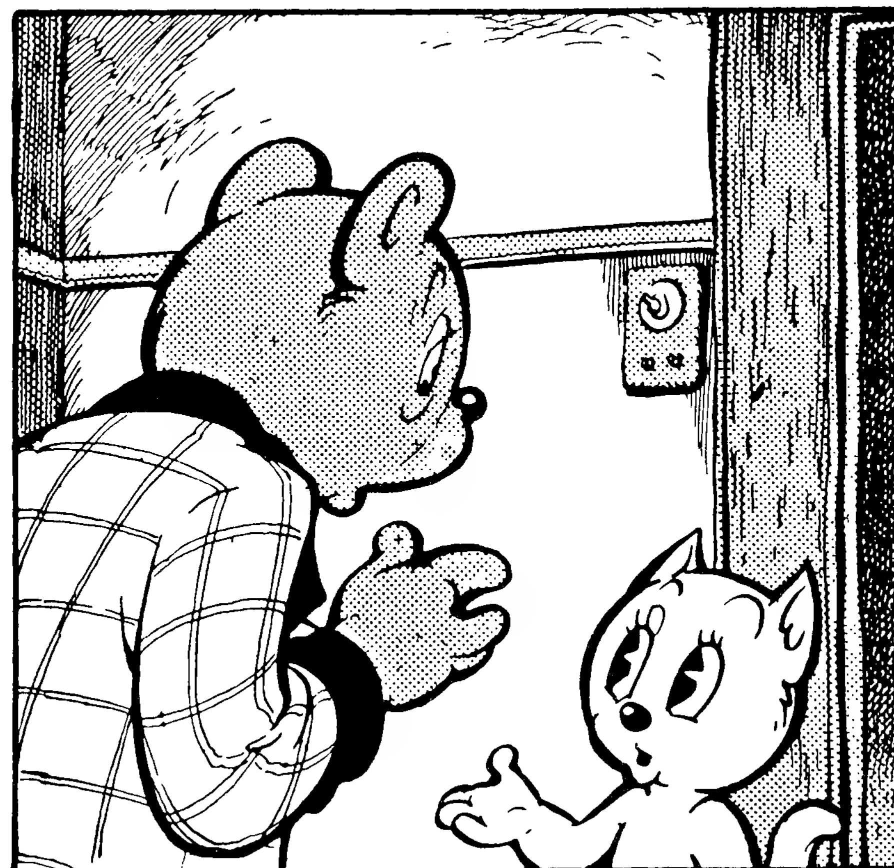
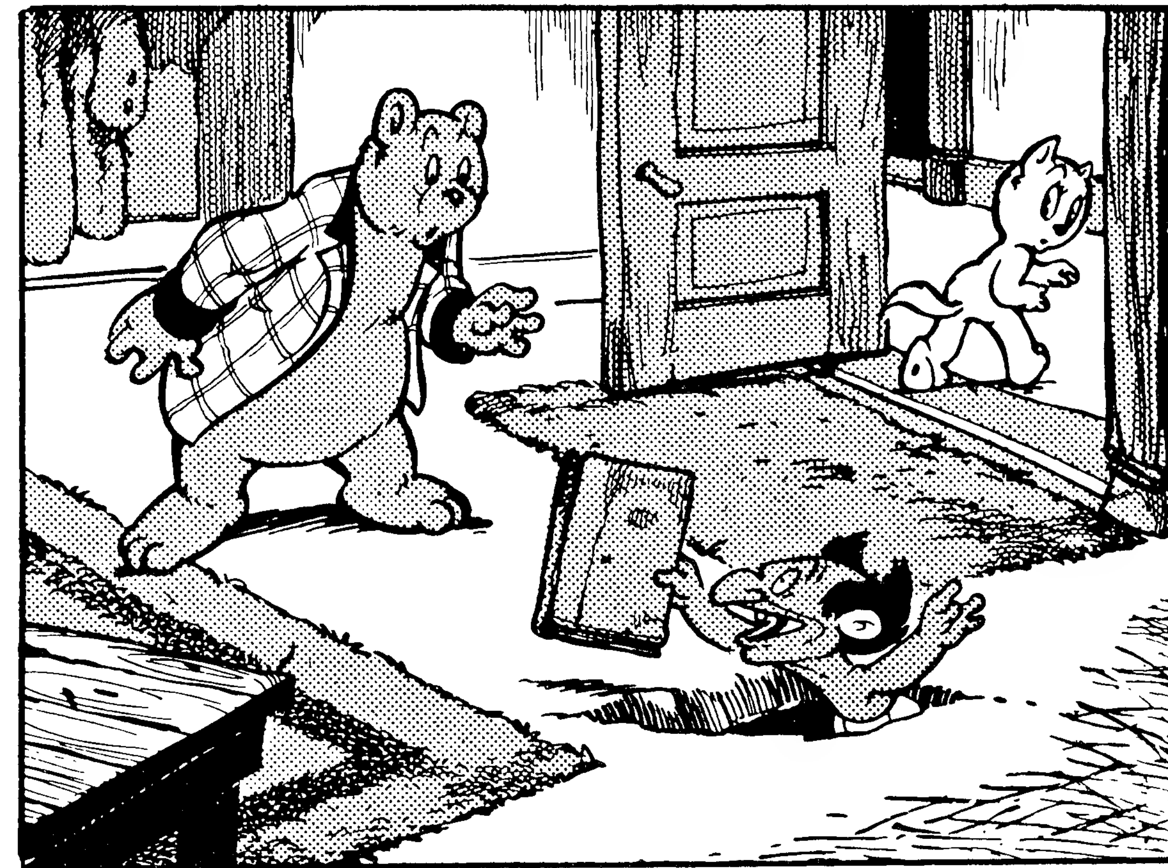

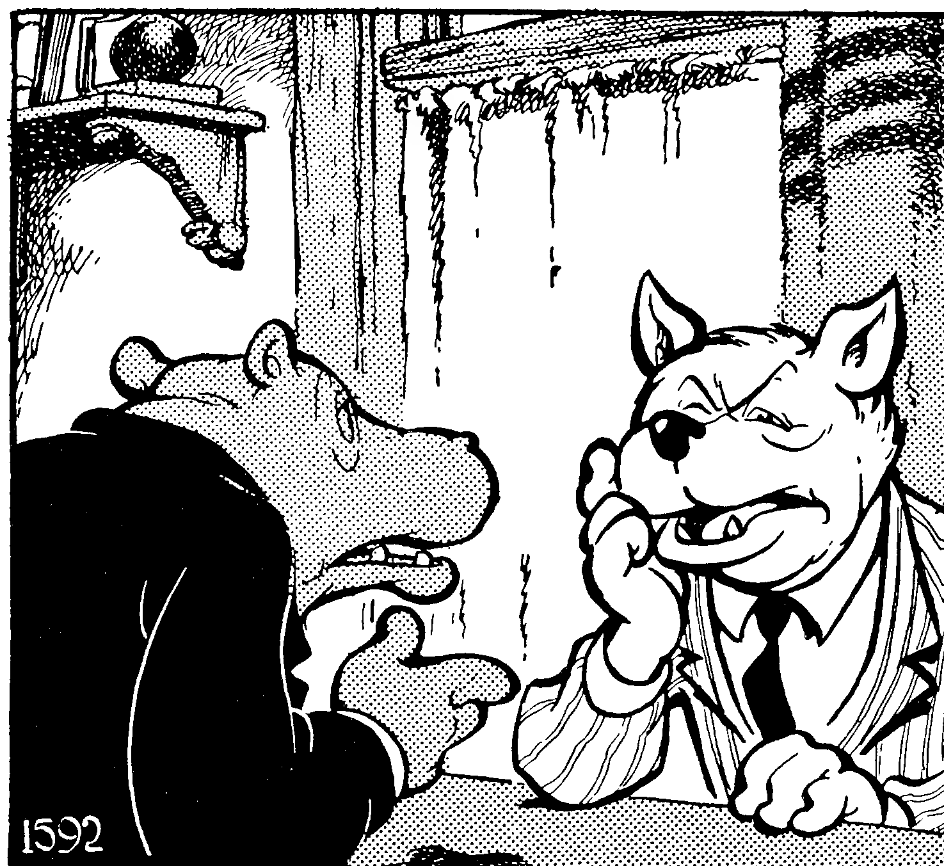

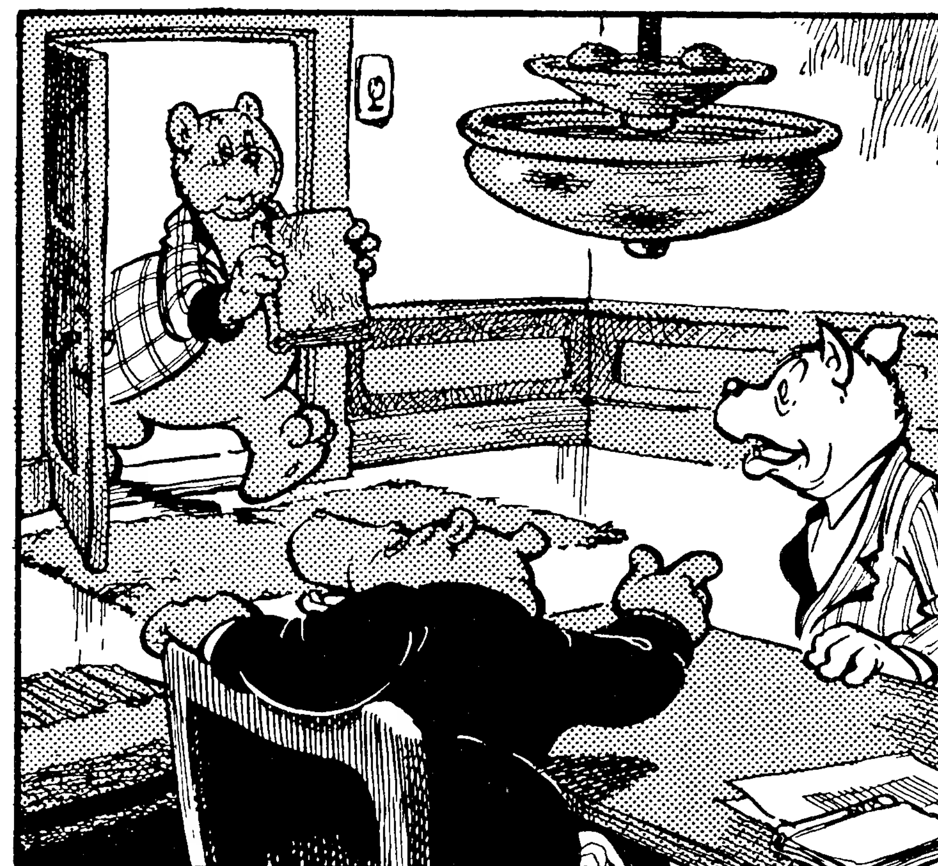
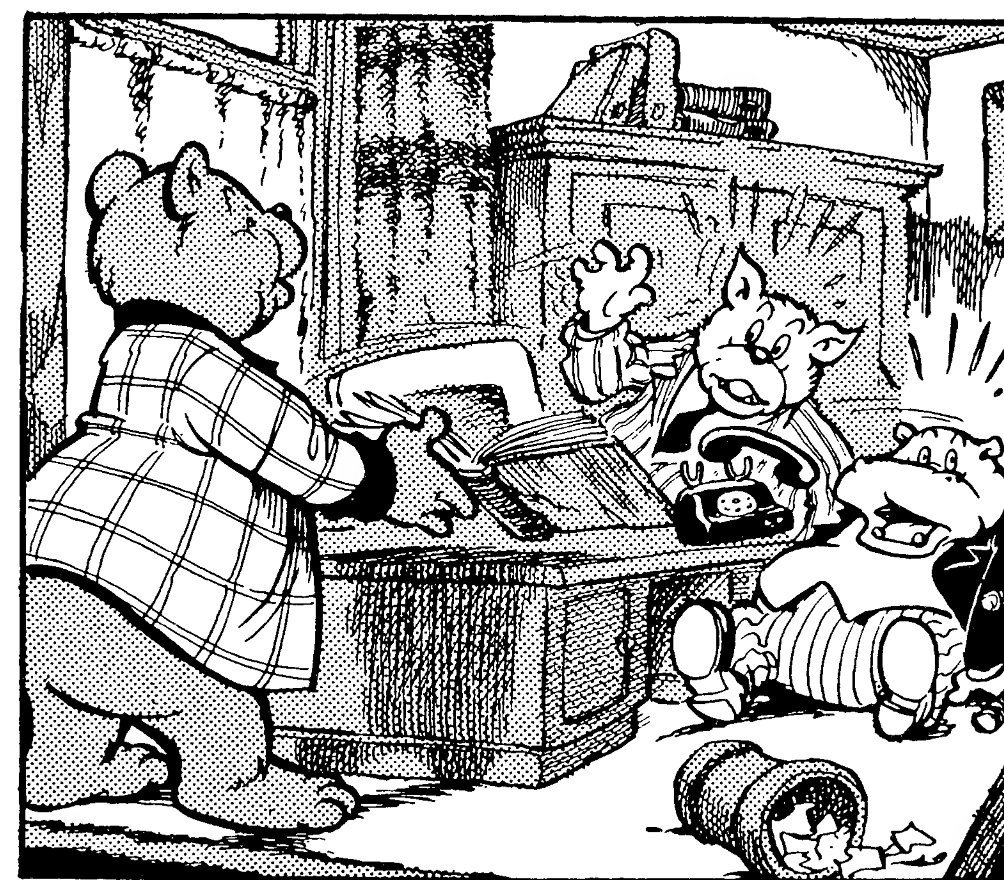
Heer Bommel sukkelde, leunend op Tom Poes, de afdeling uit en de gang op.
'Snap je dat nu, jonge vriend?' vroeg hij moe. 'De hele nacht heb ik gewerkt om die dossiers in orde te maken en in plaats van dankbaar te zijn, heeft men het over overijld gedoe! Dat is zelfs voor een Bommel te veel!'
'U had er nooit aan moeten beginnen!' zei Tom Poes geeuwend. 'Tenslotte is het uw eigen schuld. Wanneer u niet met alle geweld de burgemeester had willen helpen, had dat wroeg-wezen u niet gedwongen om hier aan het werk te gaan!'
'Gedwongen!' bromde heer Ollie verongelijkt. 'Ik maak af, wat ik op mij neem, dat is de hele kwestie. Maar ik vraag me af, of ik nu naar de burgemeester moet gaan!'
'De heer Dorknoper heeft het u opgedragen!' zei Tom Poes. 'U moet de burgemeester gaan vertellen, dat hij dossier Q 527 pas over drie maanden krijgt. En omdat u nu ook een ambtenaar bent, moet u doen wat u is opgedragen, dat is nu eenmaal zo!'
'Hm!' zei heer Bommel. 'Ik ben geen boodschappenjongen, jonge vriend! Dat moest je weten! Ik moet hier eens over nadenken!'
Zo sprekende opende hij de deur van een kleedkamertje en trad binnen.
'Rustig nadenken!' mompelde hij, de winterjas van een der zwaardere klerken over zijn benen spreidend. Enigszins schichtig keek hij naar de grond, om te zien of het wroeg-wezen niet te voorschijn kwam. Maar toen alles rustig bleef sloot hij de ogen en viel in slaap. En Tom Poes, die niets beters wist te doen, volgde zijn voorbeeld...

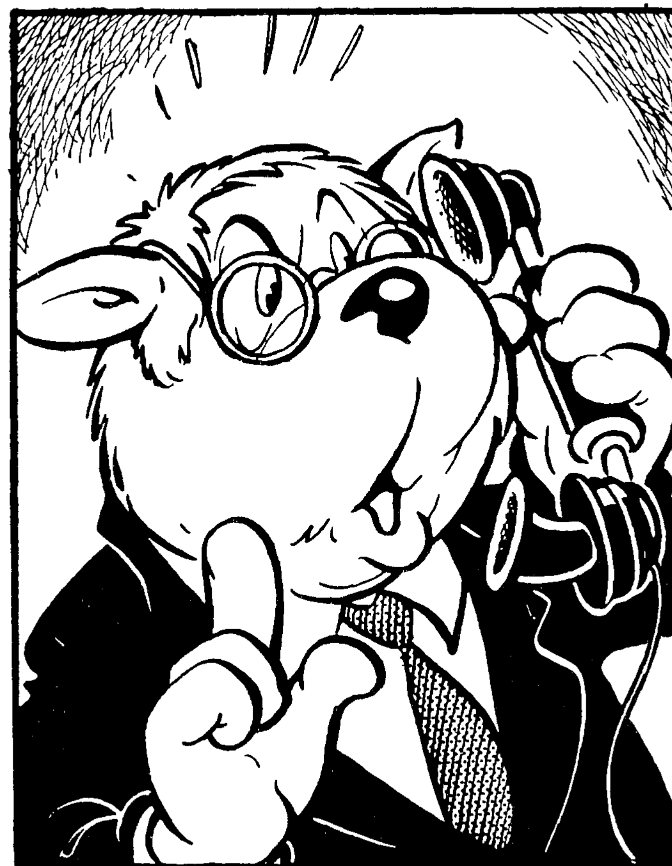
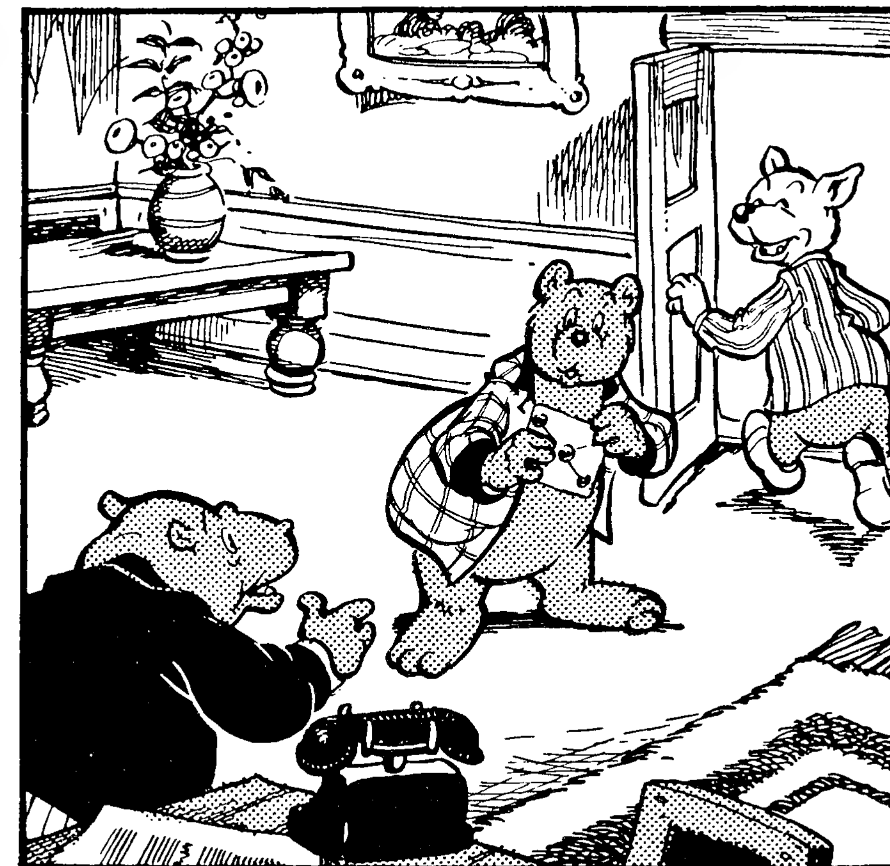
Enkele uren later schrok heer Bommel wakker en keek verblekend om zich heen. Na enig scherp nadenken schoot hem alles weer te binnen en daarmee begonnen ook ogenblikkelijk de zorgen. Door de slaap had hij echter weer kracht verzameld en daardoor stond hij er nu ook frisser tegenover. Zijn eerste daad was, Tom Poes te wekken, want aan een slapende vriend heeft men tenslotte geen steun.
'Daar zit ik nu, jonge vriend!' begon hij op klagende toon.
'Ik ben op weg naar de burgemeester in slaap gevallen! De heer Dickerdack zit al uren op me te wachten! Wat een toestand! Wat een figuur zal ik slaan! Tenslotte heb ik hem beloofd hem te zullen helpen en in plaats daarvan val ik in slaap! Waarom heb jij me niet wakker gehouden? Ik heb ook niets aan je!'
'Maar u zei, dat u geen boodschappenjongen was!' zei Tom Poes. 'Ik dacht, dat u met dit ambtenarengedoe op wilde houden!'
'Bah!' zei heer Bommel. 'Jij begrijpt me verkeerd! Ik wil hier orde op de zaken stellen en aan de burgemeester laten zien hoe het eigenlijk hoort!'
'Waarom doet u dat dan niet?' vroeg Tom Poes verveeld.
'Hm!' zei heer Bommel. 'Ik durf nu niet meer bij hem aankomen, omdat jij niet gezorgd hebt, dat ik wakker bleef! En bovendien moet ik hem gaan zeggen, dat hij dat dossier niet krijgen kan. Dat ligt me niet! Een Bommel doet goed wat hij doet, als je begrijpt wat ik bedoel. Als ik dat dossier nu maar had, dan zou ik...'
'Is het anders niet?' riep het wroeg-wezen, uit de vloer schietend. Hij wierp heer Ollie een bundel papieren toe en snauwde. 'Hier is het! En zit daar niet zo op te scheppen! Voort! Naar de burgemeester! Laat zien, dat het waar is, wat je zegt!'
Tom Poes sprong op en liep vrolijk de deur uit.
'Nu moet heer Bommel het zelf maar weten!' dacht hij. 'Nu moet hij het verder maar zèlf opknappen!'

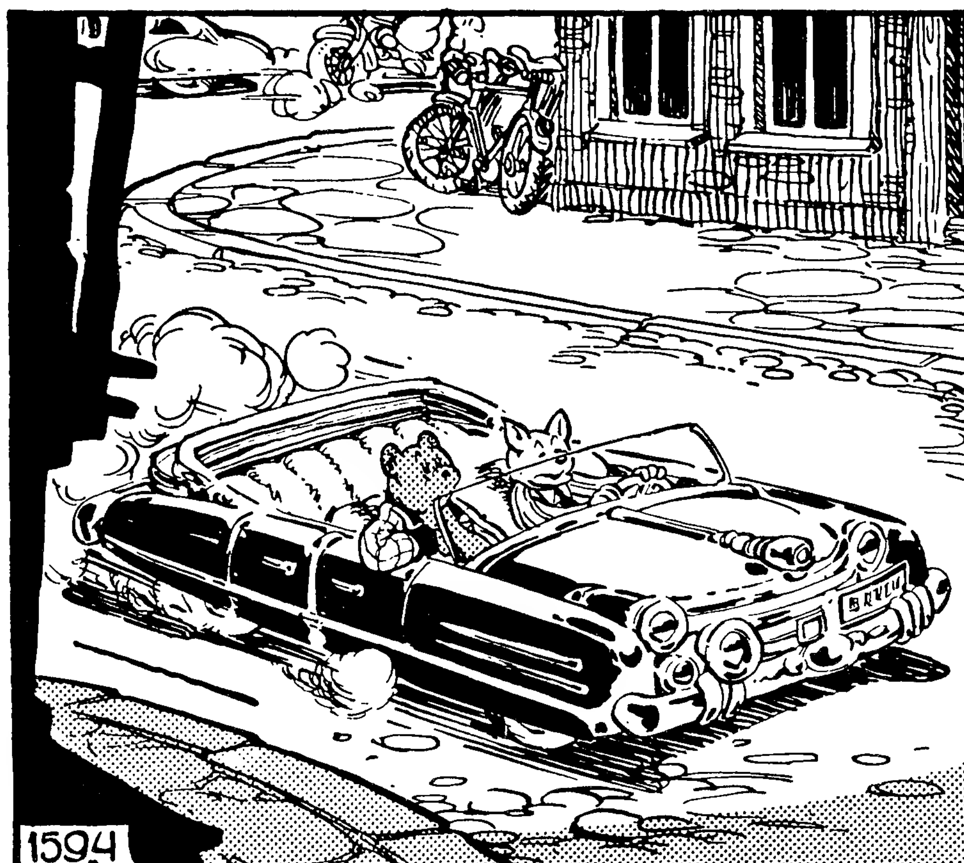

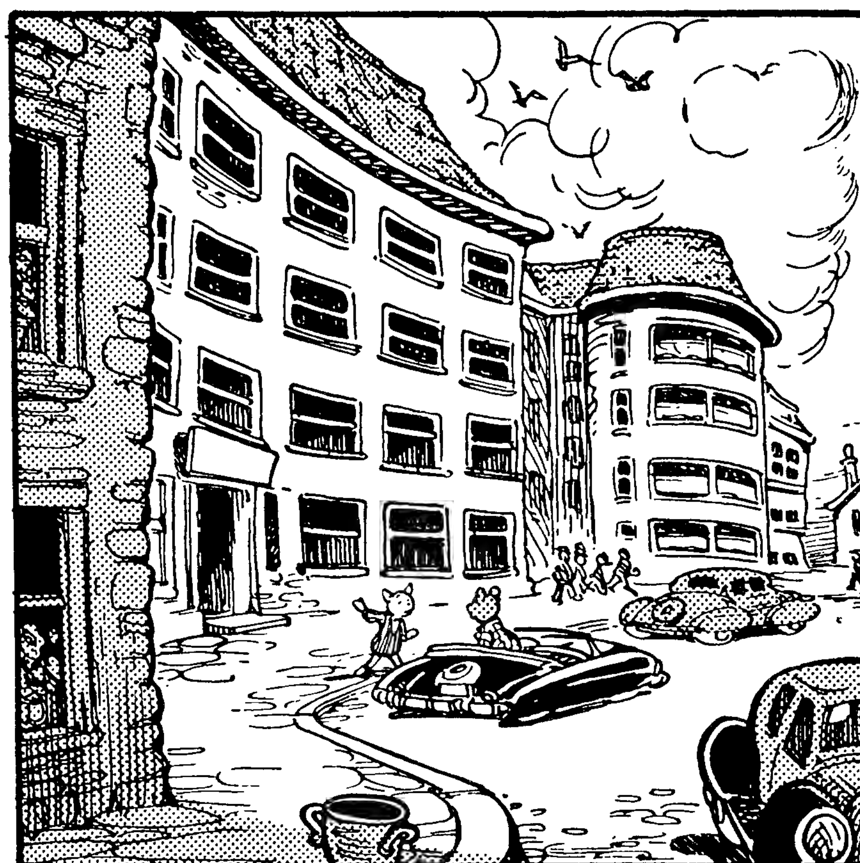
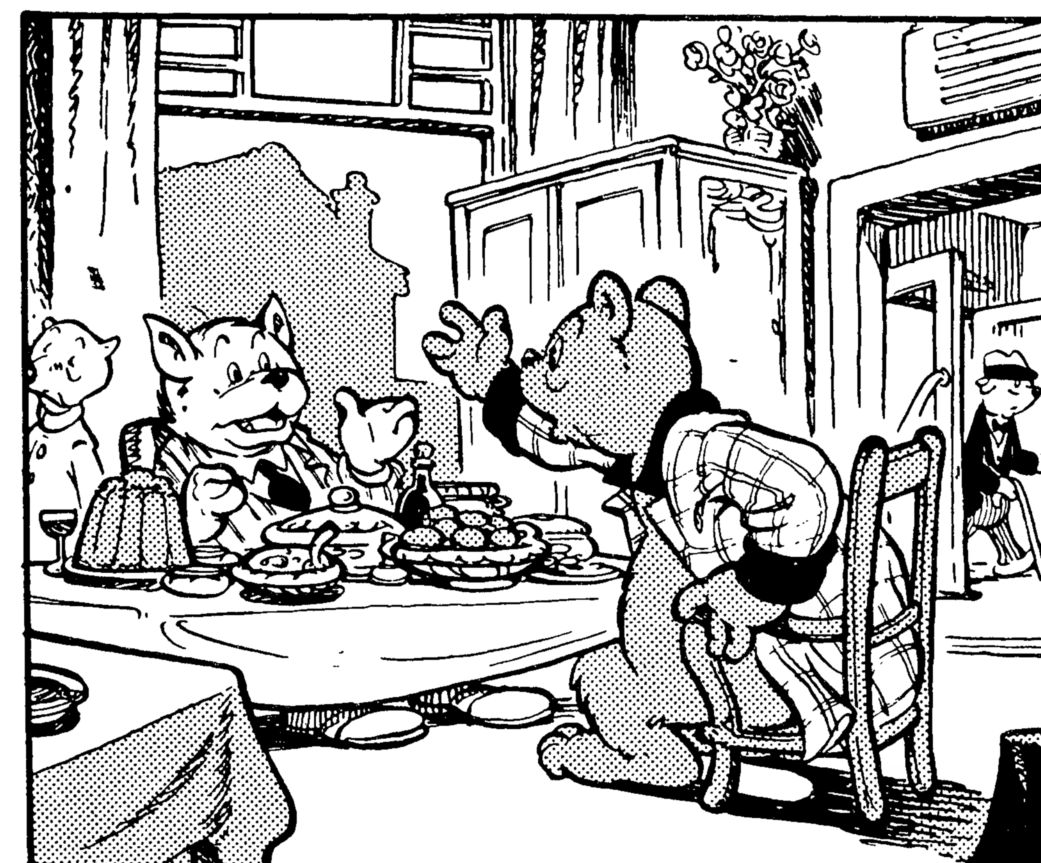
– Zoals de oplettende lezer zich zal herinneren, zat de heer Dickerdack op de komst van heer Bommel te wachten. En hoewel wachten voor de burgemeester niets ongewoons was, begon hij na enkele uren toch enigszins zijn geduld te verliezen. Dat kwam hoofdzakelijk omdat een hooggeplaatst ambtenaar uit de hoofdstad om het dossier Q 527 gevraagd had en nu tegenover hem zat, eveneens wachtend. Deze ambtenaar, de heer Flaterslager van het Departement voor huisvesting, was een voortvarend en ongeduldig iemand en daarom zat de burgemeester op hete kolen.
'Het dossier kan nu ieder ogenblik komen!' sprak hij, zenuwachtig een blik op zijn horloge werpend. 'Er is een jong en actief ambtenaar mee onderweg – een zekere Bommel – en daar hij twee uren geleden uit zijn afdeling vertrokken is, kan hij nu ieder ogenblik hier zijn.'
'Ik moet dat dossier hebben!' zei Flaterslager korzelig. 'Die Bommel interesseert mij niet!'
'Aha! Dat dossier!' zei de burgemeester, gedwongen lachend. 'Dat is een andere kwestie! Ik ben bang, dat u dat te gemakkelijk ziet! Maar de heer Bommel zal u wel uitleggen, wat daar allemaal aan vast zit!'
Op dat moment trad heer Ollie jachtig binnen en de eerste burger slaakte een zucht van verlichting.
'Ha!' riep hij opgelucht, 'vertel meneer Flaterslager hier even, hoeveel maanden het vinden van dossier Q 527 zal duren en welke moeilijkheden er zijn om het sneller te doen, Bommel!'
'Geen sprake van!' zei heer Ollie trots; 'ik heb die papieren al gevonden hoor! Hier zijn ze!' En met deze woorden legde hij een zware bundel op het bureau.
De heer Dickerdack zakte, als door de bliksem getroffen, onderuit en er viel een doodse stilte in het vertrek.

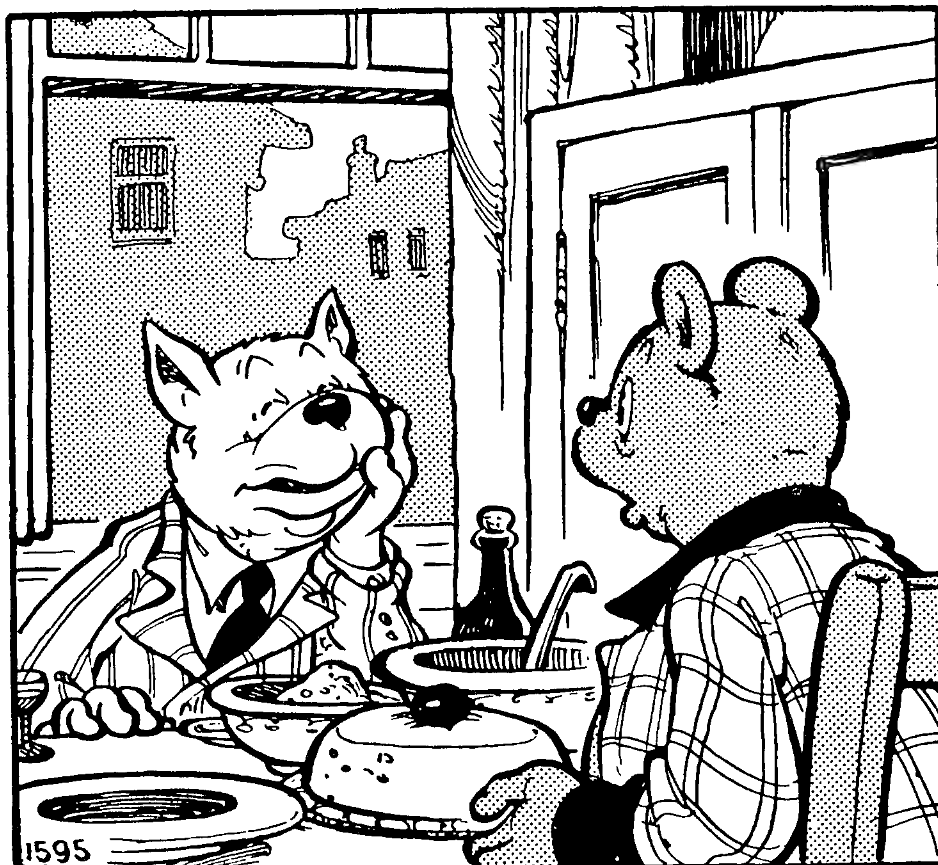

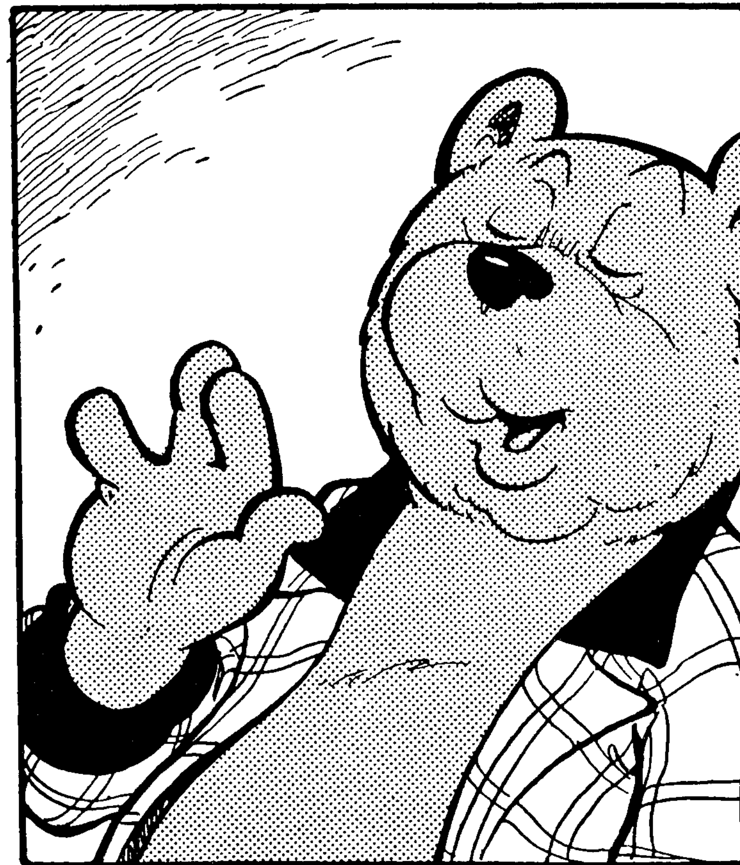
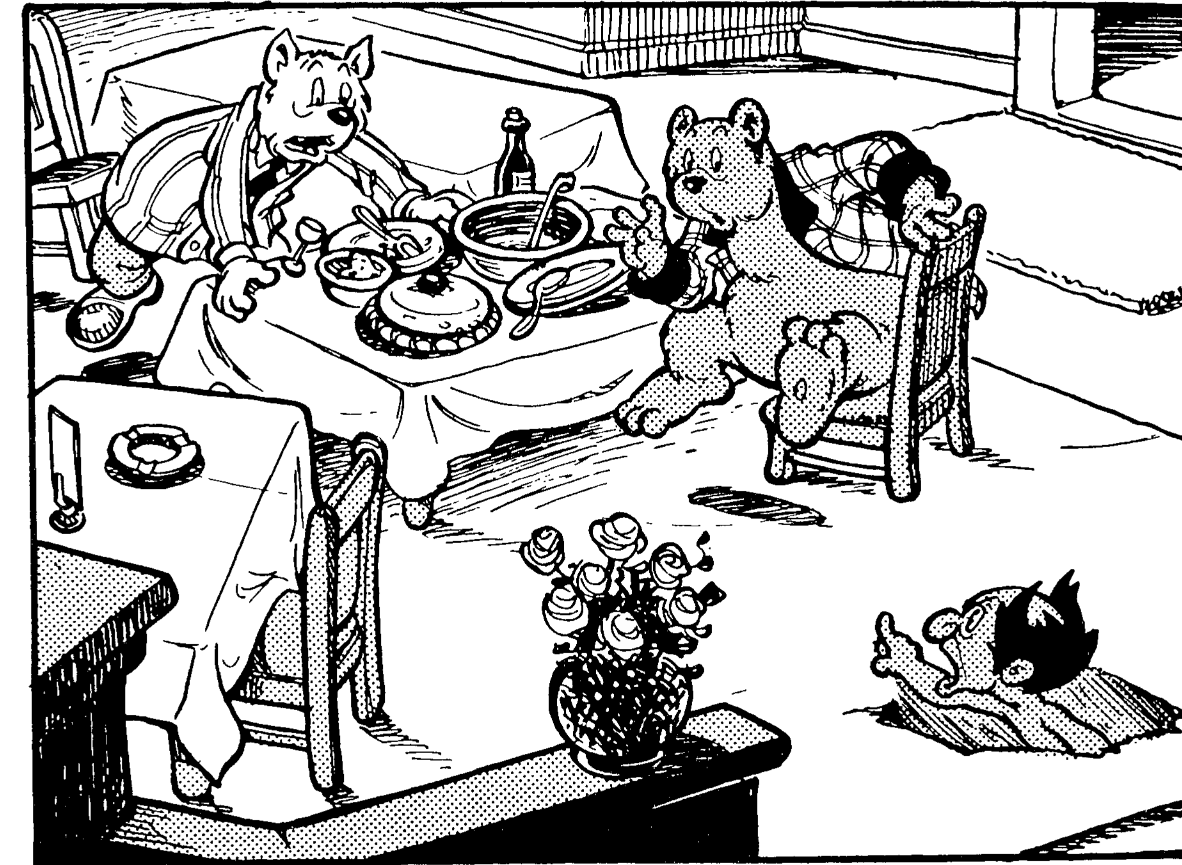
Na enige tijd krabbelde burgemeester Dickerdack overeind en hij wees met een bevende wijsvinger naar de dikke map met papieren. 'Wil je beweren, dat dàt daar dossier Q 527 is?' vroeg hij met trillende stem.
'Zeker!' zei heer Ollie waardig. 'Ik heb het even opgezocht. U wilde het toch hebben?'
Nu trad de heer Flaterslager nader. 'Zoiets heb ik nog nooit meegemaakt!' sprak hij getroffen. 'Met ù zou ik kunnen werken! Jammer, dat u hier op het stadhuis vastzit!'
Maar de burgemeester schonk weinig aandacht aan deze woorden. Machteloos van drift belde hij de ambtenaar 1e klasse Dorknoper op. 'Wat is dat voor een janboel op jullie afdeling?' brieste hij. 'Zijn jullie dòl geworden?' En met bewogen stem verhaalde hij het gebeurde.
De heer Dorknoper verbleekte achter zijn hoorn. 'Er moet iets gedaan worden!' stamelde de beproefde klerk. 'Die Bommel bederft de mooie sfeer hier! Op deze manier kunnen wij niet werken... onze hele teamgeest gaat te gronde, burgemeester! Kunt u hem niet met levenslang ziekteverlof sturen? Of bevorderen misschien?'
De heer Dickerdack dacht even na en toen klaarde zijn gelaat op. 'Het komt in orde!' sprak hij, de haak op het apparaat leggend. Daarop wendde hij zich tot heer Ollie.
'Je bent te goed voor dit werk binnenshuis, Bommel!' hernam hij. 'Ik hoorde daarnet, dat de heer Flaterslager je graag als medewerker wilde hebben. Welnu, als je me werkelijk wilt helpen, moest je dat maar aannemen. Het buitenwerk voor de huisvesting ligt precies in je lijn!'
Nu, dat liet heer Ollie zich geen twee keer zeggen. Opgeruimd verliet hij met Flaterslager de kamer, terwijl de burgemeester opgelucht in slaap viel...

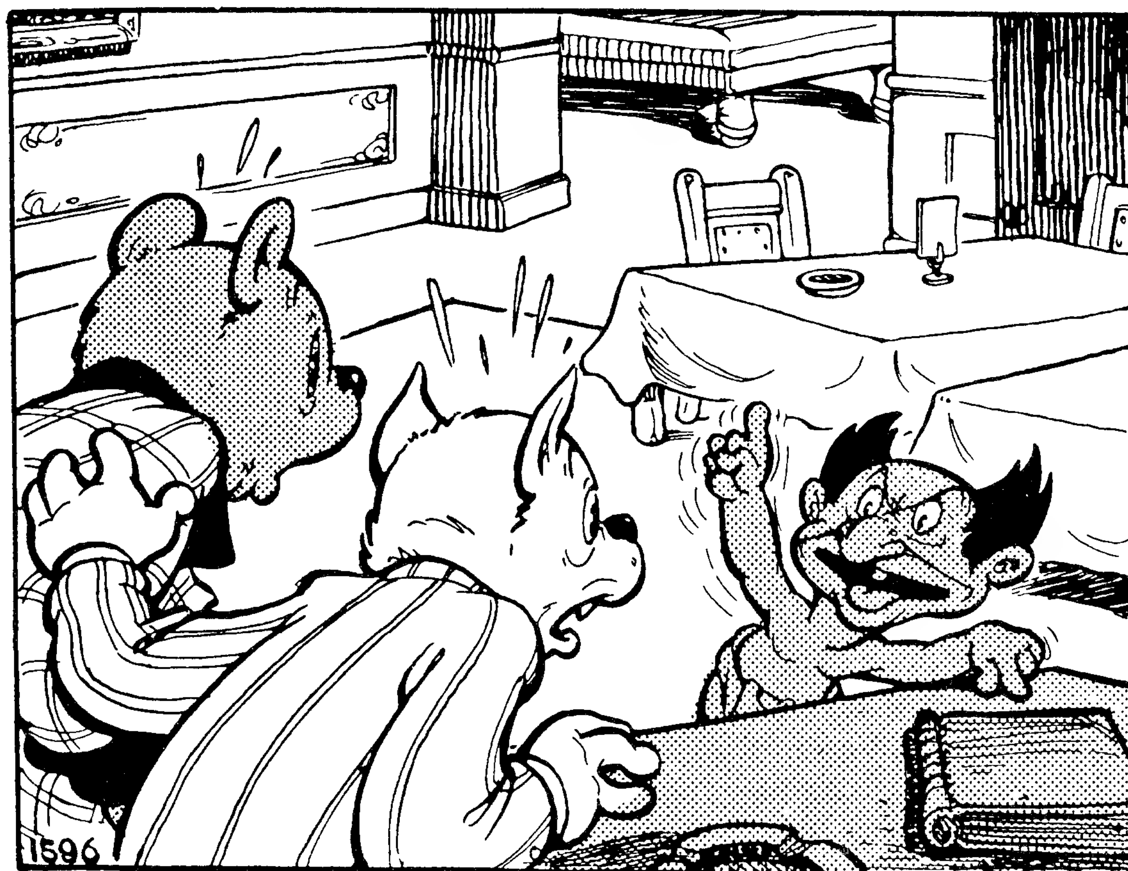

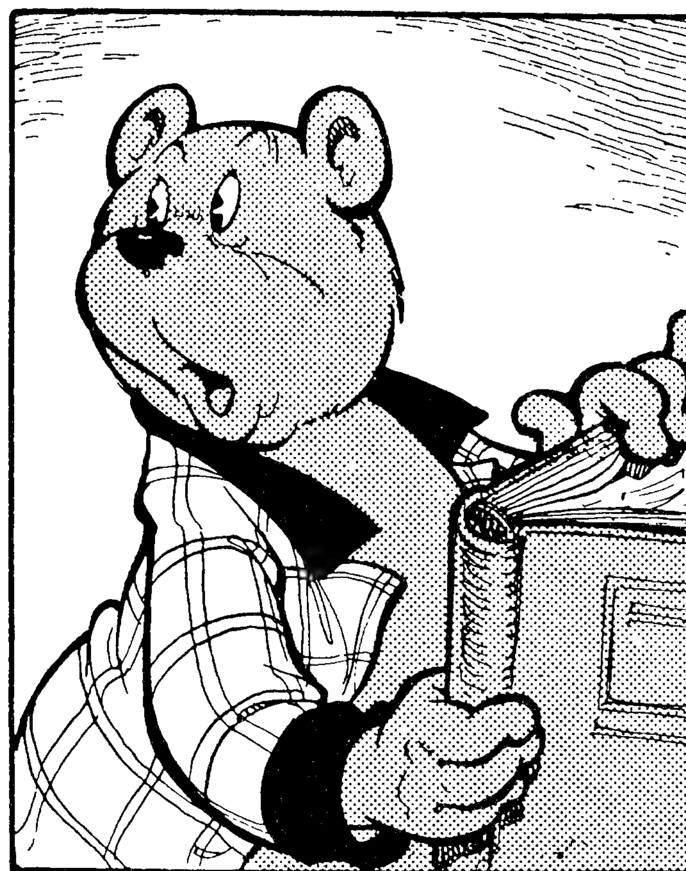
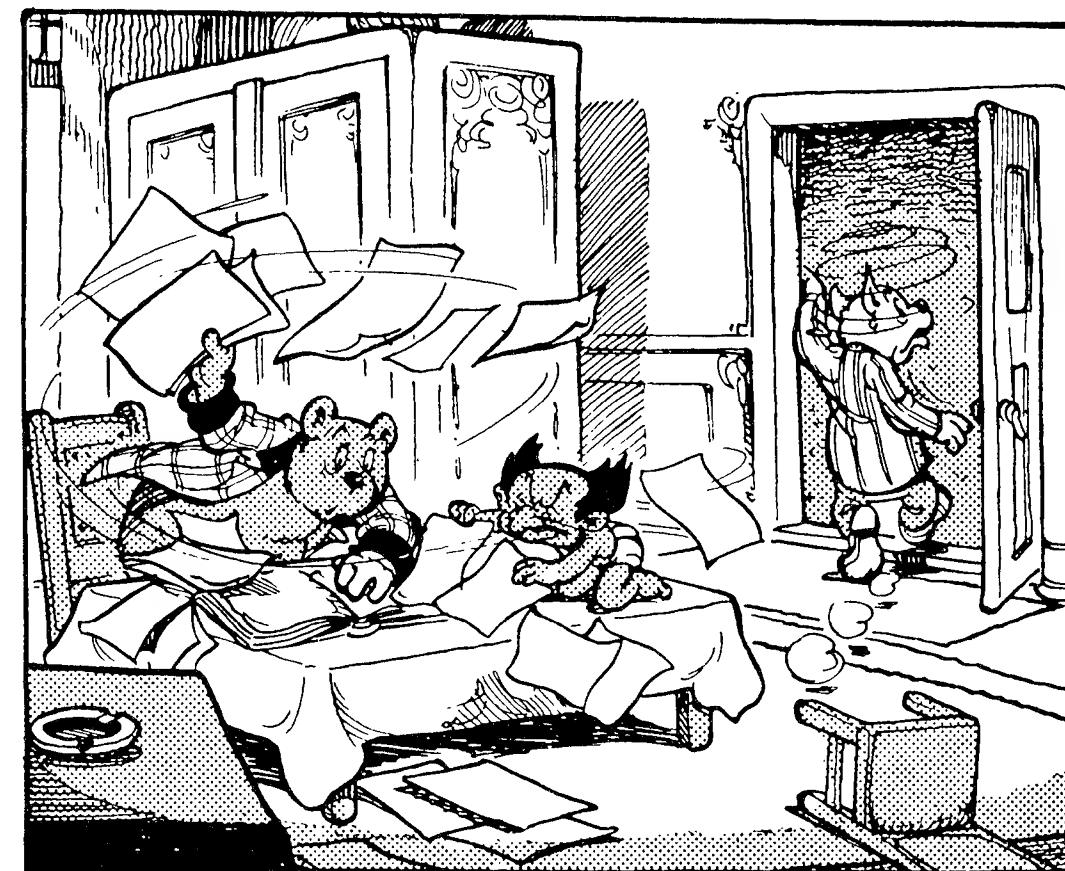
Zo zat heer Bommel even later in een fraaie limousine naast de hooggeplaatste ambtenaar Flaterslager.
'Het is prettig, dat u me gaat helpen!' sprak deze, zijn voertuig met vaste hand door de stad sturend.
'Zeker!' zei heer Ollie vriendelijk. 'Wij Bommels staan bekend als uitmuntende werkers. Wij staan nergens voor als u begrijpt, wat ik bedoel. Wanneer wij de schouders onder een taak zetten is die eigenlijk al bekeken!'
'Mooi!' hernam de heer Flaterslager. 'Dat is juist wat ik hebben moet. Mijn taak is schier bovenmenselijk! De regering heeft mij benoemd om de huisvestingsproblemen te regelen en als u nu weet, dat er haast geen huizen zijn, terwijl iedereen een huis wil hebben, dan begrijpt u het wel!'
Zo sprekende remde de zorglijke ambtenaar zijn dienstauto voor een leegstaande woonwijk die door een kundig bouwer in een kolossaal kantoorgebouw veranderd was.
'Dit is het Bureau voor Volkshuisvesting,' legde hij uit. 'Welkom op uw nieuwe werkterrein! Ik stel voor om nu eerst naar de eetzaal te gaan om ons een weinig te versterken. Al etende kunnen we dan over het werk praten!'
Zo gebeurde het. Onder het genot van een goed maal legde de heer Flaterslager zijn zorgen uit, besprak een plan om door vordering van enkele panden tot uitbreiding van zijn bureau te geraken en wees tenslotte op het dossier Q 527, dat, zoals hij zeide, enkele onteigeningsbesluiten bevatte, die een flinke stap in de goede richting zouden betekenen.
'Prachtig!' riep heer Bommel, die zonder te luisteren zijn honger geheel had gestild.
'Net iets voor mij! Dat knap ik in een handomdraai op!'

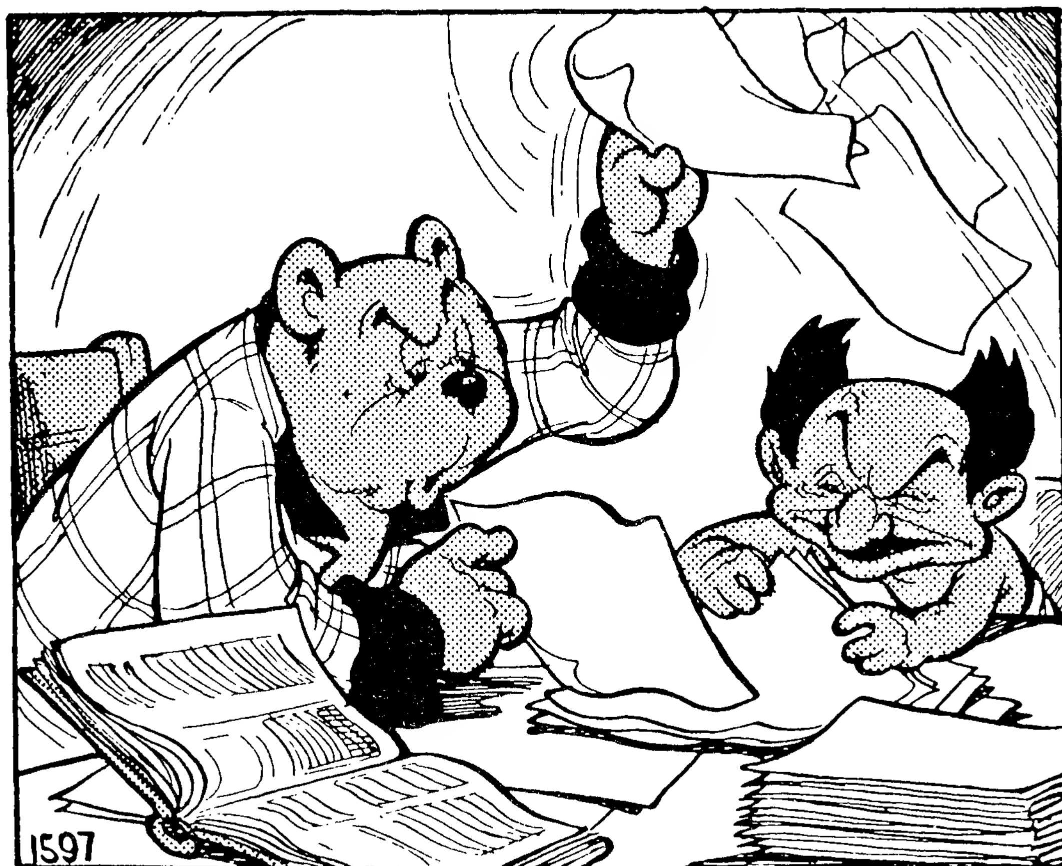

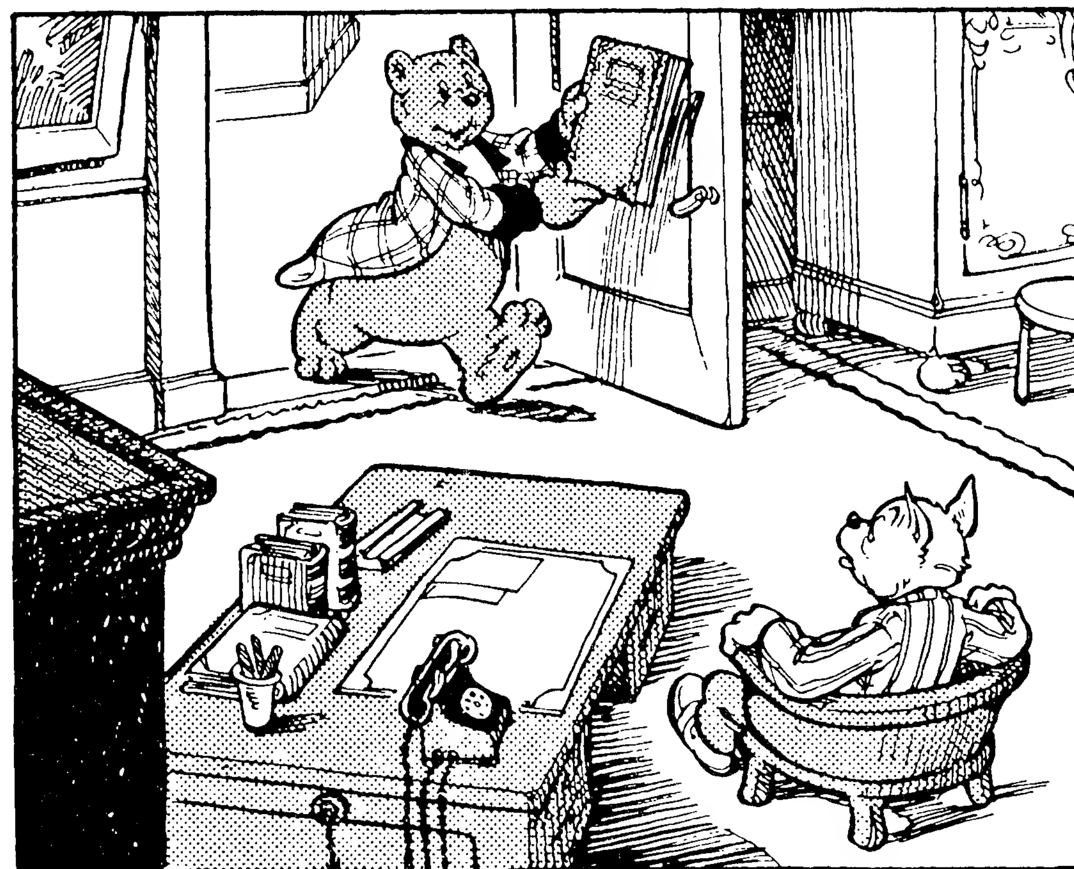
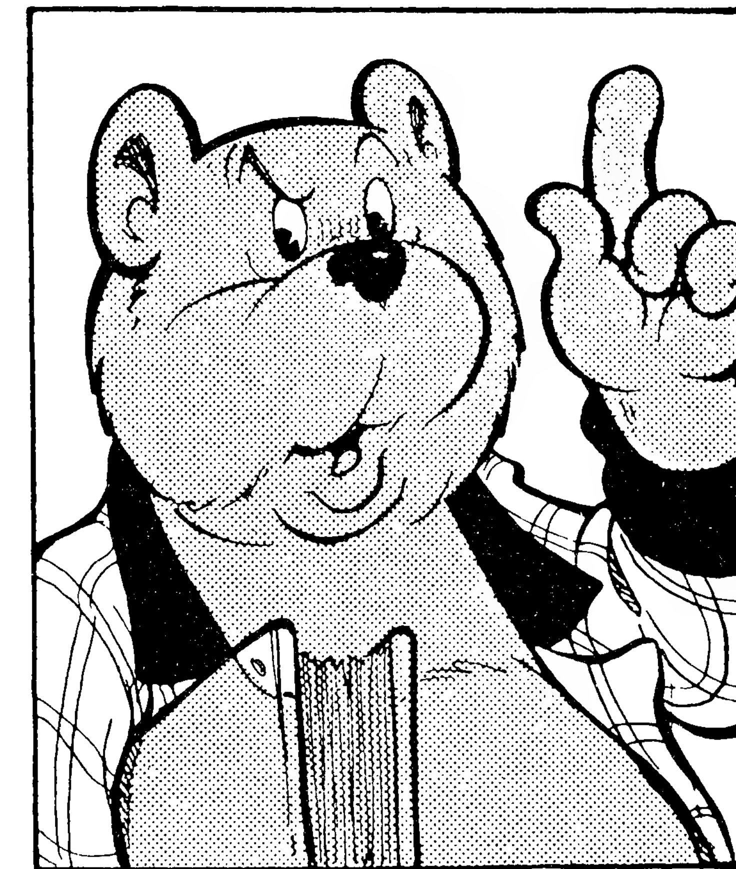
'Het doet mij genoegen, dat u het woningprobleem even wilt oplossen!' zei de heer Flaterslager met een fijne glimlach. 'Wilt u mij misschien even uitleggen, hoe u te werk denkt te gaan? Dat interesseert me! Men praat daar zo gemakkelijk over! In kranten en tijdschriften leest men soms de meest vermakelijke voorstellen. Niemand schijnt te begrijpen met welke moeilijkheden wij worstelen. Men wil woonruimte en er is geen woonruimte – ziedaar het gehele probleem! Hoe denkt u dat aan te pakken?'
'Wel!' begon heer Ollie. Hij veegde zorgvuldig zijn mond af, schoof zijn stoel wat achteruit en ging gemakkelijk zitten. 'Ik zie de zaak als volgt', hernam hij van zijn glas nippend. 'We kunnen het beste bij het begin beginnen! Helemaal van voren af aan, als u begrijpt wat ik bedoel!'
'Ik volg u!' zei de heer Flaterslager aandachtig.
'We zouden dan...!' vervolgde heer Bommel, nadenkend fronsend, 'te werk kunnen gaan om bijvoorbeeld...' hij aarzelde en keek gejaagd om zich heen. Toen vermande hij zich echter. 'Het lijkt me het beste, dat ik de hele zaak mee naar huis neem en er een diepgaande studie van maak in mijn eigen rustige sfeer!' eindigde hij kalm.
'Een uitstekend idee!' riep de heer Flaterslager uit. 'Een ogenblik was ik werkelijk bang, dat u iets overijlds wilde doen!'
Op dat moment klonk er een scheurend geluid uit het linoleum en het wroeg-wezen stak zijn onverzorgd hoofd over een gat in de vloer.
'Uitstel!' kraste het lelijke ventje. 'Altijd uitstel! Allemaal opschepperij en holle woorden! Als je iets wilt doen moet je het nú doen! En anders die ring terug, Bommel!'

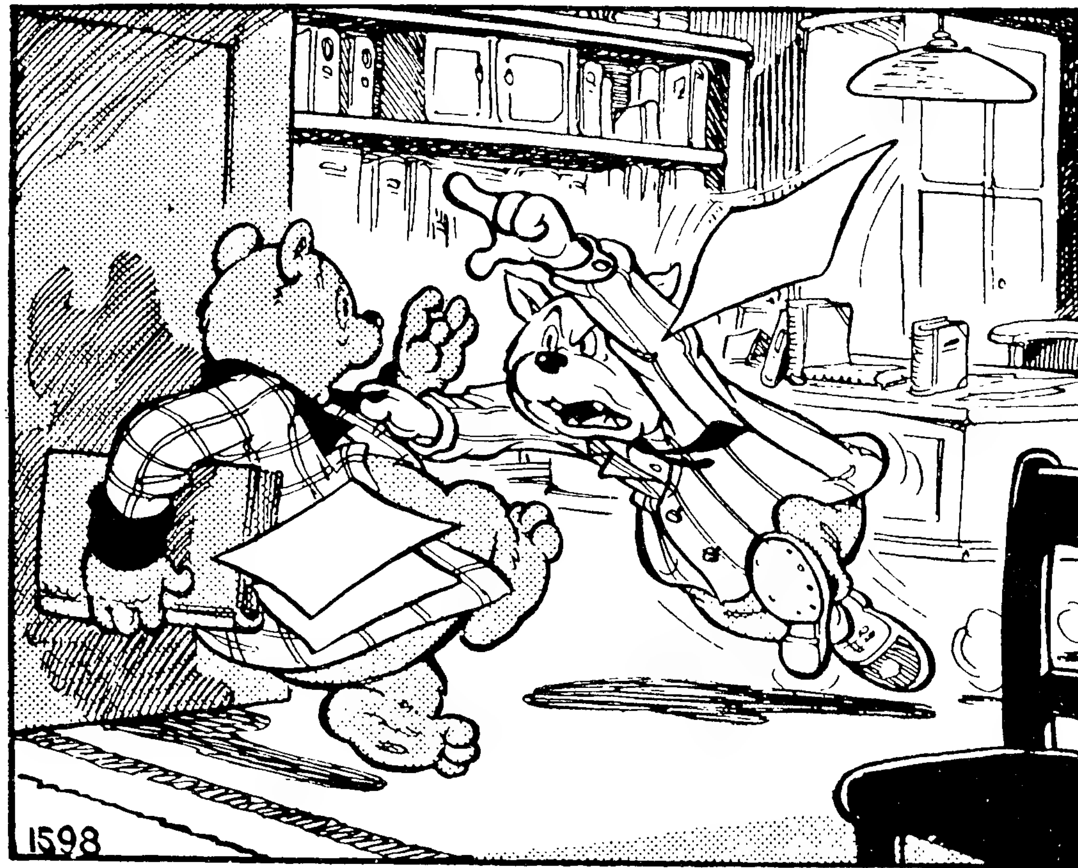

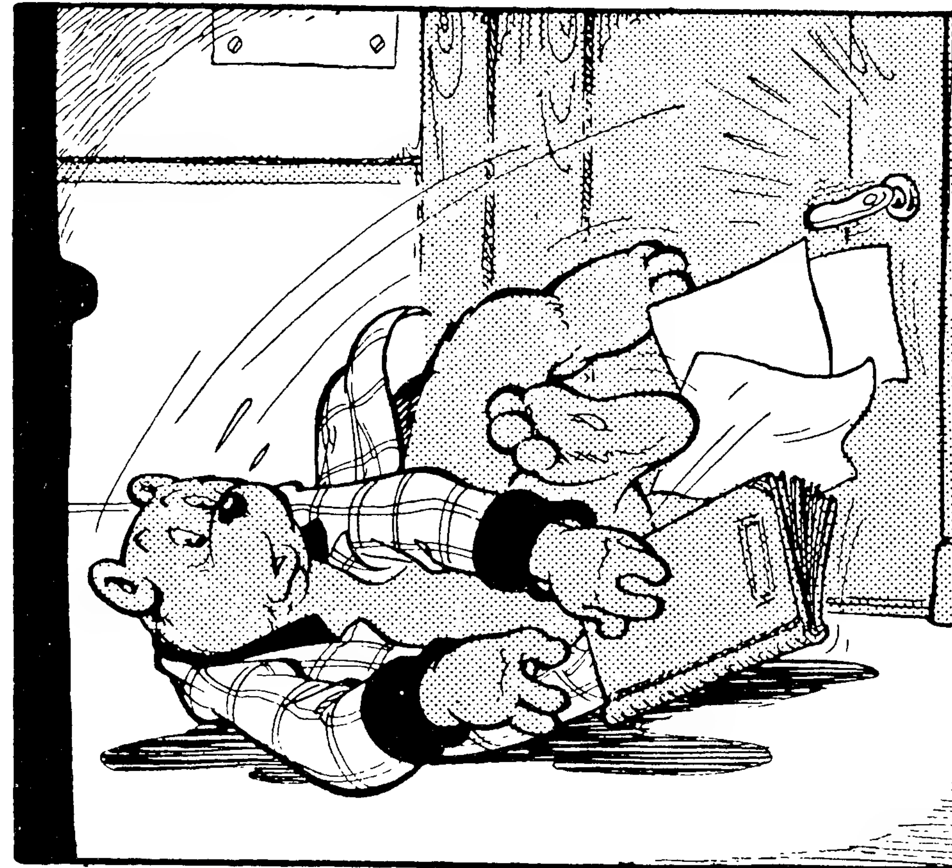
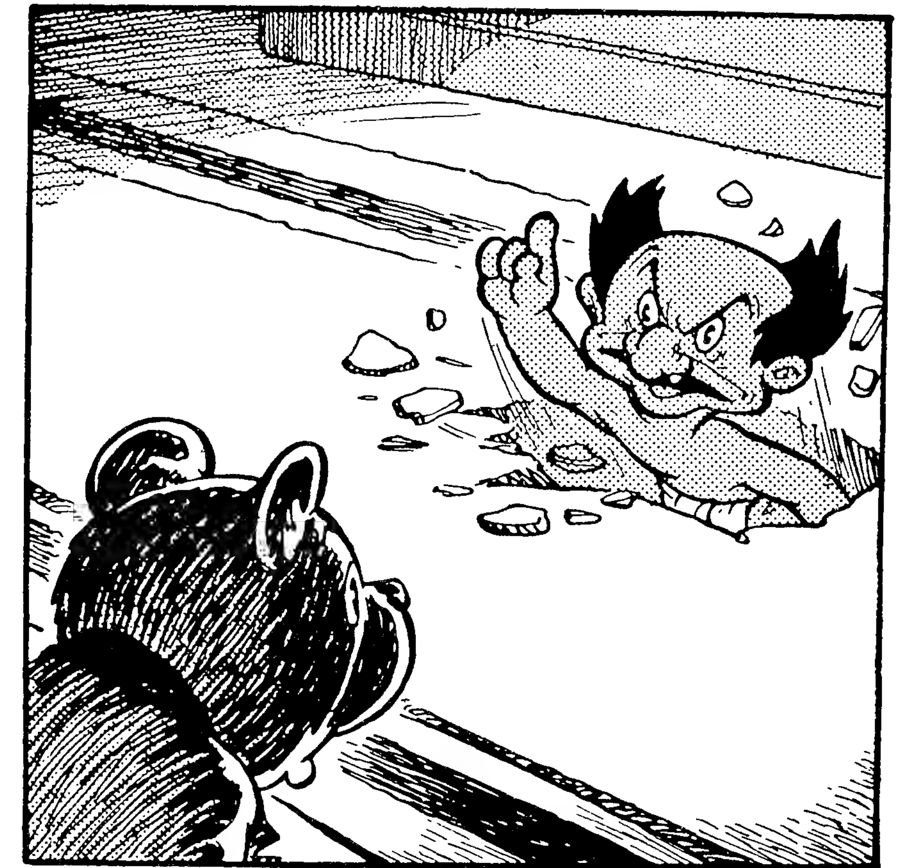
De heer Flaterslager rees met een onderdrukte kreet uit zijn zetel en zocht dekking achter heer Bommel.
'Wie... eh... wàt is dat?' riep hij, met uitpuilende ogen naar het wroeg-wezen starend.
'Oh... dat is... eh... oh... zo maar een kennis!' zei heer Ollie zwakjes.
'Niks kennis!' snauwde het lelijke mannetje snijdend. 'Je probeert je te drukken, Bommel! Maar daar komt niks van in! Hier ligt het dossier en nu moet je aan het werk! Vooruit! Waar wacht je op!'
'Wat betekent dit?' vroeg de hooggeplaatste ambtenaar verwilderd.
'Wel, heel gewoon!' zei heer Bommel, die zich snel herstelde. 'We gaan aan het werk, hoe eerder, hoe beter. We kunnen niet wachten, zoals ik daarnet al zei. Het is een dringende kwestie, met die huizen en zo. En als een Bommel iets aanpakt, dan doet hij het goed, dat weet u!'
'W-wat ga je dan doen?' stamelde heer Flaterslager ontsteld.
'Eh... hm... tja...!' mompelde heer Ollie. 'Als ik dàt nu maar wist!'
'Is het anders niet?' riep het wroeg-wezen, uit de vloer omhoog schietend. 'We beginnen met dossier Q 527, vooruit, pak aan!'
En het akelige ventje klom op de tafel en opende het boek met zo'n geweld, dat de papieren door het vertrek vlogen. Heer Bommel, die zo langzamerhand aan deze manier van werken gewend was, deed wat hem gezegd werd en toog aan de slag.
De heer Flaterslager wankelde intussen de eetzaal uit om een aspirientje te gaan nuttigen.
'Dit kan niet waar zijn!' mompelde de beproefde ambtenaar. 'Ik ben er slecht aan toe... waarschijnlijk overspannen...'

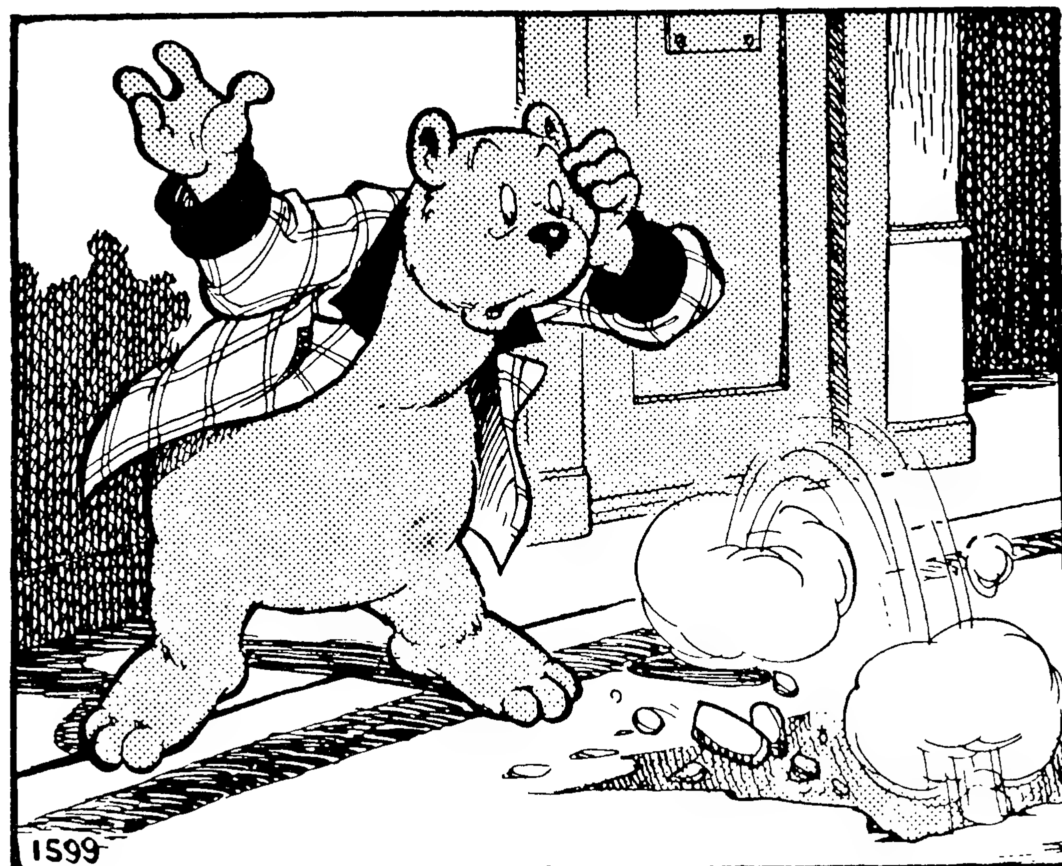

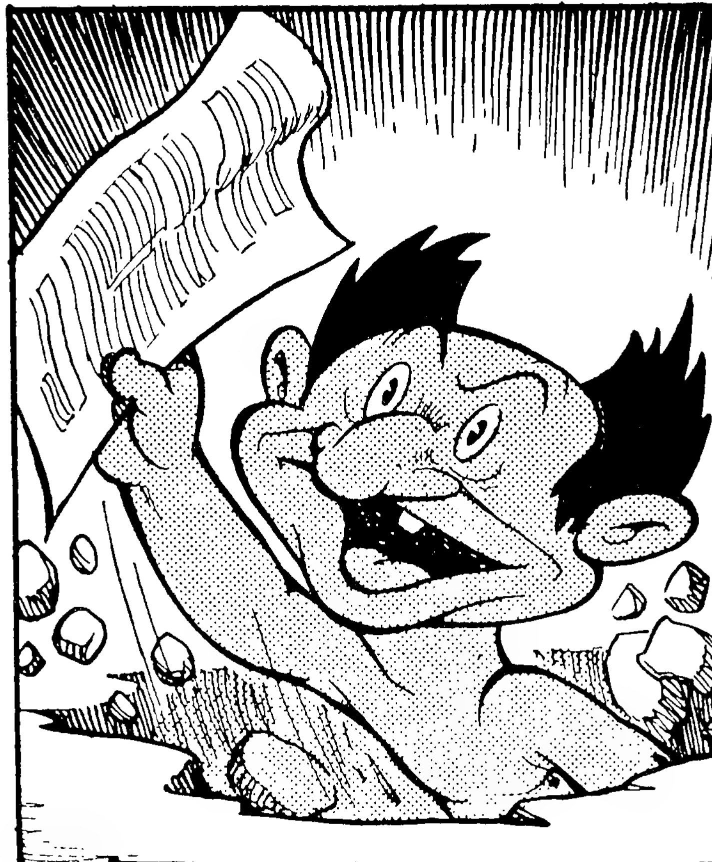
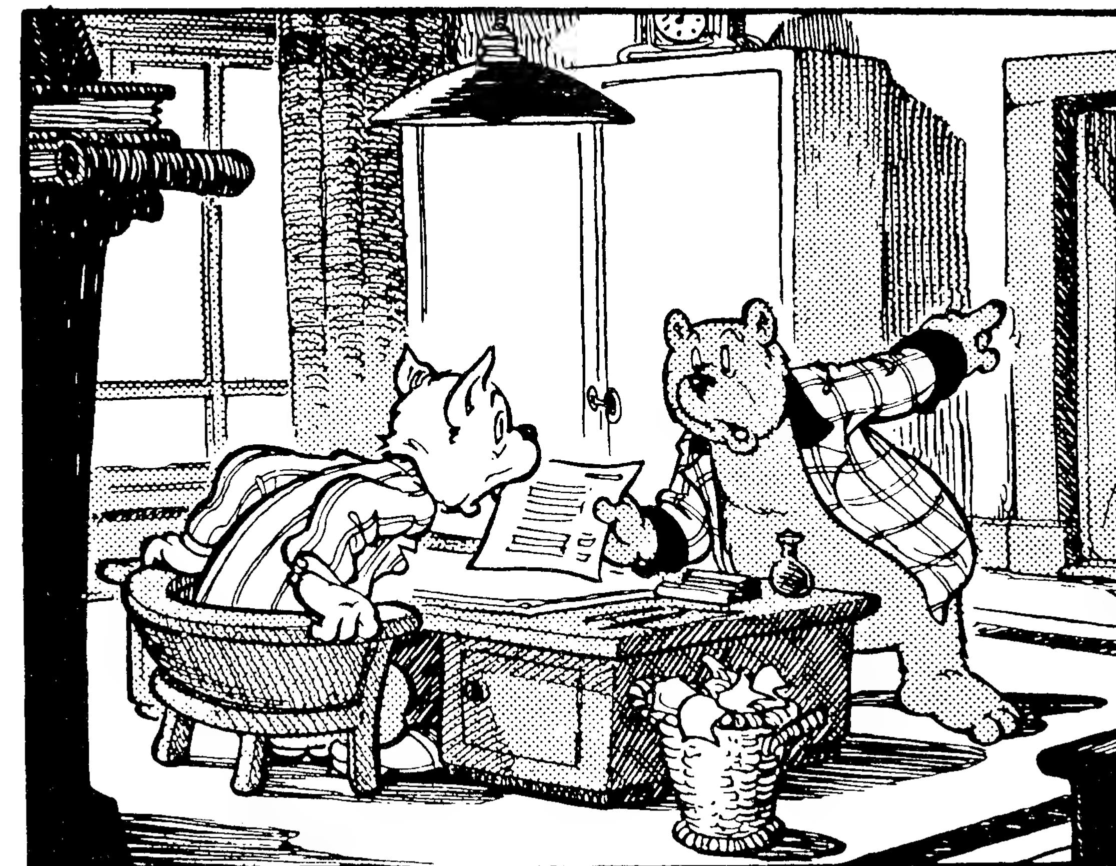
Opgesard door het wroeg-wezen werkte heer Bommel zich snel door het dossier heen. In snel tempo las hij rapporten en toelichtingen, brieven en protesten, ordende hij besluiten en wetten, maakte hij aantekeningen en voerde telefoongesprekken en na enkele uren lag de toestand klaar en duidelijk voor hem.
'Zie je?' vroeg het wroeg-wezen honend. 'Het is zo moeilijk niet als het lijkt! Zo'n dossier dient alleen maar om iets, wat helemaal helder is, minder helder te maken, zodat het lijkt alsof het heel wat is! Maar nu heb je geen reden meer om de lijn te trekken, Bommel! Vooruit! Aan de slag!'
'Ik trek geen lijn!' protesteerde heer Ollie. 'Ik ben altijd bezig, altijd ijverig, dat weet iedereen!'
De ander luisterde echter niet. Met een zacht zoevend geluid verdween hij weer in de grond, zodat er voor heer Bommel niets anders overbleef dan aan het werk te gaan. Zo trad hij even later het vertrek van de heer Flaterslager binnen met een vastberaden trek op het gelaat en een papier onder de arm.
'Het is klaar!' sprak hij.
'Wat is klaar?' riep de hooggeplaatste ambtenaar zenuwachtig. 'Je bedoelt toch niet, dat je dossier Q 527 hebt doorgewerkt?'
'Dat bedoel ik!' zei heer Ollie kalm. 'Ik heb een mooi stuk werk verzet, al zeg ik het zelf. Het probleem van die huizen en zo is niet zo moeilijk als het lijkt. Maar ja, men moet een Bommel zijn om in te zien, hoe helder het allemaal is!'
'Wat is helder?' vroeg de heer Flaterslager toonloos.
'Wel', zei heer Ollie. 'Volgens dat dossier moet dit Bureau voor Huisvesting ontruimd worden en gebruikt worden voor huisvesting, als u begrijpt, wat ik bedoel!'

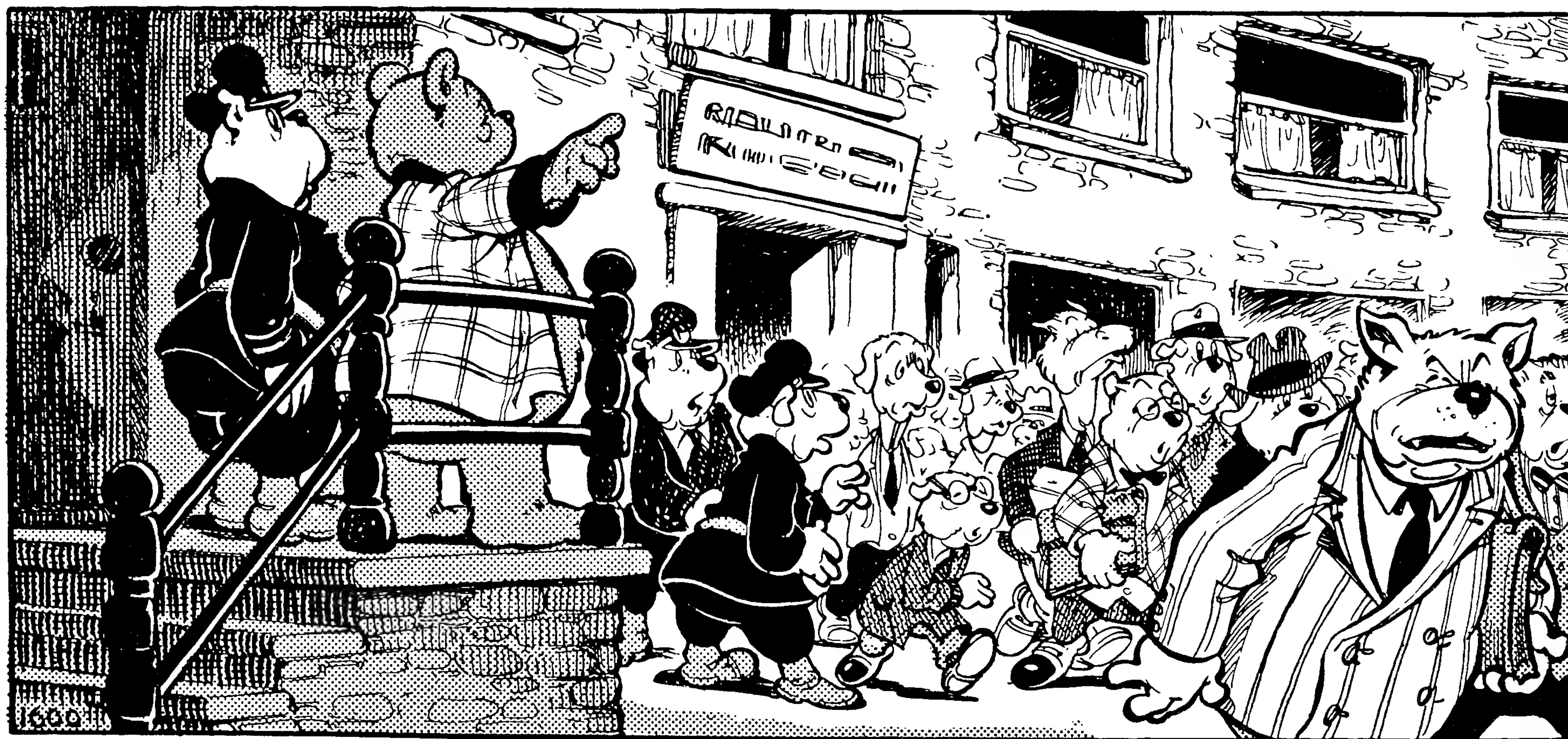

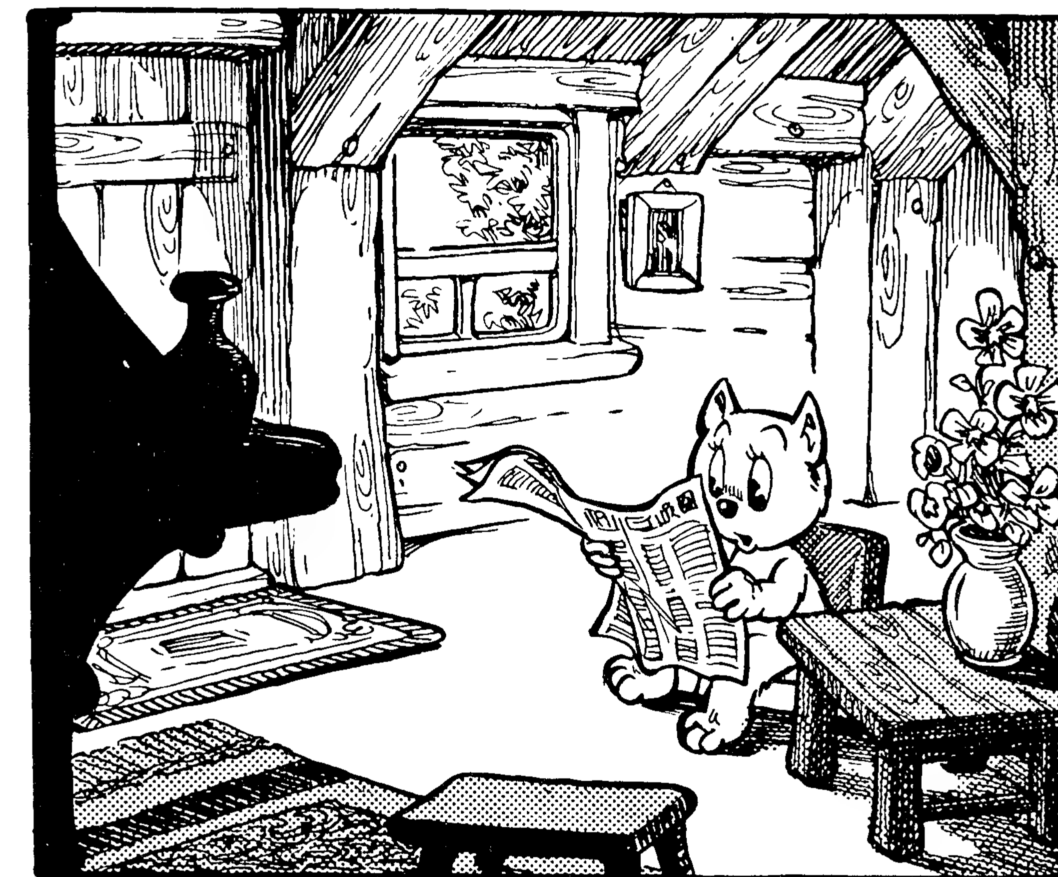
De heer Flaterslager rees langzaam overeind en er glom een vals lichtje in zijn ogen. 'Je wilt dus zeggen, dat het Bureau voor Huisvesting onteigend wordt?' vroeg hij vreemd kalm.
'Juist, ja!' zei heer Ollie vrolijk. 'Dat staat zo in dossier Q 527.'
'Wel, wel,' hernam de hooggeplaatste ambtenaar. 'In dat dossier staat dus, dat dit bureau ontruimd moet worden omdat het moet dienen voor huisvesting, hè?'
'Precies!' zei heer Bommel voldaan. 'Zo is het! En ik heb...'
'Dit bureau, dat ik zelf ontworpen heb, hè?' voer de heer Flaterslager met stemverheffing voort. 'Deze prachtige organisatie, die ik van de grond af heb opgebouwd, moet dus opgeofferd worden aan het huisvesten van enkele onbelangrijke burgers?'
'Ja... eh...' zei heer Ollie enigszins onzeker. 'Zo staat het in dat dossier! En ik heb...'
'Zo!' schreeuwde de beambte, redeloos van woede. 'Heb je? Je hebt niks! Er uit! Jij en je dossier! Je bent ontslagen! Weg met jou! Voort!'
En aldus schreeuwend en tierend wierp hij heer Bommel de gang op en sloeg de deur krachtig achter hem dicht.
'Wat een toestand', mompelde heer Ollie verslagen. 'Het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken! Ach ja, ondank is 's werelds loon, zei hij altijd, en daar houd ik mij maar aan! Ik geef er de brui aan! Ik schei uit met dit gedoe – het is niets voor een heer van mijn stand!'
Doch reeds spleet de vloer vaneén om het wroeg-wezen door te laten.
'Geef die ring maar terug!' riep het ventje snijdend. 'Het is dus zover! Je geeft dus toe, dat het allemaal opschepperij van je is geweest! Mooi zo!'

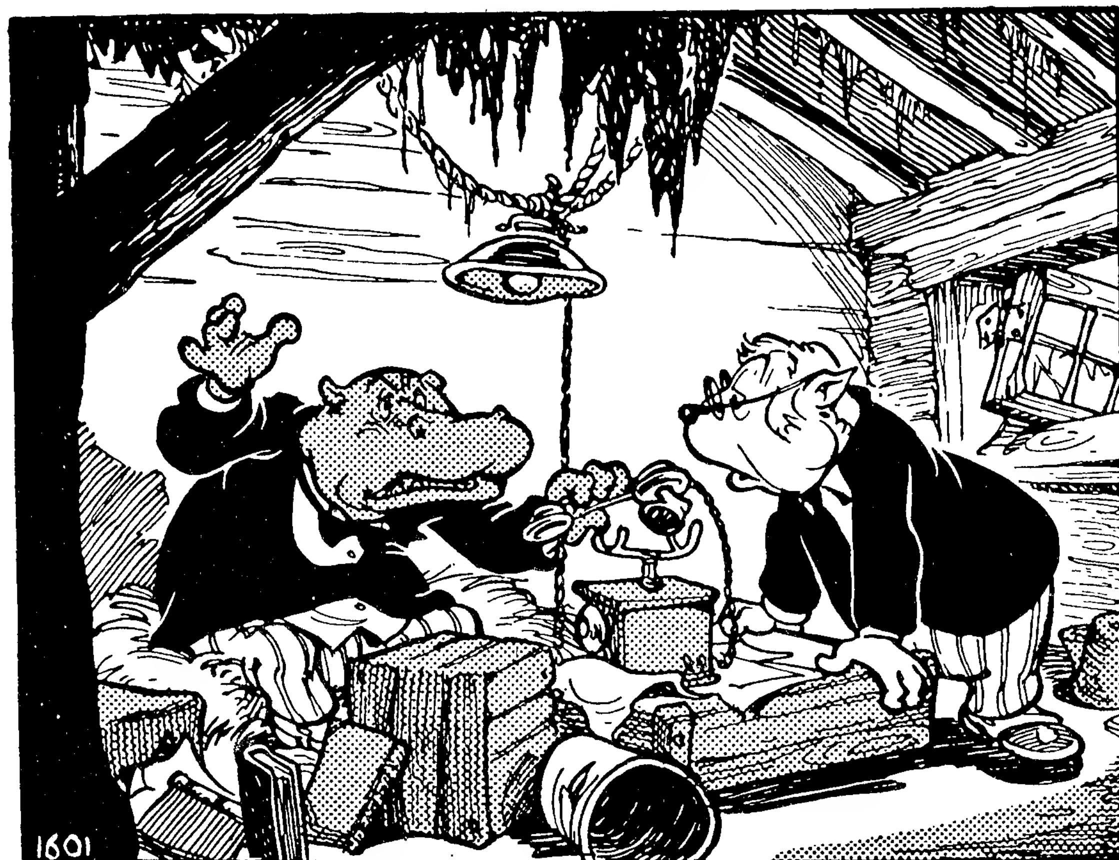
Heer Bommel staarde bedremmeld naar het wroeg-wezen en voelde naar de ring in zijn binnenzak.
'Nou, hoe zit het?' krijste het akelige mannetje. 'Geef je toe, dat het allemaal opschepperij was met dat in orde maken en de boel op pootjes zetten en dat opknappen in een handomdraai en zo?'
'Ja... eh nee!' zei heer Ollie besluiteloos. 'Natuurlijk zou ik de zaak in orde kunnen maken... een Bommel staat nergens voor, dat weet iedereen!'
'Vooruit dan!' schreeuwde het ventje. 'Ontruim dan dit gebouw! Doe dan, wat er in dat dossier stond! Waar wacht je op?'
'Dat is onzin!' zei heer Ollie koel. Hij had zijn zelfvertrouwen herwonnen en zette een hoge borst op. 'Hoe kan ik werken, als ik tegengewerkt word door zo'n ambtenaar Flaterslager? Hoe kan ik iets doen, als lagere beambte zijnde, als je begrijpt wat ik bedoel?'
'Is het anders niet?' snauwde het lelijke kereltje. Het dook onder de grond en schoot na twee tellen weer tevoorschijn met een vel papier in de hand.
'Hier!' riep het. 'Hier is een aanstelling voor je. Zwart op wit! Je wordt benoemd tot hoofdambtenaar eerste klasse in de plaats van die knoeier daar binnen! Schiet nu op! Laat zien wat je kunt! En geen smoesjes!'
Heer Bommel bestudeerde het papier met aandacht en toen verscheen er een opgeruimde glimlach op zijn zorglijk gelaat. Zonder een woord te zeggen opende hij de deur die de heer Flaterslager zo ruw achter hem had dichtgeslagen en trad de kamer binnen. 'Wat is dat?' riep de hooggeplaatste functionaris, een inktpot grijpend. 'Ben je daar weer?'
'Ja', zei heer Bommel uit de hoogte. 'Ik ben in jouw plaats benoemd. Jij bent ontslagen, goede man! Doe de deur zachtjes achter je dicht, wil je?'

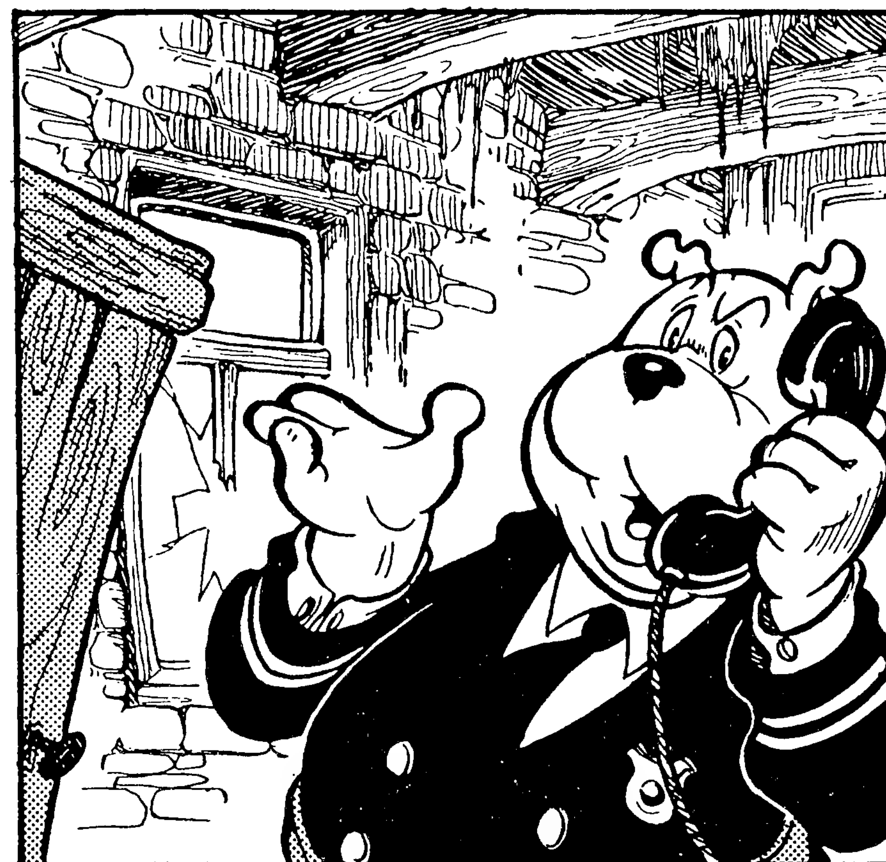

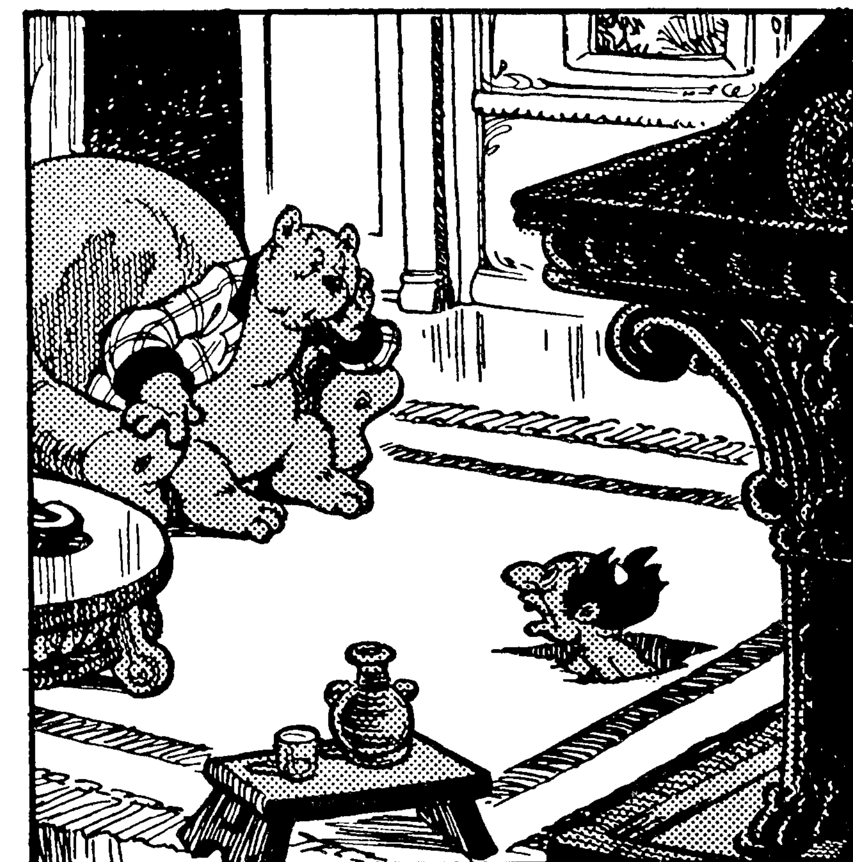

Heer Ollie was door al het gesar van het wroeg-wezen en door zijn loopbaan als ambtenaar wat geprikkeld geworden. De anders zo zachtmoedige Heer van Bommelstein liet niet langer met zich sollen en ging grimmig van vertrek tot vertrek op gespierde toon de ontruiming van het bureau voor huisvesting aanzeggen.
Dat gaf een hele beweging! Geschokte beambten staakten de bestudering van hun formulieren en schoolden samen op de gangen, terwijl de heer Flaterslager van groep tot groep ging en opwekte tot een betoging.
'Een adres aan de regering kan wonderen doen, heren!' sprak hij op gesmoorde toon. 'Uitstel is alles wat we nodig hebben! Uitstel gewonnen is àlles gewonnen – geloof me, ik spreek uit ervaring!'
Doch heer Bommel zette door. Hij ontbood de politie ter plaatse en gaf commissaris Bulle Bas opdracht er op toe te zien, dat het massale gebouw in de kortst mogelijke tijd ontruimd werd.

En zo verliet dus een lange stoet terneergeslagen ambtenaren het bureau, voorafgegaan door het hoofd Flaterslager, en verdween uit het gezicht.
Wat nu Tom Poes betreft, die vernam het bericht van al deze dingen uit de krant. Hij las, dat heer Bommel benoemd was tot hoofdambtenaar, hij vernam, dat het woningcomplex – bekend als Bureau voor Huisvesting – door hem ontruimd was om te dienen voor huisvesting, hij zag dat het stadhuis door de voortvarende overheidsdienaar bereids gevorderd was voor hetzelfde doel, hij las, dat een groot aantal beambten was overgeplaatst naar Financiën en dat de heer Flaterslager op de meest eervolle wijze ontslagen was en de stadsmedaille voor trouwe dienst had ontvangen.
'Tjonge!' mompelde Tom Poes. 'Dat loopt nooit goed af! Het komt me voor, dat heer Ollie zich lelijk in de moeilijkheden heeft gestoken!'

Het zou mij te ver voeren de loopbaan van heer Bommel als hoofdambtenaar bij het Bureau voor Huisvesting op de voet te volgen. Maar dat hij zeer hard werkte staat vast en het is merkwaardig, wat een heer van zijn stand allemaal kan volbrengen wanneer er een wroeg-wezen aan te pas komt. Zo was bijvoorbeeld burgemeester Dickerdack uit zijn fraaie raadhuis gestoten en deze huisde nu in een oude schuur, waar hij moeizaam trachtte het bestuur van de gemeente Rommeldam op gang te houden. Doch na enkele dagen ontbood hij de heer Dorknoper en gaf te kennen, dat dit geen werken was.

'Het gaat niet!' sprak hij verbitterd. 'Hier kan ik geen hooggeplaatste figuren ontvangen of besprekingen voeren. En de raadszittingen lijken hier in het hooi meer op bijeenkomsten van schaapherders! Wat moeten we doen, Dorknoper?'

'Bel de politie op!' siste de trouwe klerk. 'Laat die gevaarlijke Bommel opsluiten, burgemeester! Het is tegen de wet om goede ambtenaren te huisvesten alsof ze gewone burgers waren! Een beambte in een schuur – wie heeft daar ooit van gehoord? Ik begrijp niet, dat de heer Bulle Bas dat over zijn kant laat gaan!'

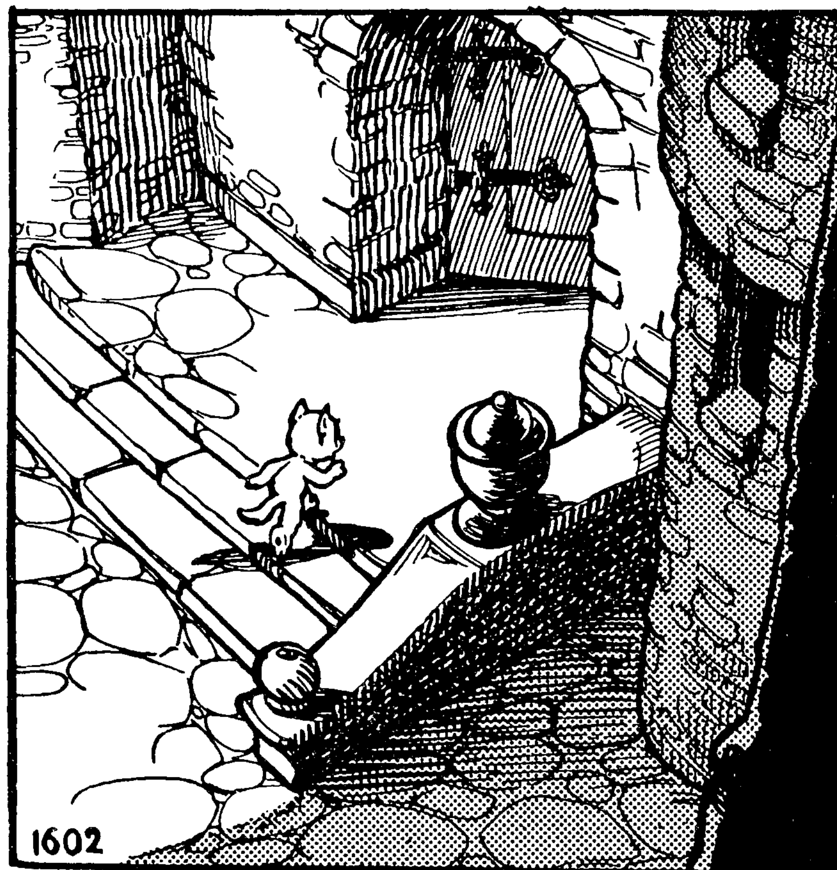
Dickerdack belde dus het politiebureau op. Maar helaas, dat gaf geen uitkomst.

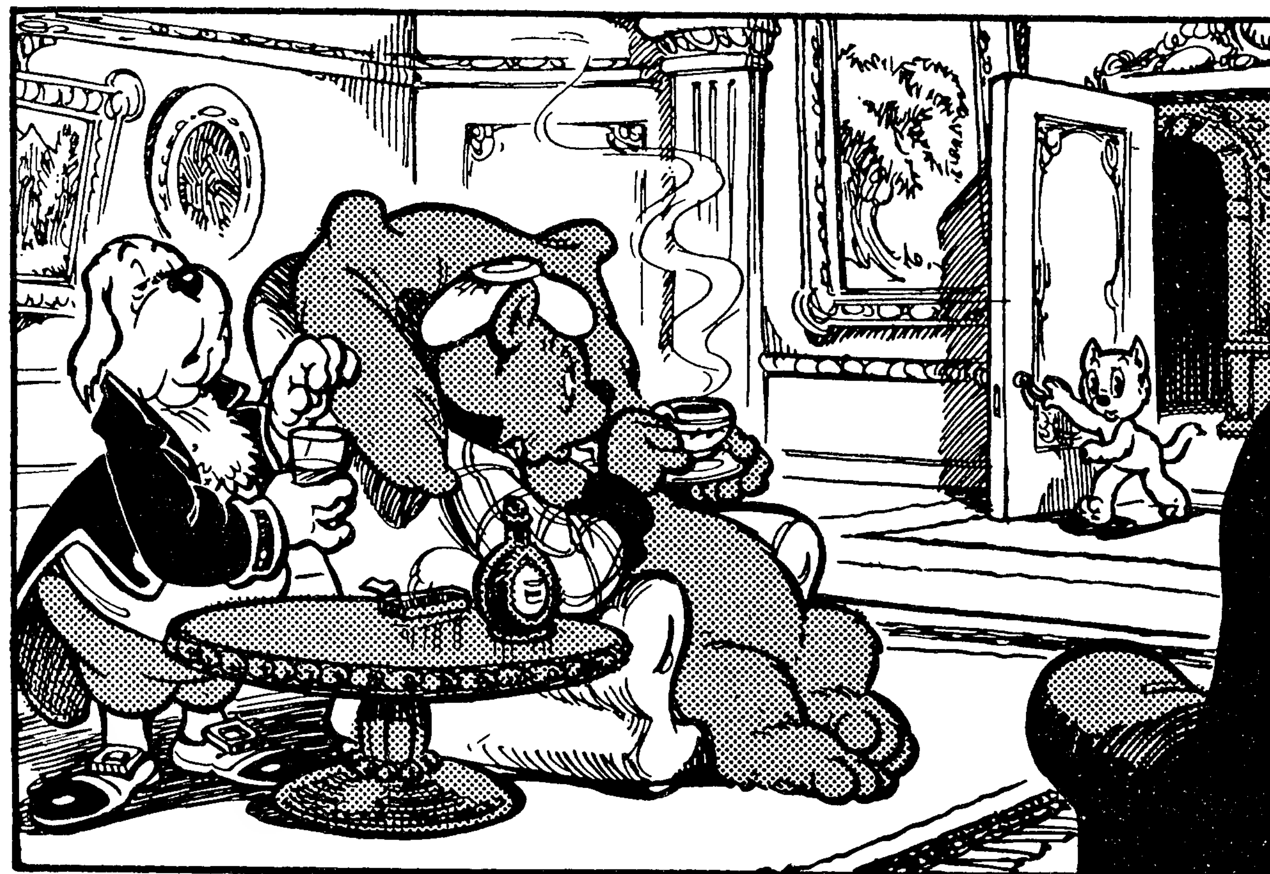
'Ik hok hier zelf in een onbewoonbaar verklaarde woning!' verklaarde de commissaris. 'Die Bommel heeft alle mogelijke volmachten, zodat ik hem nog moet helpen ook! Het is om hels te worden! In mijn goede politiebureau huizen een stel middenstanders die doen alsof ze rechten hebben! Ik vraag me af, waar het met de stad Rommeldam heen moet!'

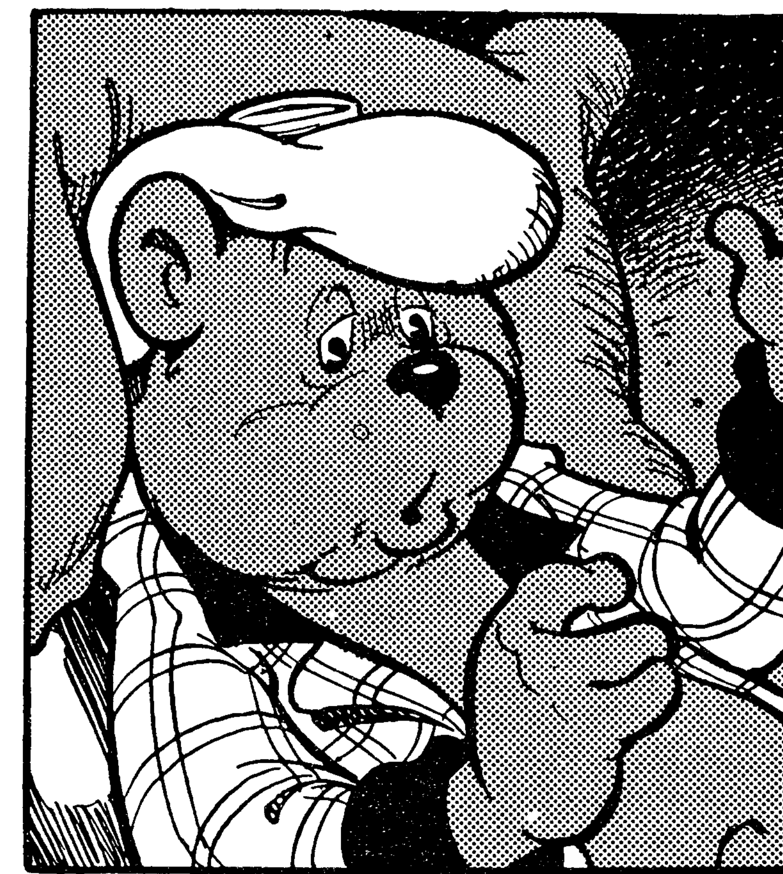
Intussen zat heer Bommel op dat moment zeer vermoeid in de grote zaal van slot Bommelstein tegenover het wroeg-wezen.

'Ik zie er toch geen gat in!' zei hij zorglijk. 'Ik sloof en ik zwoeg en toch schiet ik niet op – het lijkt allemaal maar half werk! Als ik nu maar genoeg volmachten had...!'

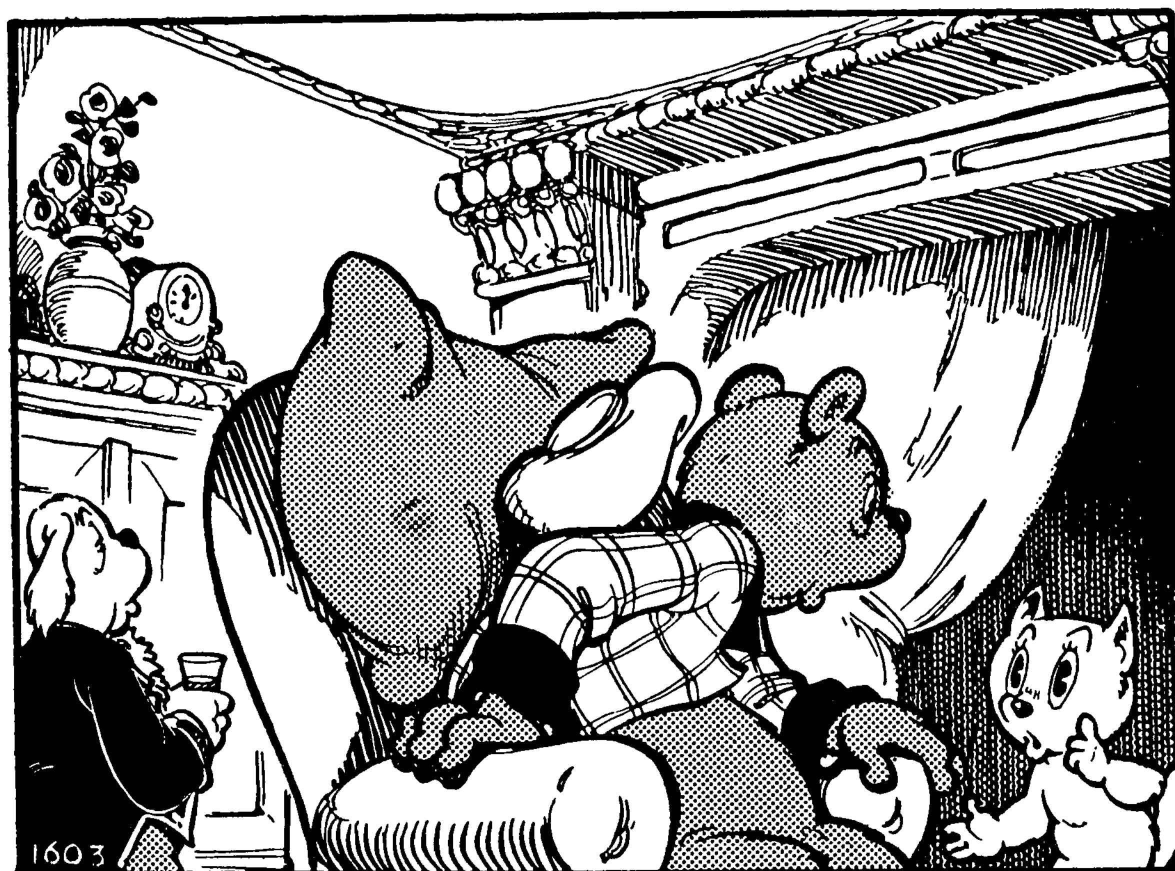
'Is het anders niet?' riep het lelijke ventje, onder de vloer duikend.

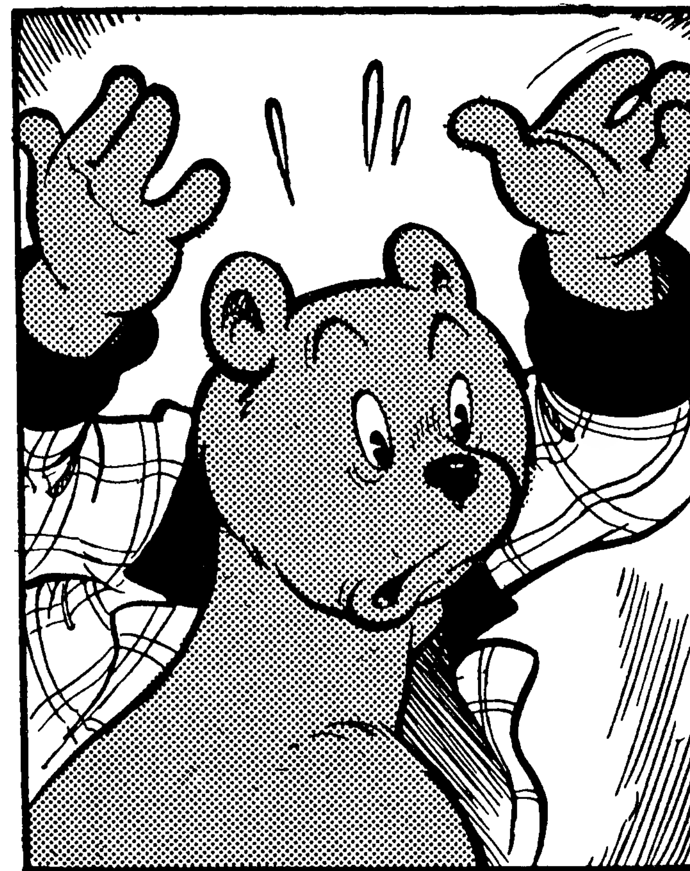
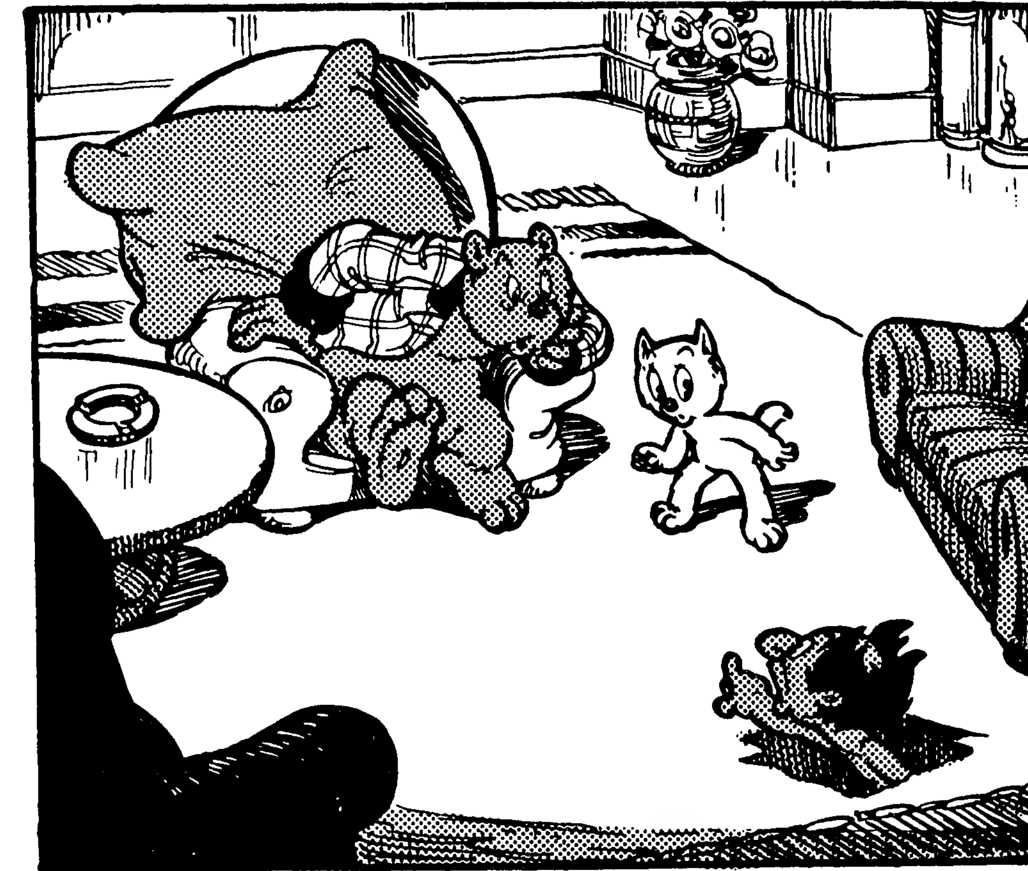

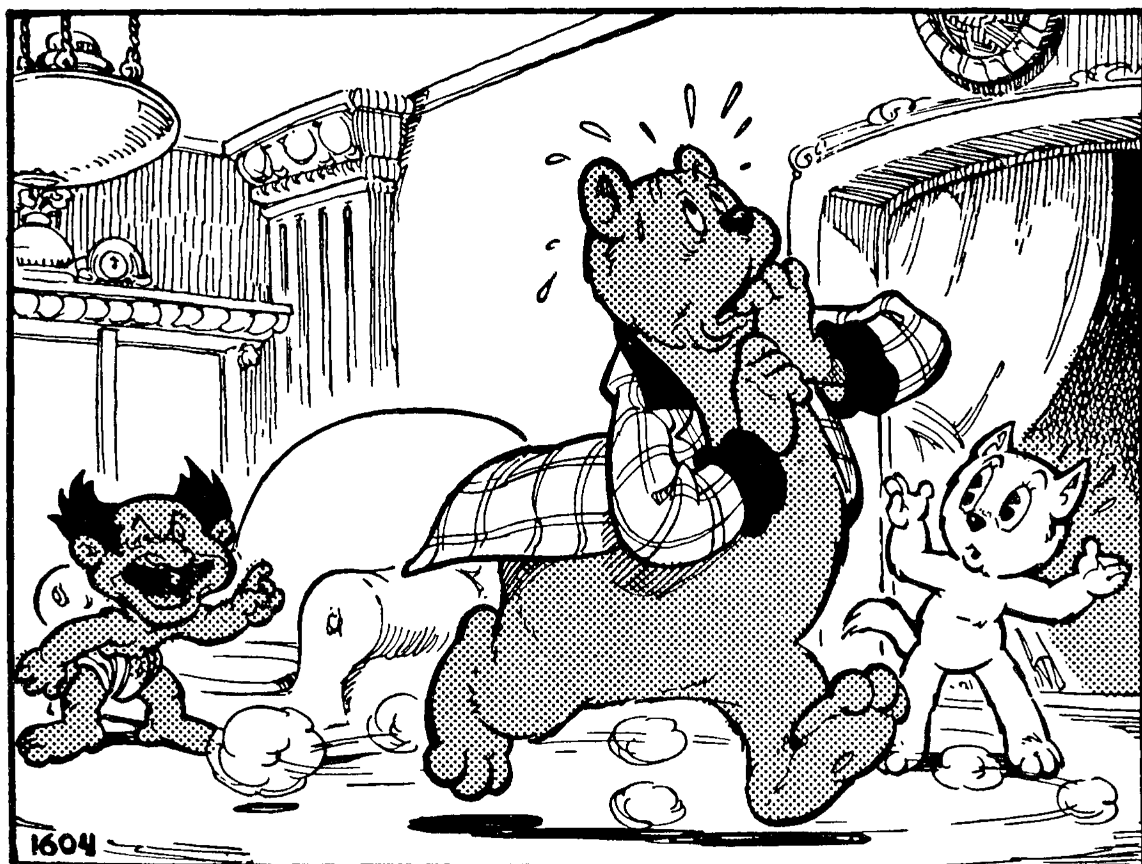

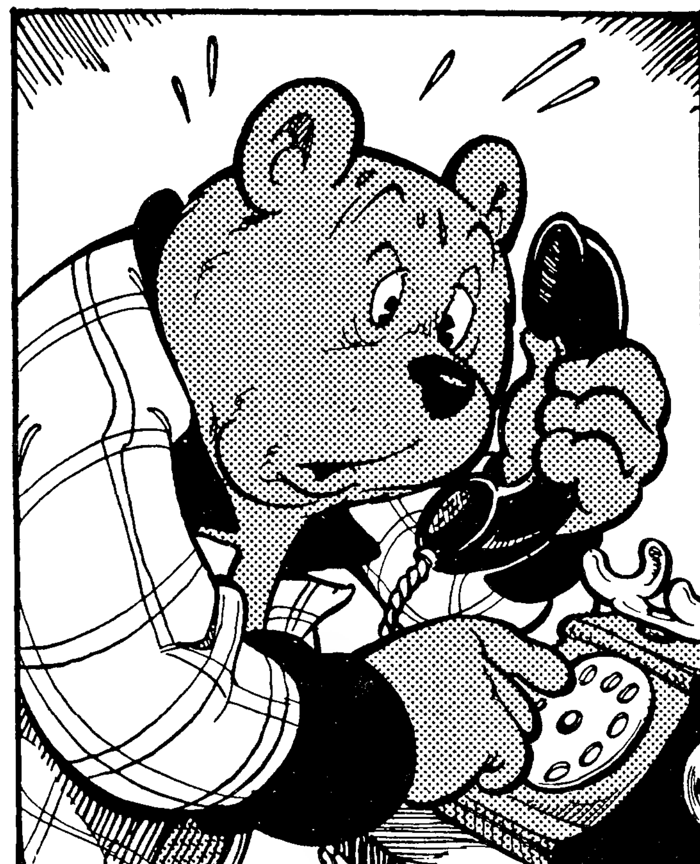
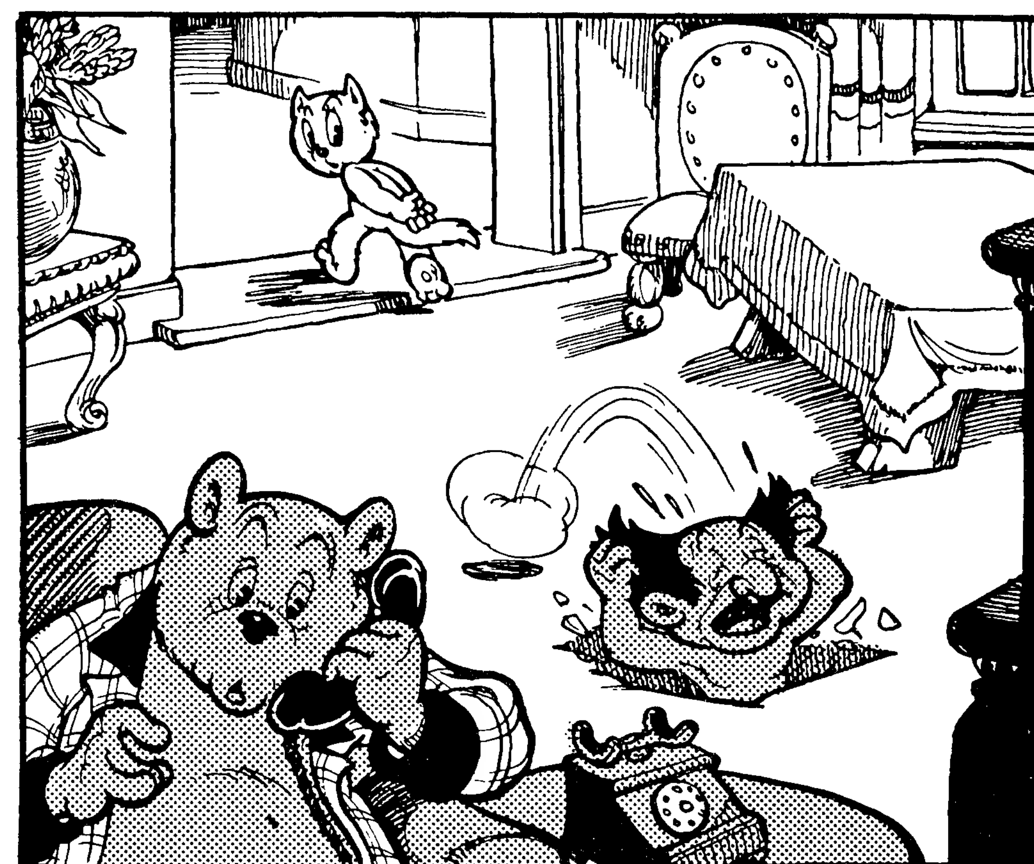
Toen heer Bommel ongeveer een week bezig was, begon Tom Poes ongerust te worden. Hij besloot om zijn vriend maar weer eens te gaan opzoeken om te kijken of hij hem soms kon helpen en zo stapte hij op een middag Bommelstein binnen.
Toen hij binnentrad, zat heer Ollie met een ijsblaas op het hoofd in een kop zwarte koffie te roeren, terwijl de bediende Joost een aspirine toebereidde.
'Dag jonge vriend!' zei heer Bommel mat. 'Het is aardig, dat je me eens komt opzoeken. Ik dacht al, dat je me vergeten had. Ach ja, hoe gaat dat. De jeugd speelt maar en doet maar en laat het aan ons ouderen over om de maatschappij op poten te zetten. Welnu, de zaak is in goede handen, al zeg ik het zelf. Hoewel het een zware taak is!'
'Ik heb in de kranten gelezen, dat u heel wat gedaan hebt!' zei Tom Poes.
'Ach ja!' hernam heer Bommel met een zware zucht. 'Ik sloof en ik zwoeg, ik onteigen en ontruim en verhuur aan onbehuisden, ik verbouw en bouw om, als je begrijpt wat ik bedoel – en toch is het nooit genoeg!'
'Nog niet genoeg?' vroeg Tom Poes ongerust. 'Moet er nòg meer gedaan worden? Maak het niet te dol, heer Ollie! Ik heb zo het gevoel, dat u zichzelf in de narigheid werkt.'
Heer Bommel stiet een holle lach uit. 'Narigheid!' zei hij, zijn ijsblaas verschikkend. 'Ik heb het gevoel, alsof de hele stad op mijn schedel rust. Maar ik sta pal. Als ik nu nog maar materiaal had voor de bouw van twaalf woningen zou ik klaar zijn!'
'Dat lijkt me te doen!' zei Tom Poes opklarend. 'Twaalf is niet zoveel!'
'Haha!' zei heer Ollie vreugdeloos. 'Niet zo veel, hè? Altijd die lichtzinnigheid! Die jeugd, die jeugd! Dat materiaal is er niet – dat is het hem juist!'

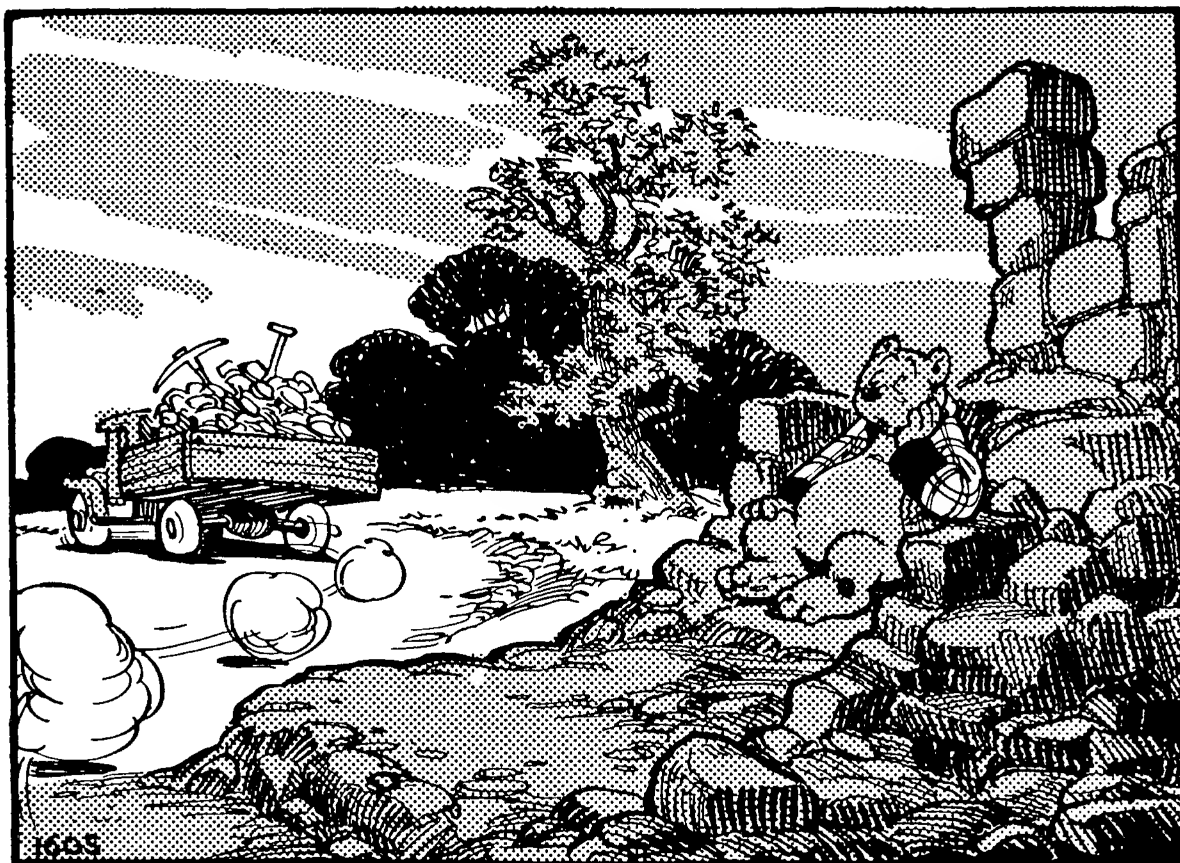

Tom Poes keek heer Bommel hoofdschuddend aan. 'U hebt nu genoeg gedaan, vind ik!' zei hij. 'Geef de hele boel toch op, heer Ollie! Het is toch veel leuker om samen weer eens op reis te gaan en avonturen te beleven! Wat hebt u aan al dit gedoe?'
Deze vraag scheen heer Bommel te grieven.
'Je valt me tegen, jonge vriend!' zei hij korzelig. 'Alles opgeven? Op reis gaan, alsof er geen zorgen op de wereld bestaan? Je probeert me zwak te maken. Maar dat zal je niet lukken, hoor! Als ik dit opgeef, zou ik de ring aan dat wroeg-wezen moeten geven en daar kan ik niet aan denken! Dan zou iedereen zeggen, dat ik een opschepper ben en dat zou mijn goede vader vreselijk gevonden hebben! Nee, dat nooit! Trouwens, waar bemoei je je eigenlijk mee? Dit is tenslotte mijn verhaal! Ik zal dit dan ook nog wel even in orde maken! De bouw van twaalf huizen is voor een heer van mijn stand tenslotte maar een peuleschil!'
'Maar hoe gaat u dat dan doen als er geen bouwmateriaal is?' vroeg Tom Poes.
'Hm!' zei heer Ollie inzinkend. 'Juist! Dat is de vraag! Als ik dat nu maar wist, zou ik eindelijk klaar zijn. Hoe ga ik dat doen zonder bouwmateriaal?'
Op dat moment klonk het vertrouwde geluid van een openscheurende vloer en verscheen het hoofd van het wroeg-wezen in de kamer.
'Ha!' krijste het hinderlijke ventje met schrille stem. 'Nu heb ik je Bommel! Nu kan ik je bewijzen dat je alleen maar een ophakker bent. Want als je je slot Bommelstein laat afbreken heb je materiaal genoeg voor twintig woningen! Maar dat doe je niet, want je bent alleen maar een praatjesmaker! Ha!'

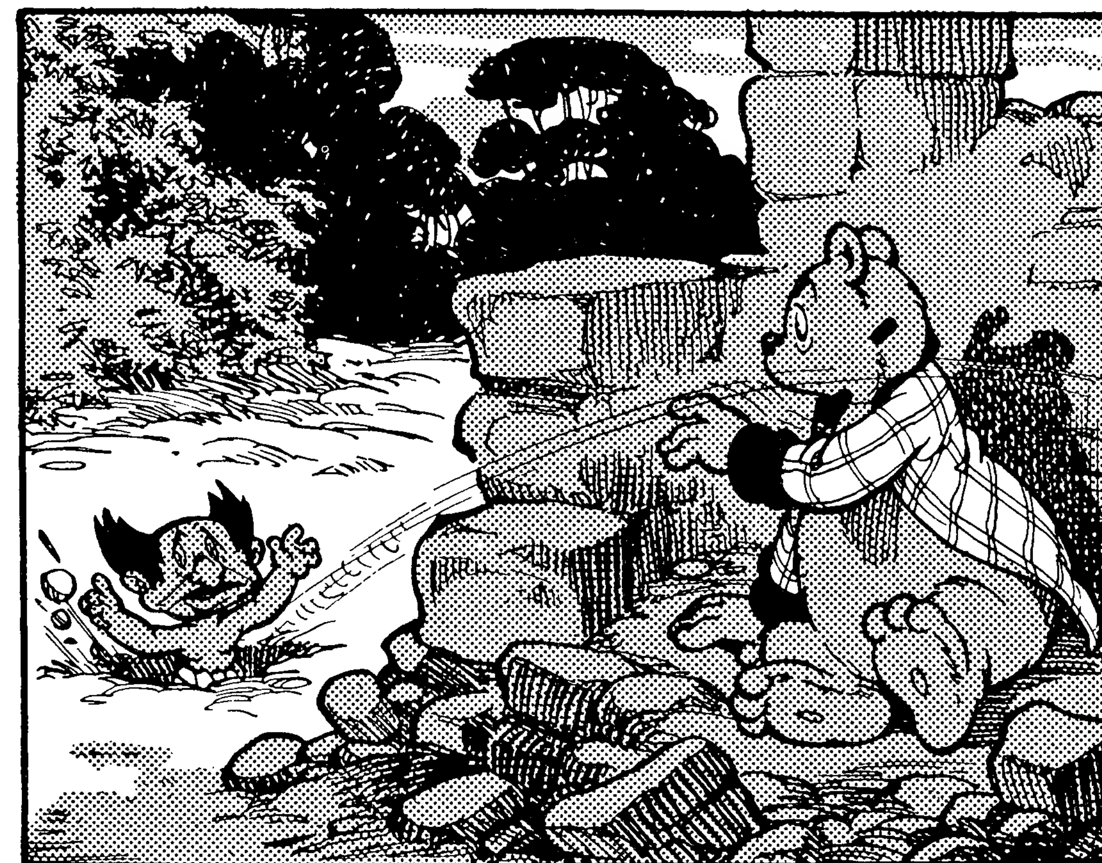

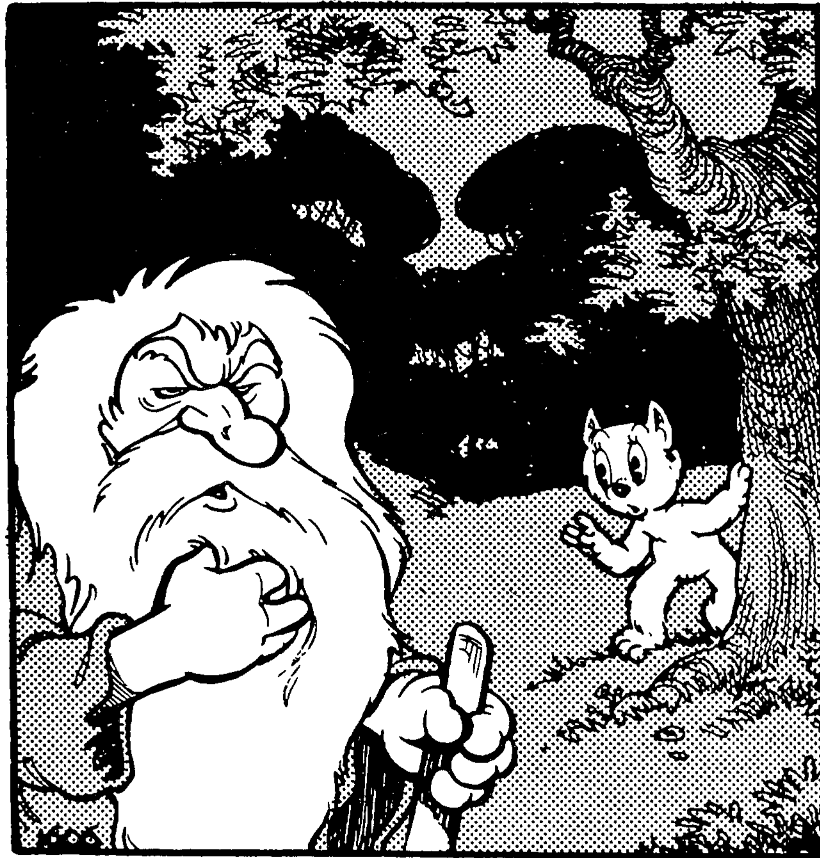
Heer Bommel bleef een ogenblik als door de bliksem getroffen staan. 'Bommelstein afbreken?' riep hij toen op schrille toon.
'Ja natuurlijk!' riep het wroeg-wezen triomfantelijk. 'Je moet toch nog materiaal hebben voor twaalf woningen? Dat zei je toch?'
'Ja!' stamelde heer Ollie toonloos. 'Twaalf woningen moeten er nog gebouwd worden – dan heeft iedere Rommeldammer een huis. Zo is het!'
'Nou dan!?' kraaide het lelijke mannetje. 'Laat je slot afbreken, dan ben je er! Maar dat doe je niet. En daarom moet ik die ring hebben – want je bent alleen maar een opschepper!'
Heer Bommel antwoordde niet. Hij begon door zijn kamer te ijsberen, verscheurd door een verschrikkelijke tweestrijd.
'Geef die ring nu maar!' drong Tom Poes aan. 'Geef nu maar toe, heer Ollie!'
'Ja, geef nu maar toe!' riep het wroeg-wezen hoopvol. 'Dan ben je overal van af, Bommel! Dan kan je je luie leventje weer voortzetten!'
'Toegeven?' prevelde heer Ollie. 'Ben ik een opschepper? Ik zou eigenlijk... hoewel... mijn mooie slot... Maar mijn goede vader zou...'
Toen stond hij stil en greep de telefoon.
'Bah!' riep hij op forse toon. 'Jullie kennen me nog niet! Jullie weten nog niet wat het betekent een heer en een Bommel te zijn!' En na deze woorden belde hij kortbesloten een erkend slopersbedrijf op en gaf opdracht om Bommelstein in de kortst mogelijke tijd af te breken.
Het wroeg-wezen luisterde even ongelovig toe en verdween toen gillend en zich de haren uitrukkend in de grond, terwijl Tom Poes schouderophalend de kamer uitliep.
'Nu kan ik er ook niets meer aan doen!' mompelde hij.

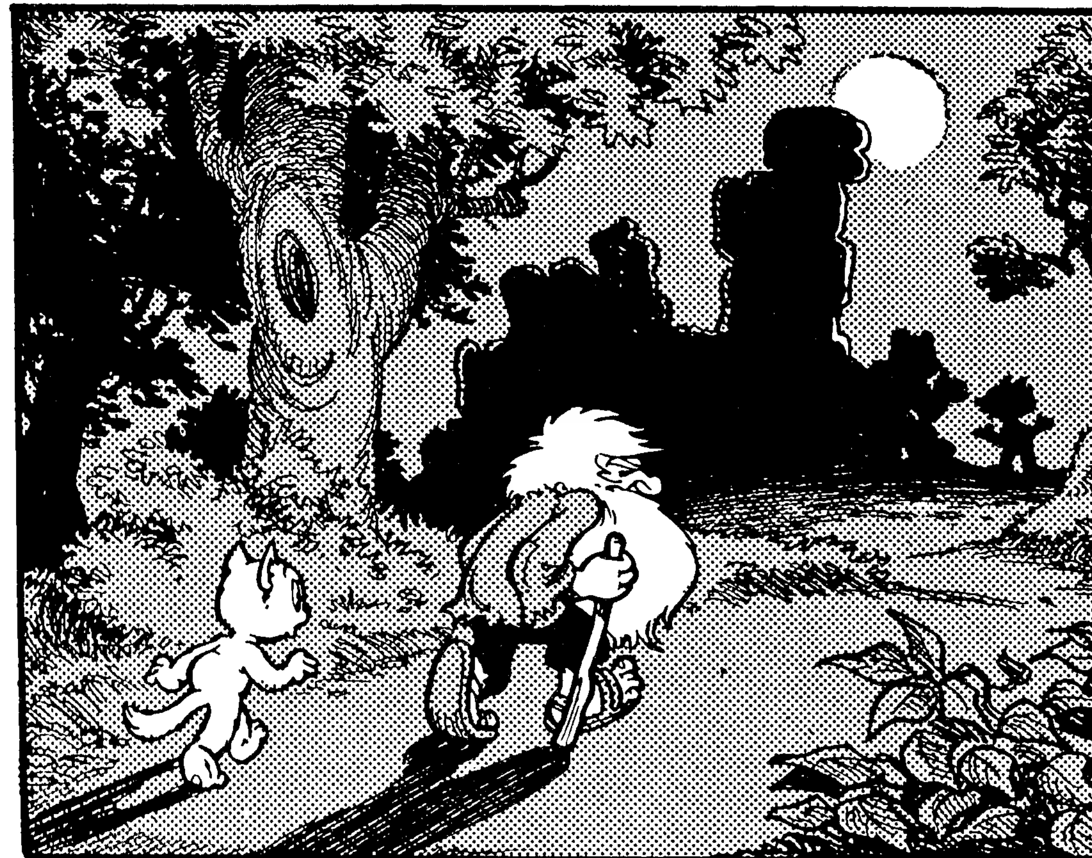

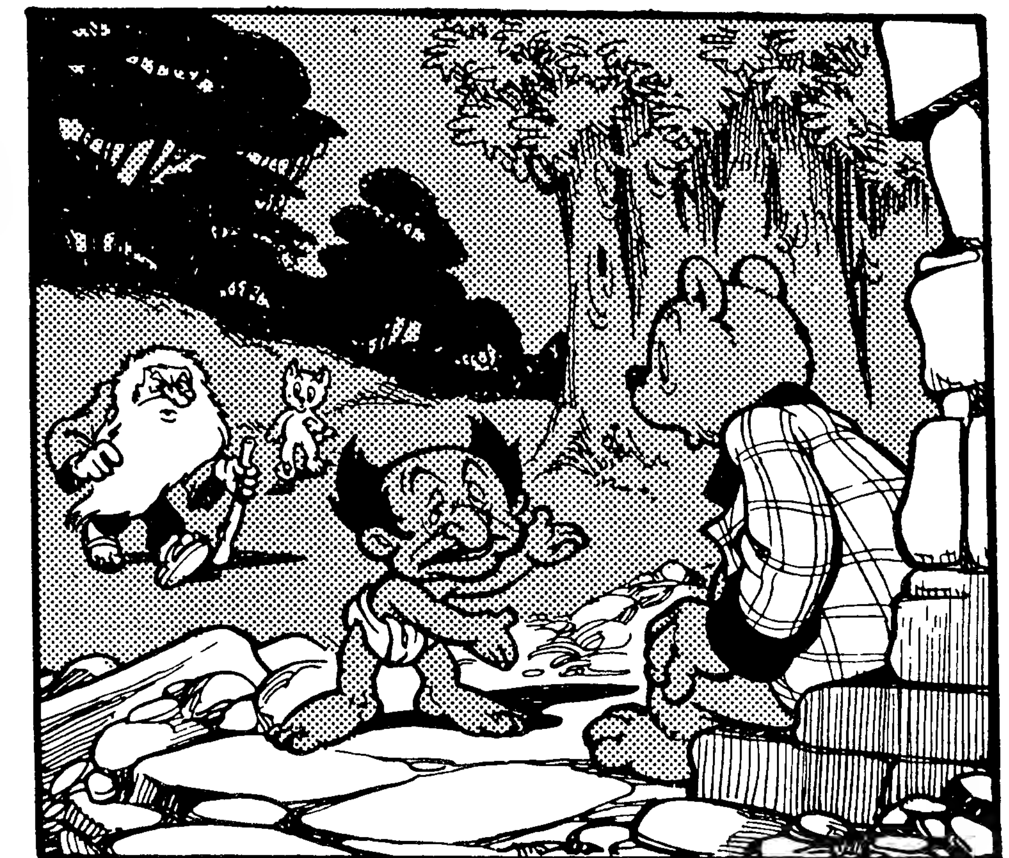

Het slopen van slot Bommelstein nam zijn loop en op de avond van de zevende dag zat heer Bommel eenzaam op de fundamenten van zijn trotse kasteel. De laatste werklieden reden juist weg met de laatste lading hout en stenen en de bediende Joost trachtte in een belendend bosje genoeg kreupelhout te vinden om er een vuurtje van te stoken voor een eenvoudig avondmaal.
Heer Ollie liet droevig zijn blikken glijden langs de overblijfselen van het eens zo fraaie gebouw en zuchtte diep.
Toen haalde hij de ring uit zijn zak en staarde er peinzend naar. 'Zo!' prevelde hij bitter. 'Nu heeft men kunnen zien, dat een Bommel zijn mannetje staat, als iemand begrijpt, wat ik bedoel! Maar wat heeft het me gebracht? Wat krijg ik er voor, bedoel ik? Een ring! Een waardeloze imitatie, zoals de markies zei, toen hij me op mijn verjaardag kwam bezoeken. Bah!'
En hij wierp het sieraad van zich, zodat het kletterend tussen het puin viel. Op hetzelfde moment werden de stenen van elkaar geschoven en rees het wroeg-wezen uit de grond omhoog.
'Wat moet dat?' riep hij. 'Wat wil je nu nog? Je laat je ring vallen!'
'Ik laat hem niet vallen!' zei heer Ollie. 'Ik gooi hem weg! Hij leidt tot niets. Jij mag hem hebben!'
'Nee!' zei het lelijke ventje treurig. 'Je hebt bewezen hem waardig te zijn, Bommel! Jij mag hem houden!'
'Wat moet ik er mee doen?' vroeg heer Ollie. 'Ik heb al die tijd gedacht, dat hij waarde had – maar nu zie ik in, dat die hele ring me alleen maar tot opschepperij heeft gebracht, als je me volgen kunt!'
Het koboldje klauterde omhoog en ging op de stenen zitten, terwijl hij aarzelend het hoofd schudde.
'Nee, dat gaat me te diep!' zei hij.

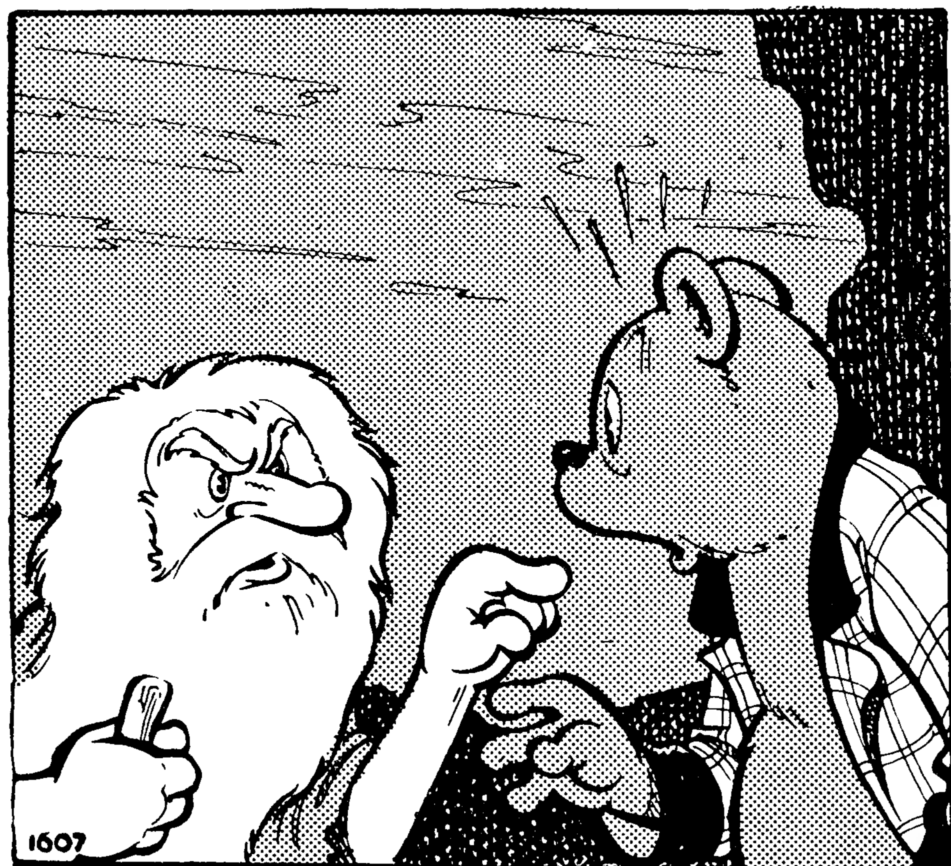

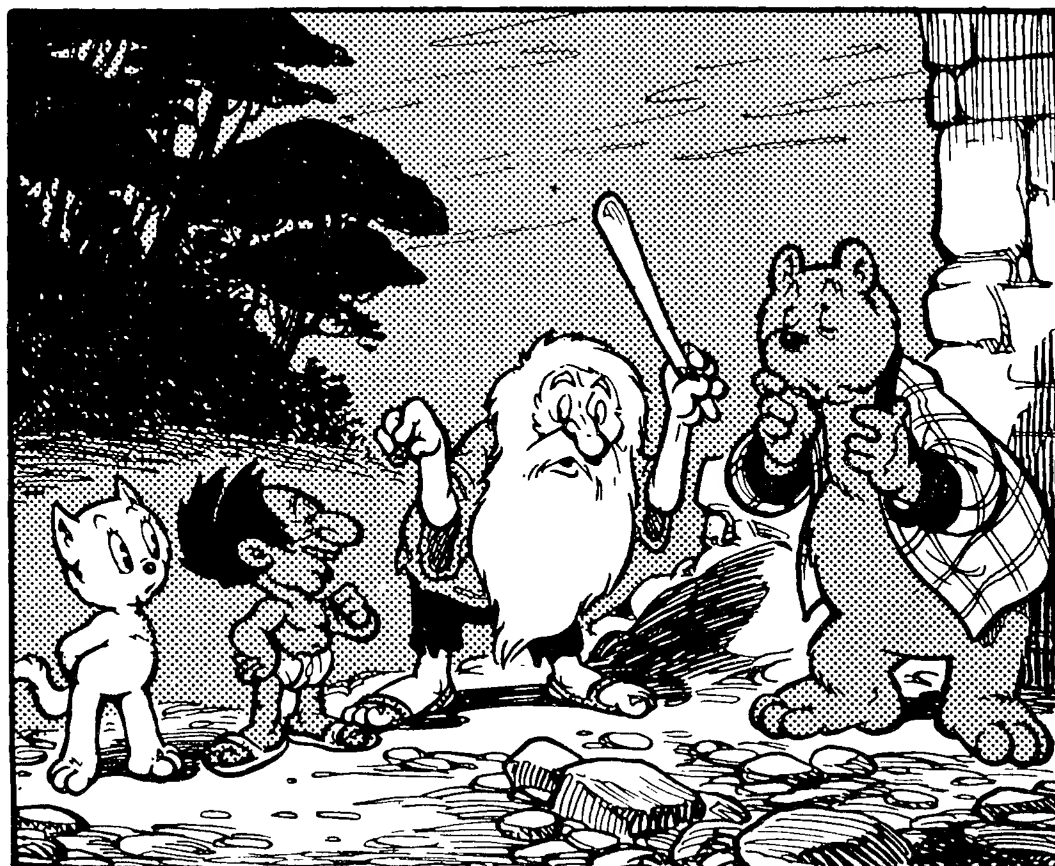

Op de avond van diezelfde dag was Tom Poes op weg naar slot Bommelstein om eens te kijken hoe het met zijn vriend was. De maan scheen vol door de bomen en wierp vreemde schaduwen op het pad. En terwijl Tom Poes daar nu zo voortliep, zag hij plotseling bij een kromming in de weg een vreemde gedaante voor zich, die met behulp van een stok strompelend in de richting van Bommelstein bewoog. Het was de grijsaard, die hij op de verjaardag van heer Ollie op deze zelfde plek had aangetroffen. Verrast volgde Tom Poes hem, niet wetende of hij de oude zou aanspreken of dat hij zou afwachten, welke loop de dingen namen. Terwijl hij daar nog over nadacht, hoorde hij de stem van heer Bommel, die op bedrukte toon het woord voerde.

'Het heeft geen zin om je best te doen!' sprak die. 'Kijk nu naar mij! Ik was eens een groot en gezien heer! Een poos geleden, op zo'n avond als deze, gaf ik een groot feest omdat ik jarig was! Ik was algemeen geacht en bemind en iedereen kwam mij bezoeken... En kijk nu eens, wat er van over is. Mijn huis is een ruïne en niemand kijkt mij meer aan. Ik heb de ambtenaren in het harnas gejaagd, als je begrijpt, wat ik bedoel, ik krijg boze brieven en lelijke verwijten. En waarom? Alleen maar omdat ik mijn best gedaan heb en niet heb opgeschept en niets heb beloofd, wat ik niet nagekomen ben!'

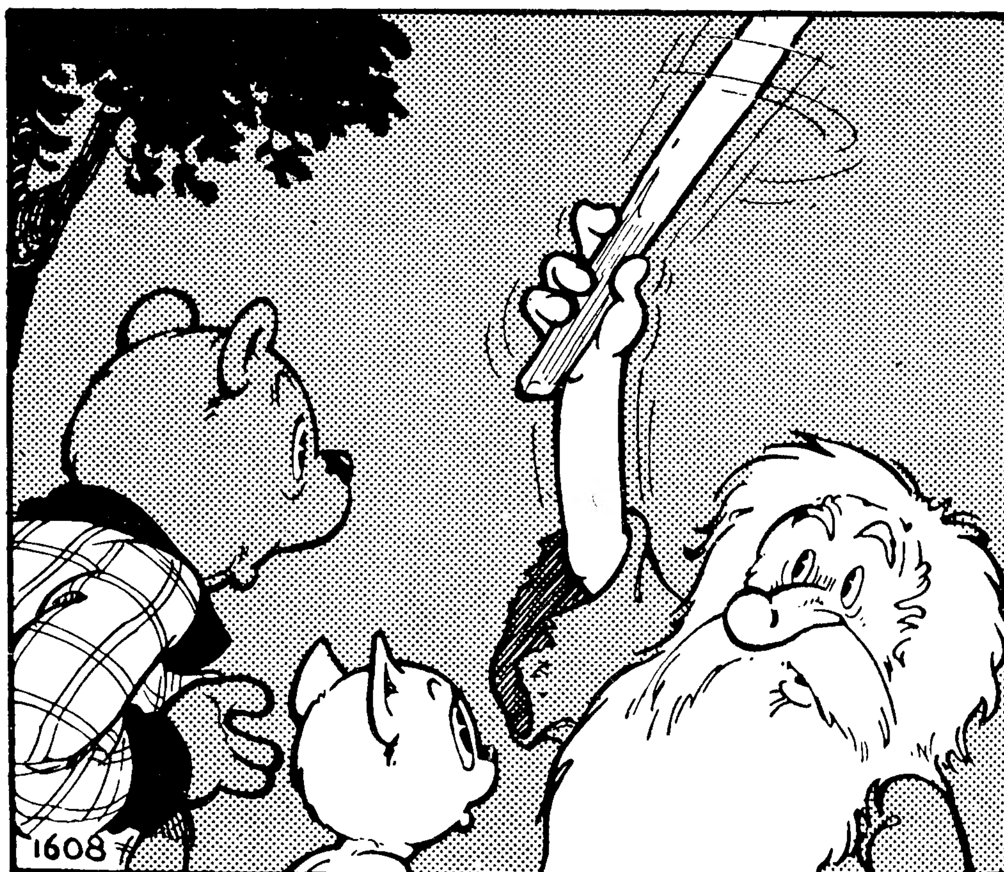
'Ja, ja!' zei het wroeg-wezen verslagen... 'Zo is het, Bommel! Ik weet het nu ook niet meer. Misschien heb ik mij al die tijd vergist en zit er eigenlijk niks in dat geploeter. Ik denk er eigenlijk over om maar Boze Geest te worden. Daar zit tegenwoordig meer toekomst in.'

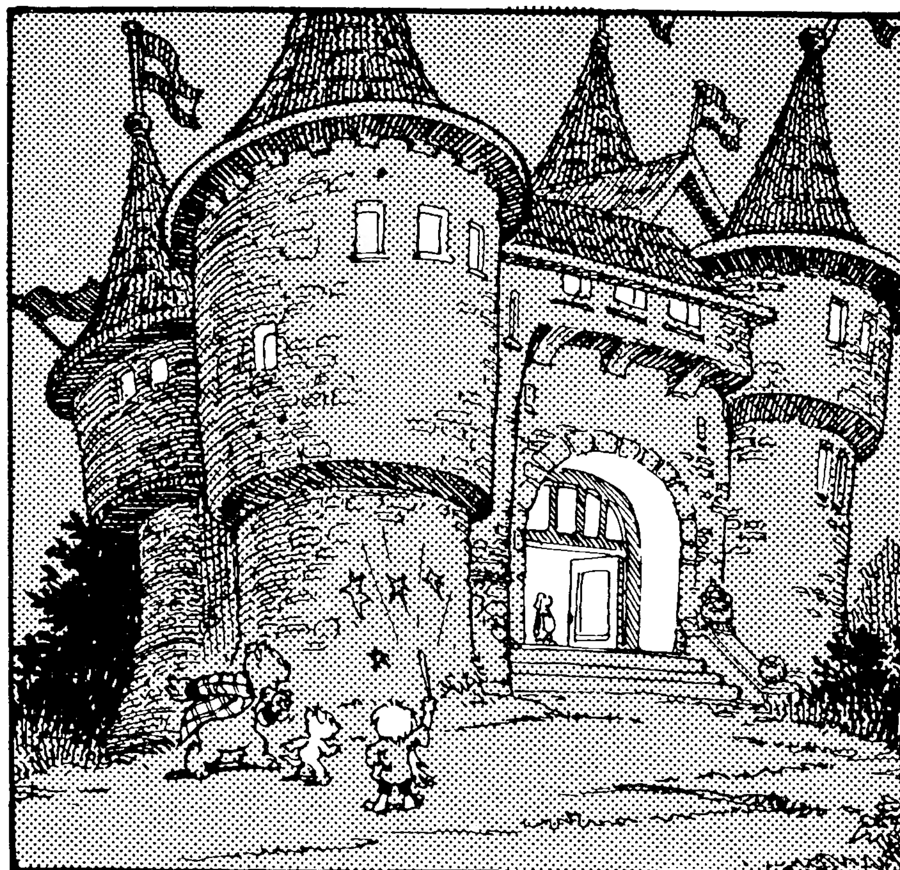
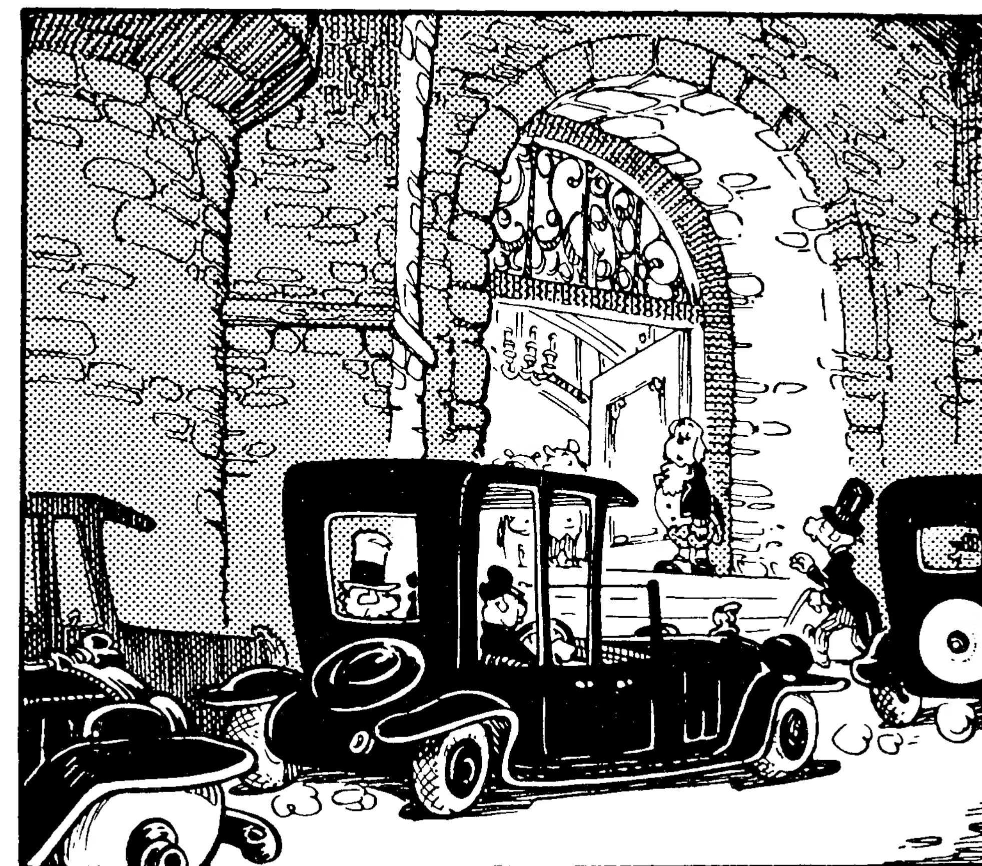

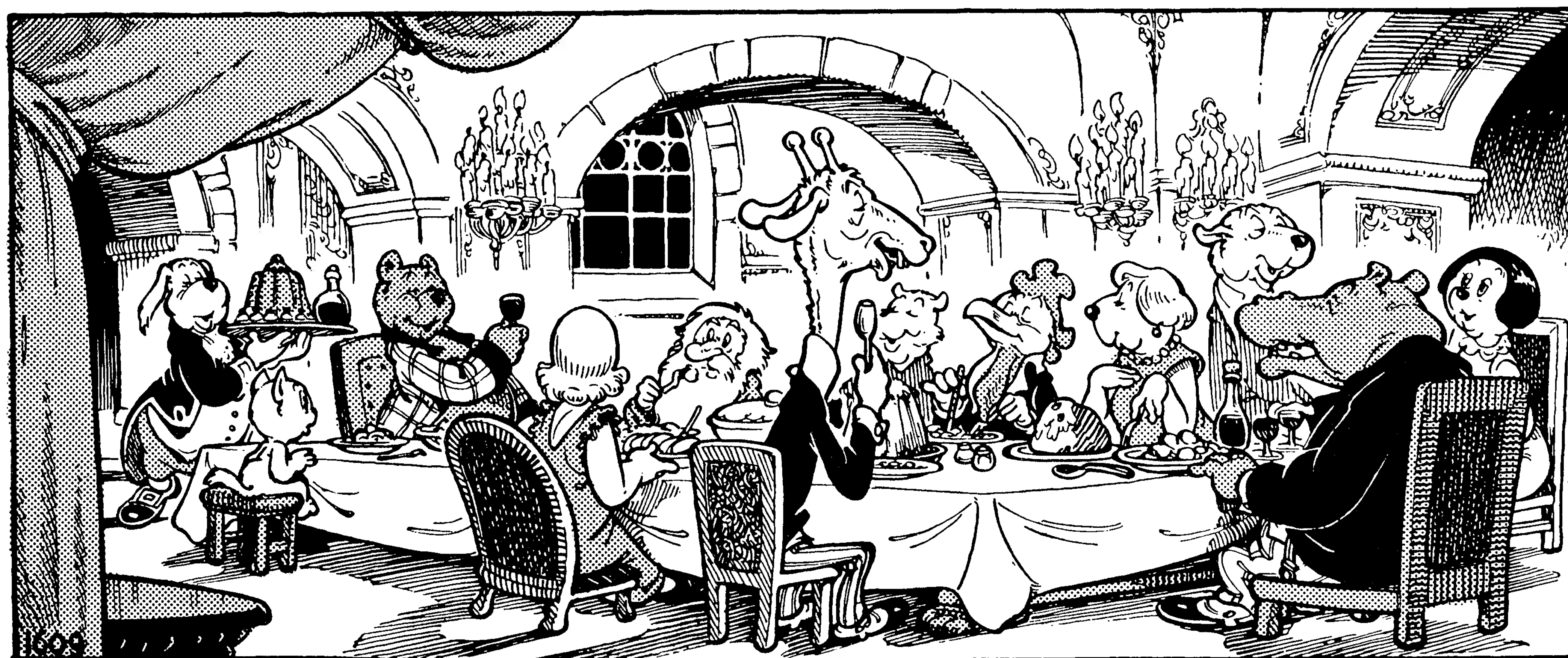

Terwijl heer Bommel en het wroeg-wezen zorglijk en bedrukt in de maneschijn zaten, dook plotseling de gestalte van de zonderlinge grijsaard voor hen op.
'Daar zit ge nu!' riep die op galmende toon. 'Klagend en mokkend op de puinhopen van uw verloren leven.'
'Welja!' zei heer Ollie droevig. 'Kom me nog maar uitlachen ook! Maar ik word heus niet boos, hoor! Een Bommel blijft altijd heer, ook al heeft hij zijn kasteel geofferd aan zijn plicht!'
'Mooi!' hernam de oude. 'Maar hoe staat het met uw innerlijk? Zijt ge nog steeds even trots en hoogmoedig?'
'Ik?' vroeg heer Bommel verrast. 'Trots? Hoogmoedig? Hoezo? Ik heb alles gedaan, wat ik moest doen! Maar ik zie in, dat het allemaal tot niets leidt!'
'Ja, dat is zo!' riep het wroeg-wezen. 'Ik heb erg achter hem aan moeten zitten, maar hij heeft de ring verdiend, hoor!'
'Mooi!' sprak de grijsaard. 'Weet ge nog wel, dat ge mij bij uw feestmaal van enige tijd geleden de deur hebt gewezen?'
Heer Bommel gaf dat toe. 'Het is waar!' zei hij gebroken. 'Dat was niet goed van me. Eigenlijk ben ik helemaal niet zo geweldig, als u begrijpt wat ik bedoel. Nee, op de keper beschouwd ben ik eigenlijk niet waardig om die ring te hebben!'
De oude bukte zich, raapte het sieraad van de grond op en gaf het aan het wroeg-wezen. 'Het zij zo!' zei hij, zijn stok opheffend.
Op hetzelfde moment was het lelijke ventje verdwenen en Tom Poes en heer Ollie zagen in de stralen van de maan een nachtvlinder omhoog vliegen.

'Zo, nu is de ring dus ook weg!' zei heer Bommel. 'Een rustig gevoel, dat het wroeg-wezen er niet meer is om mij dwars te zitten. Maar overigens moet ik toegeven, dat ik veel van hem heb geleerd.'
De grijsaard glimlachte. 'En wat zijn nu uw plannen?' vroeg hij. 'Wat gaat ge nu doen?'
'Ik weet het nog niet,' zei heer Bommel. 'Gewoon maar wat doen, denk ik. Vissen of zo. In ieder geval geen ambtenaren-werk meer voor mij; dat geeft maar vijanden hoe men het ook doet. Hm. Misschien kan ik ergens met de resten van Bommelstein een hut bouwen.'
Toen stond de oude op. Hij keek naar de maan en mompelde iets over het ovaal van de tijd. 'Wie weet?' zei hij. 'Misschien was het maar een droom. Men weet dat nooit.' En hij sloeg met zijn stok op de oude fundamenten, zodat de echo's tegen de heuvels weerkaatsten. Op hetzelfde ogenblik stond het slot Bommelstein er weer. En voor de verbaasde ogen van Tom Poes en heer Ollie gingen in alle kamers de lichten aan, zodat het oude kasteel fonkelde van licht. De deuren werden opengezwaaid en de trouwe bediende Joost verscheen in de opening.
'Excuseer, heer Olivier!' sprak hij. 'Alles is gereed voor uw verjaardagspartij, met uw welnemen!'
'W-wat betekent dit?' vroeg heer Ollie ontdaan, toen over de oprijlaan de koplampen van naderende voertuigen zichtbaar werden.
'Dat zijn uw gasten!' legde de grijsaard uit. 'Het is weer de avond van uw feest! Gefeliciteerd met uw verjaardag, heer Bommel!'

Heer Bommel staarde enige tijd onthutst naar de fraai verlichte ingang van zijn slot en naar de naderende voertuigen. Toen streek hij zich met de hand over het voorhoofd.
'Wie weet?' mompelde hij. 'Misschien was het allemaal maar een droom. Men weet dat nooit!' Hij trok zijn jas recht en wendde zich tot de grijsaard.
'Mag ik u uitnodigen?' vroeg hij vriendelijk. 'Weliswaar is dit eigenlijk een herenfeestje, maar er zijn veel ambtenaren bij en dat is een ruim-denkend soort lieden, als u begrijpt wat ik bedoel!'
En de oude bij een arm vattend, leidde hij hem naar binnen, aan het hoofd van zijn gasten en gaf hem een ereplaats aan de tafel.
Dat baarde natuurlijk wel enig opzien, en de markies de Cantecler mompelde halfluid iets over: 'Zeker een relatie uit het armhuis;' maar daar schonk niemand verder veel aandacht aan.
Toen de maaltijd ten einde liep, stond de heer Dickerdack op om een toespraak te houden. De burgemeester was wat later gekomen dan de anderen omdat hij het zo druk had met gemeente-beslommeringen, naar hij zeide.
'Achterstand op alle bureaux!' riep hij uit. 'En tot overmaat van ramp is één van mijn beste ambtenaren nu ook nog ziek geworden. Maar dit terzijde. Het is mij daarom een genoegen om hier alle zorgen eens opzij te kunnen zetten in de prettige, rustige sfeer van het oude Bommelstein, dat zo ver verwijderd is van al onze ambtelijke beslommeringen. Weliswaar had ik niet lang geleden een vermakelijke droom, waarin heer Bommel het woningprobleem oploste door zijn eigen huis af te breken, maar gelukkig zijn dromen maar bedrog. Stel je voor, dat het echt gebeurd was!'
En na deze woorden hief de eerste burger schalks zijn glas en dronk op de gezondheid van heer Ollie, die verlegen lachte.

Einde van dit verhaal.

MV

5 *De Drakenburcht*
6 *Het Verdwijneiland*
7 *De Reuzenvogel*
8 *De rare uitvinding*
9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
10 *De zieke hertog*
11 *Het monster-ei*
12 *Kaspar de draak*

MV

13 *De laatste Markies van Carabas*
14 *Het land van de blikken mannen*
15 *De betoverde spiegel*
16 *De Bergmensen*
17 *Het geheim van het Noorderlicht*
20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
21 *De Superfilm-onderneming*
22 *De Meester-Schilder*
23 *De Chinese Waaier*

MV

24 *De wonderdokter*
25 *De watergeest*
26 *De talisman*
27 *De nieuwe ijstijd*
28 *Het monster van Loch-Ness*
29 *De geheimzinnige sleutel*
30 *De grootgroeiers*
31 *De zeeslang*
32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
33 *De Pierrace*
34 *Het vibreerputje*
35 *Solfertje*
36 *Horror de Ademloze*

MV

38 *Kwetal de breinbaas*
43 *De Partij van de Blijheid*
44 *Mom Bakkesz*
45 *De kneep van Knipmenis*
46 *De geheimzinnige gaper*
48 *Het wroegwezen*

In deze serie verschijnen:

MV 5 *De Drakenburcht*
MV 16 *De Bergmensen*

MV 6 *Het Verdwijneiland*
MV 17 *Het geheim van het Noorderlicht*

MV 7 *De Reuzenvogel*
MV 22 *De Meester-Schilder*

MV 9 *Het eiland van Grim, Gram en Grom*
MV 13 *De laatste Markies van Carabas*

MV 10 *De zieke hertog*
MV 21 *De Superfilm-onderneming*

MV 8 *De rare uitvinding*
MV 14 *Het land van de blikken mannen*

MV 26 *De talisman*
MV 31 *De zeeslang*

MV 11 *Het monster-ei*
MV 15 *De betoverde spiegel*

MV 12 *Kaspar de draak*
MV 29 *De geheimzinnige sleutel*

MV 27 *De nieuwe ijstijd*
MV 30 *De grootgroeiers*

MV 20 *Tom Poes ontmoet een oude bekende*
MV 33 *De Pier-race*

MV 23 *De Chinese Waaier*
MV 24 *De wonderdokter*

MV 25 *De watergeest*
MV 38 *Kwetal de breinbaas*

MV 28 *Het monster van Loch-Ness*
MV 43 *De Partij van de Blijheid*

MV 32 *Heer Bommel stuit de vooruitgang*
MV 44 *Mom Bakkesz*

MV 34 *Het vibreerputje*
MV 46 *De geheimzinnige gaper*

MV 35 *Solfertje*
MV 48 *Het wroegwezen*

MV 36 *Horror de Ademloze*
MV 45 *De kneep van Knipmenis*

Deze deeltjes zijn geautoriseerde uitgaven, waarbij rechtstreeks van de oorspronkelijke tekeningen werd gereproduceerd. De teksten werden aan de hand van de krantenstrips opnieuw gezet. Volgende deeltjes in voorbereiding.